

312935

వృత్తి దిన ము వ్రక టిం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మే నెల 9-వ తేది శుక్ర వారము
MADRAS, FRIDAY 9th MAY 1930.
శ్రీ ప్రమోదాతనామ సంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ ద్వాదశి

సంచిక ౩౨
No. 32

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

శిలగోష్ఠాల మాన్యును. చాయపుబొట్ల
కావును. పార్శ్వపునొప్పుల కారదోలును
బొట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును
కావుల రూపుమాపును. వడ్డనురగ్గించును
తురకను తొలగించును.

ఈ మందును దద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల రగ్గించును. విదేశము
అలో గూడ వాడుచున్నాడు.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే

వేలకు వేలు యోగ్యత

వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటి చూచి కొని

జానము గలుగదు.

అక్కని దబ్బితో నడక సీసా 1-3 0-10-1

డబ్బక 1-3 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 రంబు కెట్టిపిడి, ముద్రానా

109, ఫ్రేంకోడ్డు, భోర్డు, బొంబాయి.

స్వల్ప ద ర!

ఫల మ ది క ము !!

పూ ర్తి త్త వ్తి !!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు పెద్దలలో మనస్థిరాని వరకు అందరి నుండవలసినది. శుభబద్ధము. వడివెము, దగ్గు, గూరలు, శిశ
లముచే కాళ్ళు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆకారజీర్ణ కాలములకు తలనొప్పి,
చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఐస్ బ్లూయంబా ఇంకను ఆరోగ్య వ్యాధులను శుభపరచును. స్త్రీలు వ్రవని-చి-
నాళ్ళు, స్నానమునాడు (కత్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకలలో నమలీ దుంగవలెను.
సాగ్రాజినో రోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేపించిన ఆరోగ్యవృద్ధాంశ ఎగుడుక
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 100 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవలెను కిరణి-
జ్వరోతలను వీరభక్తు. పోష్ట మూలక మాగా 6 సీసాలు రు 1-3-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:-

మెదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బ
లములన గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి తాగు-
క కృష్ణాక్షిని కలుగజేయును. సంగీతపాటల కంఠస్వరమునకు స్ఫురుడుగురుత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ కొత్తగామునింపును
బలహీనత్వము స్త్రీలకు నైతికమును (నైతికముగాల మెత్తగావుండుటలన) పొట్టాడను నడువనకాని పిల్లలకు ఫలజీవనవంటిది
6 బొట్టల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోష్టభిర్యులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

జాతక మార్తాండము

శివ భాగము అయ్యు కళ్యాణాది. యిందు పిల్లగ్నమును
విగ్రహము ఎక్కడనుండిన దో యే ఫలములనిచ్చునో ఆవిని
సుంతయు మేమలగ్నములగాయింపు మీనగ్నము అభిరుచి
యొనర్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా క్లృతార్థములతో జక
ప్రాయబడినవి. నల రూ 1-8-0. పోష్ట భిర్యులు నేరు.

ఆ కెల్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం,
05-2 కొత్తపేటవాడు, గోదావరికల్.

శ్రీలక్ష్మీనరసింహ్వం వరుగ్న
మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలరీస్

వైమండు మచ్చెంబు కనుపను యేజంతు,
అందు కెల్లరీ.

మే నే జ రు } 8 కాళికెట్టిపిడి,
ఎమ్. సత్యనారాయణాచారి } మదరాసు.

'ఆనంద' వచన గ్రంథరత్నమాలా

శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము

చక్కనికైతితో, సుందరమైన పటములతో నున్నవి

ఆదిపర్వము 3 సంపుటములు

సభాపర్వము 1 "

విరాటపర్వము 1 "

ఉద్యోగపర్వము 2 "

శాంతిపర్వము 6 "

రు. అ. మై.

4 0 0

1 8 0

1 6 0

2 12 0

7 4 0

ఇతరసంపుటములు క్రమముగా వెలువడును. వలయువారికి ఇతరపుస్తకములపట్టి పంపెదము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అంధుకో, ఆనంద ముద్రణాలయము, మద్రాసు.

NAVAMETARI

గ నేరియ్య, తెలఱు, ముక్తనీ, గోగము, శరీరము
నగుదు ప్రావీణ్యమును పుట్టింపు తిరికి సంబంధించిన వ్యాధి, నుల
పిదకము, లుకొరియ, కుక్క నవ్వుముచే గలుగ బలహీనత చెల్ల
రాలకు, మూత్రసంబంధ మైనవ్యాధు లన్నిటికి ఆద్యుతనినారితే,
12 గంటలలో గుణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూ
త్రిగా కుదురును. ఇతర జ్వరము లన్నియు నిర్దుష్టమోగ
మైనప్పుడు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేహారీ పుచ్చు
కొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమునంటి గుణమును నమ్ము
డు. తప్పక మీన్నే హితులకు దీనిని విస్తారము చేయవలెను. గాఢ
1-కి ధర రు 3. తపాల్ భిర్యు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegghata, calcutta

కొనుడు; ధరింపుడు; ఆనందిపుడు వెదాపురం శ్రీ లక్ష్మీ శిల్ప ఫ్యాక్టరీలో

తయారగు శిల్పబట్టలు, చీరలు, కోటింగులు,
పర్తింగులు వగైరా అతిచౌక.

చాల మన్నిక

హిందూదేశములో ప్రతిమార్గెట్టులోను మా
శిల్పాలు దొరకును. కొనునప్పడుమాత్రము మా
ప్రేమ మార్గలను నీళ్లను చూచి కొనుడు. యితర
ప్రేమమార్గలను చూచి తక్కువ నాణ్యమయిన
సరకులను కొని మోసపోకుడు. శాంపిల్లు ఉచితము.

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీలక్ష్మీ శిల్ప ఫ్యాక్టరీ, వెదాపురం.

తెలివిలాసము }
“సిల్క్ గుడ్సు” } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా)
Silk Goods.

రాజమోహన హేరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన నువానగల తలనూనె

తలనూనె, మాడుపోటు, చుండ
ఆకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట
కోనేడిమి మొదలగువాటిని వారింపి
మొదలుకు చల్లదనమును, బుడ్డి జు
మును, కలిగించి వెంట్రుకలును ప్ల
పరిచి వృద్ధిపొందించును.
1 నీసా రు 1. 8 నీసాలు రు 2.10-0

వి. వి. బిర్లులు ప్రత్యేకము.

పి.సి.ఆంధ్రప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్.

రాజమార్గము

అరోగ్యమునకు సౌభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు
రాజమార్గము

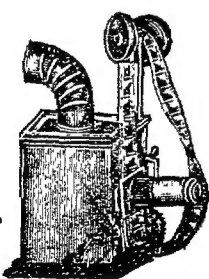
కామశాస్త్రము

ఉచితముగా తపాలుకూలితో సహపంపబడును. మీవిలాస
మును వ్రాయుడు:—

ఆ తంకని గ్రహ జాప ధాలయము
26 బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

అమెరికన్ ఎలక్ట్రిక్ బయాస్కోపు
యంత్రము

(వతములో చూపియున్న ప్రకారమేయుండును)

అంగులారా! ఈ యంత్రములో
పెద్ద బయాస్కోపులయం దుపయో
గించు ఫీలిం పేపులనుపయోగించి చూచి
నయెడల పెద్దబయాస్కోపులో కను
బడుచి తమవలె నాట్యము, నర్కము,
మోటార్, రైలు, ఓడ మొదలయినవి
పరుగెత్తునట్లు కనుబడును. దీనితో
ఒకరెన్నో ఒక ఎలక్ట్రిక్ దీపము ఒక

గజము ఫీలిం ఇనాముగాపంపబడును. దీని ధర రూ 5-0-0
ప్రత్యేకముగా ఫీలిం కాపలినట్లయితే గజము 1-కి ధర 8
అణాలు.

మదరాసు సినిమా కంపెనీ,

నెం 10 ఆరుముగం వీధి, మదరాసు.

కూమ్మండ లేహ్యం:—నిక్కాకలు, విదాహము,
తైత్తములు తగ్గించి బలముచేయును. వేసవి ఉడుకులు తగ్గించు
టకు ప్రసిద్ధమైనది. శేరు డబ్బి రు 2-0-0 లు. రత్న పురమ
లేహ్యం:—శుక్లవస్త్రమును తగ్గించుటకు మాకంపెనీలో పేరు
పొందిన మందు. డబ్బి ఖరీదు రు 3-4-0 లు.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల,
రాయవరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

మహాత్ముని నిర్బంధము

బొరివిల్ ప్రేషనులో జరిగిన
విషయములు

బొంబాయిలో ఒక ఆంగ్లో-ఇండియను పత్రికలో
ప్రకటింపబడిన వార్త

“బొంబాయికి కడుచేరుకానున్న బొరివిల్ రైలుస్టేషన్
నుకు 800 గజములదూరమున గ్రామసీమయందలి ఒక అడ్డ
రోడ్డువద్ద 5వ తేదీ సోమవారము నాడు ఉదయమున 6-40
గంటలకు గుజరాతు మెయిలు రైలునులోనుండి గాంధీమహా
త్ముని దింపిరి. అది చాల ప్రశాంత రమణీయమగు జనపద
ప్రాంతము.

రైలునులో యింజనకు నెనుకనున్న యొక స్పెషలు
కంపార్టుమెంటులో గాంధీగారును, వి. ఎం. ఎస్. ఆఫీసరును
పోలీసువారును కూర్చుండియుండిరి.

రైలునులోనుండి గాంధీగారు దిగుసరికి రైలుదారికి
30 గ జముల దూరమున ఒక మోటారు కార్లు
సిద్ధముగా నుండిను. అది యొక హై ప వర్డు
గ్రేకారు. దానికి చుట్టును గాలమును రక్తవర్షపు ఫలజాలు కట్ట
బడినవి. ఆకాడలో పూనా పోలీసు ఆఫీసర్ ఒకడు కూర్చుండి
యుండిను. గాంధీగారు ఆకారులో కూర్చుండగానే ఆకారు
ఎరవాడ చెరసాలకు బయలుదేరెను. ఇది అంతయును చూడు
నిమిషములలోనే జరిగినది. గాంధీగారు దిగగానే రైలును
బొంబాయికి బయలుదేరెను.

అచట నపుడు కొద్దిమంది ప్రతికూలలేఖకులు తప్ప ఇ
తరప్రజ లొక్కరైనను లేరు. రైలులో నున్న ప్రయాణీకులు
మాత్రము దీనినంకితు శ్రద్ధగా గమనించుచుండిరి. రైలులో
నున్న వారిలో హెచ్చుమంది ఇద్దరునే కట్టియుండిరి. వారం
దరును నిశ్శబ్దముగానే యుండిరి.

దండిలో కొన్నివార్డులలోకితము లవసరశ్యాగ్రహమును
స్వయముగా ప్రారంభించిన గాంధీగారు బొరివిల్లో ప్రశాంత
భావముతోను సంపూర్ణవిశ్వాసముతోను పోలీసువారి ననుసరిం
చిన గాంధీగారును ఒకరేనా అనుసంశయముగూడ కలుగునంత
టి భేద ముచట గాంధీగారియందు గోచరించినది.

నేడునాడుగాని రోడ్డు వద్ద గాని పోలీసు వా
రెవ్యరును ఉదయమునుండియునుగూడ కనబడలేదు. అని యీ
పత్రిక ప్రకటించెను. (హిందూ)

కొలంబోలో హరటాలు

6-వ తేదీని హరటాలు జరుగుట

కొలంబో, మే 7:—గాంధీమహాత్ముని ఆరెన్టు చేసినం
దులకు 6 వ తేదీని కొలంబోలో వియ్యపువర్తకులును ఇతర
వర్తకులునుగూడ దుకాణములను మూసివేసిరి.

దేశ మెల్లడలను సభలు హర్తాళము

పూనా, ఖాన్పూరు, బొంబాయిలలో గోష్ఠ
సభలు

గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధమువల్ల తమ యసమృత్తిని
దెలుపుటకై ఇండియావందలి ముఖ్యపట్టణములం దన్నిటి
యందును హర్తాళము సభలు మున్నగునవి కడు జయప్రదముగా
జరిగినవి. ఇదివరకే ప్రకటింపబడిన వర్తమానములయొక్క
వివరములు యీక్రింద పూర్తిగా నొసగుచున్నాము.

బొంబాయి

బొంబాయినగరమునందలి హైందవ వర్తక సంఘములు
పరునాలుగింటియొక్క ప్రతినిధులు సమావేశమయి గాంధీ
మహాత్ముని నిర్బంధమును తీవ్రముగా ఖండించిరి. భారతకాపన
సభయందలియు బొంబాయి కాపనసభయందలియు తమ
ప్రతినిధులను వారిసాసములకు రాజీనామా నిచ్చునట్లు చేయ
వలయునని హైందవ వర్తకసంఘమువారు కోరబడిరి.

భూభాయిలో నింకనూ హర్తాలు జరుగుచుండుట
బొంబాయి, మే 7:—రెండురోజులు హర్తాళము జరిగి
నేడు మెపులు చాలముట్టుకు తెరువబడినను యానగరము

నందలి వర్తకసంఘములవారిలో ముఖ్య లింకనూ తమవ్యాపా
రమును ప్రారంభించి యుండలేదు. స్టాక్ ఎక్స్చేంజీ వేండి
బంగారు మార్కెట్టు, ప్రత్తి మార్కెట్టు, కావేరీ బజార్
మొదలగునవి నేడెట్టి వ్యాపారమును నిర్వహించి యుండ
లేదు. (ఆ. ప్రె.)

6 వ తేదీనాడు గోష్ఠ ఊరేగింపు

బొంబాయి, మే 6:—నిన్నటి కన్ననూ నేడు హర్తా
లు పూర్తిగా జరిగినది, విల్లు పనివాండుకూడా హర్తాలులో
చేరిరి. పట్టణమునందలి ప్రతి భాగములోనూ నూరేగింపులు

బయలుదేరి. ముఖ్య పీఠులగుండా వెల్లి, మరల కేంద్ర కార్య
లయమునకు మరలినవి.

చరిత్రాత్మకముగు ఊరేగింపు

నాలుగుమైళ్ల పొడువుగల పూరేగింపు నేడు జరిగెను.
అది ముగియుసరికి నాలుగు ఘంటలవేపు పట్టెను. ఊ
పు నాలుగు ఘంటలకు ప్రారంభము కావలసి యున్నను, మూ
డు ఘంటలగుసరికి కాంగ్రెసు భవనమునకు చుట్టుపట్ల నొక
మైలువరకు జనలు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. బండ్లు నడచుటకు
కలుసుపడకుండును.

శ్రీమతులు సరోజినీదేవి, కమలాదేవి ఫటాపాధ్యాయ,
మున్సిఫరి, కాప్టెన్సరి, డాక్టర్ జమ్నోదేవీ, చోక్లే, జమ్నా
దాస్ ద్వారకదాస్ గార్లును, తదితరులను నాయకత్వమును
వహించిరి. పురుషులు, స్త్రీలు, పసిపిల్లలు ఒక లక్షజరకు
నుండిరి. మహామృదీయులు, సిక్కులు
పార్సీలు వేరువేరుగా బారులు దీర్చి నడుచుచుండిరి. దేశసేవకా
సంఘమునకు జెందిన స్త్రీలు 2000 మంది యుత్సవమునకు
యద్భుతకళ నొసంగిరి. విల్లుపనివాండును తదితరులను వారి
వారి జెండాలతో నడుచుచుండిరి న్యాయవాదులు నూరుగురికి
పైగా నొకగుంపుగా చేరి కట్టకడపట నడుచుచుండిరి.

మాడులకులకు పైగా జనము చేరియున్నను నెట్టి ప్ర
మాదమును అలరియు జరిగియుండలేదు. మనీదులపనివాండును
నెట్టి జయజయధ్వనులుగాని బ్యాండు వాద్యముగాని గావించ
బడలేదు. ఎస్టేనేడు పోలీసు స్టేషనునందు
సాయుధులగు పోలీసులున్నను, మరియెచ్చటను వారు
కానరాలేదు. ఉత్సవము కాంగ్రెసు భవనమువద్ద ముగిసెను.

(శ్రీ ప్రె.)

మిల్లులో సంఘర్షణ

పరేలునందలి బట్టలమిల్లులో మాడువేలమంది పని
వాండు, తమ తోటిపనివాండును కూడా పనినండి బయటకు
గొనివచ్చుటకై, మిల్లునందలియొక భాగమువైపు పరుగిడసాగిరి.
తలుపు మూసివున్నందువలన, దానికి నివ్వంజించుటకు పీరు యి
త్నించిన చెప్పబడుచున్నది. అంతటనేతెళాఖ యధికారి యగు
విగ్నోయననతడు తననివాల్వరును మాడుసార్లు కాల్చెను. ఒక
మనిషికి కాలమిడచెబ్బుతగిలినది. గుంపుచెదిరిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా

కలకత్తా, మే 7:—నేడు హర్తా ప్రశాంతముగా
ననున్నది. ఉదయపు రైలులు బట్ల మూములుగనే పరుగిడుచు
న్నవి. తూర్పు ఇండియా రైలుల్వే యందలి బండ్లును సరి
గానే నడుచుచున్నవి.

జనపనారకూలీలు పనికి మరలుట

నిన్నటి మధ్యాహ్నము తమ పనులకు నెడలియుండని
పనివాండు నేడుదయము పనిలోకేరిరి. నేడు పోలీసులు
కాంగ్రెసు కార్యాలయములను శోధించి, నిన్నటి రోజున
జారీచేయబడిన 144 సెక్షను వుత్తరవుక్రింద గుంపుల నన్ని
టిని చెదరగొట్టిరి.

బంగారమునందంతటను హర్తాలు

వంగరాష్ట్రమునందలి పలుపట్టణములందు హర్తాలు జరిగిన
దని వార్త లింకను యరుదెంచుచు నున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

తమిళనాడు

కాన్రేక్కుడిలో హర్తాలు జరిగినది. సాయంకాలము
వాతావరణసితి బాగుండకపోయినను సభజరిగినది. సభాంతమున
విదేశీవస్త్రధారణను జరిగినది.

దేవకోటయందుకూడా హర్తాలు శాంతముగాజరిగెను.

తిన్నెవెల్లి

తిన్నెవెల్లి, మే 7:—గాంధీగారి ఎరెన్టుసంగతి నిన్న
రాత్రి ఇట్టడెలిసెను. వెంటనే పూరేగింపును, సభయుజరిగినది.
నేడు హర్తాలుజరుగుచున్నది. తిన్నెవెల్లి, వీరరాఘవపురం
పాలంకోటలో దుకాణములన్నియు మూసివేయబడినవి. నేటి
యందయము తిన్నెవెల్లి, పాలంకోటలలో సభ జరిగినవి.
తాంబ్రపర్తి నదితీరమున నేటి సాయంకాలము సభ జరుగును.
(ఆ. ప్రె.)

ఈ రోడు

గాంధీ చౌఖట్ గొప్పసభ జరిగినది. ఆరెన్టు తెలియ
గనే దుకాణములన్నియు మూసివేయబడినవి.

సాయంకాలము రామస్వామి గొండనుగారి యధ్యక్ష
త్వము సభ జరిగెను.

అప్పొక్కతను రోపుకూడ ప్లయముననియు విదేశీవస్త్ర
ములను బహిష్కరింపవలయుననియు పునఃపాఠ్యములు నుడివిరి.
(శ్రీ ప్రె.)

కడలూరులో 144

కడలూరు, మే 6:—నాలుగంటల నాయకులకు పై ని
యత్క గారికిని వెంగళూరు సత్యాగ్రహనాయకులకు ఎం. వి.
నందరభరణికిని, జి. ఆదినారాయణ్, జి. టి. వి. ఎస్. కు
స్వామి పిల్లగార్లుకు కడలూరు సభ డివిషన్ మేజిస్ట్రే

గారు 144 సెక్స్ సుక్రింద నోటీసులు జారీచేసిరి. వీరు పుష్ప సత్యాగ్రహ ప్రబోధమును గావించుచుండిరి.

కడలూరు, పోర్టునోవ్, చిదంబరం, వెల్లికుప్పం, వృద్ధాచలం, తిండివనం మున్నగు స్థలములలో సంపూర్ణముగా హతాశము జరిగినది. కడలూరులో నాయకులు 144 పుత్తెరువును ధిక్కరించి ముత్తూరుదలీయారుగారి ఆధ్వర్యమున పథి జరిపి గాంధీమహాత్ముని నభినందించిరి. ఈజిల్లాలలో సత్యాగ్రహోద్యమము నానాటికి బలయుత మగుచున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

అఖిలభారత సంఘటనలు

కాశీ, మే 6:—ఈ దినము సాయంత్రము డా॥ భగవాన్ దాసుగారి యాధిపత్యమున, బ్రహ్మాండమైన సభజరిగెను. జనాధిక్యముచే రెండువేలకంటె అవసరమయ్యెను. శివప్రసాదగుప్త, నరేంద్రదేవ, పర్వార్ చంగర్ సింగ్, కృష్ణచంద్రగౌర్లు ప్రసన్నునించిరి. మహాత్మాగాంధీగారిని అభినందించుచు తీర్మానము కావించబడెను.

పురమునం దీదినము సంపూర్ణ హతాశము జరిగెను. పెద్ద ఊరేగింపాకటి ముఖ్యమైన పీఠులు చుట్టినవచ్చెను.

శ్రీ ల ఉ త్సాహము

మీరట్టు, మే 7:—గాంధీదినము నిన్న అత్యుత్సాహముతో జరుపబడెను. మధ్యాహ్నము శ్రీలు 7 దశమలుగా విభాగమై 12 మొదలు 6 గం. వరకు మిడిమిడి ఎండలో పురముంతును తిరిగి 34 సభలుచేసి 224 ఖాదీ ప్రమాణములను గైకొనిరి. ఖాదీ ఉద్యమమును తీవ్రము చేయుటకై 35 ఉపసంఘములను నియమించిరి. శ్రీలనేప పురమున నూతన జీవమును పోషినది. సాయంత్రము బ్రహ్మాండమైన సభయందు ప్యాంథాలాల్ శర్మ ఊర్విశా దేవిగార్లు ఉపన్యసించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

అలహాబాదు, మే 7:—విద్యాలయములు చాలవరకు నిన్న మూతపడెను. కాని డా॥ జె. జె. ఘోష్ గారు తమ హైస్కూలునందు విద్యార్థుల సమ్మేళన నిర్వహించుచు ప్రస్తుతోద్యమము ద్వేషభూయిష్టమునినుడిచిరి. ఈపిన్సెపాలుగారి చర్యను నిరసించుచు జవహర్లాలుపతిగారి యాధిపత్యమున సభజరిగి తీర్మానము కావించబడెను.

మోతీలాల్ గారు వక్రీయతో సంప్రదించుట

పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు అలహాబాదు వక్రీయతో సంప్రదించి ఉద్యమమునకు వారీసహాయమును కోరిరి. వక్రీయదరుడు తమవరుసలో కొంతభాగము కాంగ్రెసునకొసగవలెననియు పితటింగు మొదలైన విషయములలో వారు తమ తీరికను విరియోగించవలయుననియు తీర్మానించినట్లులు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదీయ నాయకుల యుద్వేగము

కాన్పూర్, మే 7:—30800 మంది జనులునిన్న సభకు వచ్చి యుండిరి. మాలానావాజరతుమోహినిగారు మహాత్మాగాంధీగారి నభినందించుచు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. ప్రతిభారతీయుడును ఉద్యమమునందు చేరి తన సర్వస్వమున ద్వింపవలసినతరుణుడి. రెండువేలవేల రాయబారము లిక పాసగవు. అధినేత ప్రతిపత్తినిక భారతీయు లంగీకరింపజాలరుఅని మహాసీగారు నుడిచిరి. పర్వార్ ఆలీసాబిరిగారు మహాత్ముని నిర్బంధము హిందువులకేగాక మహమ్మదీయులకను ఇతర హిందవులకును అవమానపుని నుడిచిరి. మర్కాదాసు, సింహాసతి, ముఖిబ, బాలఘోష్ సతిగారులు ఉద్దేశపూరితో పన్యాసముల నొసంగిరి. పండిత గజేంద్రకర్ విద్యార్థిగారుకూడ తీర్మానమును బలపఱచిరి. ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. కడపట విదేశవస్త్రధహనము రెండుగంటలవేపు జరిగెను. (ప్రీ. ప్రె.)

పూనా, మే 7:—నిన్న సాయంత్రము శివాజీమందిరమున 25000 మంది జనులు సమావేశమయ్యిరి. మూలములందును ఉపన్యాసములు నిలబడి మాట్లాడిరికాని జనసమూహమున వినుట కేనియు వీలుకాలేదు. సమావేశము కాంతముగా జరిగిపోయెను. యెరవాడైలుముండు చేరిన గుంపులు చీకటిపడిగనే చెదరి పోయెను. మహాత్ముని వేరొక స్థలమునకు మార్చెదరని పుకారాలున్న వికాని అధికారుల వి అసత్యములని యీ దినము ఉదయమున తెలిసిరి. పూనాదుకాణములు ఒకటొకటిగా మరల తెరిపబడుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రములందు ఉపసంత్యాగ్రహము

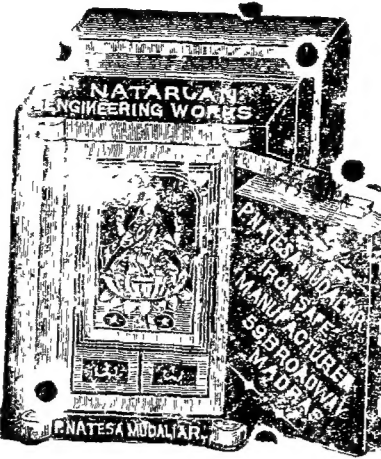
అలహాబాదు, మే 6:—సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రచారణశాఖ వారు రాయబెర్లి మండలమున ఉపసంత్యాగ్రహమును గూర్చి యీ క్రిందిపకటన గావించుచున్నారు.

రాయబెర్లి సత్యాగ్రహవార్తలను అధికారు లరికట్టుచున్నారు. ఇప్పుడా విషయమును గూర్చి తంతుల నాపివేసి నారు. బాబుజవాబులను కూడ ప్రభుత్వాధికారులు మట్టువెట్టు నట్లున్నది. ప్రత్యేక టిపావారివలన సత్యాగ్రహవార్తలు బయటికికొచ్చుచున్నవి. ఇన్నికష్టములున్నను ఆమండలమున సత్యాగ్రహము కడుగడగు జయప్రథమని చెప్పవలెను. ప్రభుత్వమువారి ఆతురత ఉద్యమవిజయమును చూడుచున్నది.

సమస్తీ శాసనోల్లంఘనము ఆమండలమున ప్రారంభమైనది మొదలు 400 స్థలములందు ఉప్పు

స ర స ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇప్పటి మోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దినవ లేలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

వి. న తే శ మొ ద లి యార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్రైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
నటరాజన్ ఎంజనీరింగు వర్కుస్
ఐరన్ అండు ట్రాన్స్ ఫాండ్ ర్లు
ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొలగునవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులవారు. రై నుమిల్లుకు కావలసిన ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

68.2

ది ఆంధ్ర పేపరుమిల్సు కంపెనీ
లిమిటెడ్, రాజమండ్రి.

మంచివల్పు తెల్లని కాగితములు తయారు అగుచున్నవి
క్రొత్తవేపరు మెషీనరీ ఖరీదుచేసి మిల్సు వృద్ధిచేయుటకై
చాలామంది కోరికవైన కొన్ని షేర్లు మాత్రము

అందరికిని షేరు 1-కి రూ 100 చొప్పున కొద్దిరోజులవరకే ఇవ్వబడును. చాలామంది ఆతురతగా నున్నారు గనుక త్వరలోనే షేర్లు భర్తీ అగును. గనుక వలయువారు వెంటనే షేరు 1-కి రూ 50 తో ధరఖాస్తు పంపవలయును. మొదట ధరఖాస్తు చేసినవారికి ప్రథమముననే షేర్లు ఇవ్వబడును.

ధరఖాస్తు ఫారములకొరకు మేనేజింగుపిజింట్లు అయిన మోతే వైడా కంపెనీ వారికి వ్రాయవలయును.

తయారైనది. వలంటీర్లు తాము చేసిన ఉప్పు శిబిరమునకు చేర్చుచున్నారు. విరివిగా అది విక్రయింపబడుచున్నది.

ప్రభుత్వమువారు సత్యాగ్రహులనందరిని నిర్బంధించుట ఆకళ్యునిని కాబోలు నీటినియమును లేక అరెస్టులుగావించుచున్నారు. ఏప్రిల్ మొదలు ఏప్రిల్ 30 వరకు 68 మంది వలంటీర్లు అరెస్టయిరి. అందులో 10 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. 15 మందికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష. వీరిలో 10 మంది కాశీవిద్యాపీఠమునకు చెందినవారు. రి రు హిందూస్థానీచేవాదశమువారు; ఒకడు గాంధీగారి ఆశ్రమమునకు చేరినవాడు; మిగిలినవారు స్థానిక ప్రచారకుడు.

సత్యాగ్రహప్రారంభమునకు పూర్వమే 45 మంది స్థానిక ప్రచారకులను గవర్నరు మెంటు నిర్బంధించెను. వీరిలో ఆసే కులు రాజద్రోహమునకు శిక్షింపబడిరి. మిగిలినవారిపై కేసు లింకను నడచుచున్నవి. (ప్రీ. ప్రె.)

త మి శ నా డు

వేదారణ్యము మే 7:—ఉప్పు పట్టలో నీళ్లు నిలిచి యున్నవి. అందువలన ఈ దినము ఉదయము సత్యాగ్రహులు అచటికి పోలేరు. మహాత్ముని ఆరెస్టు వార్త నిన్న 12 గంటలకు చేరెను. వలంటీరుసభలో దుక్కిటి లక్ష్మీపతిగారు మహాత్ముని నిర్బంధము తమ్ము మరింత మెలకువ పరచుటకే నని చెప్పి, రాజగోపాలాచారిగారు వదలిపోయిన నూచనలను అనుసరింపునది వారిని కోరెను. శ్రీయుత వెంకట్రామయ్యగారు సంతానంగారి ఆంత్యసందేశమును చదివిరి. సంతానం గారు తమవెనుక వెంకట్రామయ్యగారు అధిపతిగా నుండవలెనని యు, వీలైనచోట్ల మరికొన్ని శిబిరముల నెలకొల్పవలెననియు చెప్పచు వలంటీర్లను వారిక్రమశిక్ష అభినందించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

144 వ సెక్షన్ ప్రయోగము

వేదారణ్యము, మే 7:—నిన్న సాయంత్రము 6 గంటల పాటు మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రయోగించిన 144 వ సెక్షన్ ప్రత్యేక సత్యాగ్రహశిబిరము చేరెను. అందు వేదారణ్యపువార్తలలో నెలవరకుకు ఎట్టిబహిరంగసలమునందును సభగాని ఊరేగింపుగాని చేయువారుగాని చూచువాడెగాని శిక్షకు పాల్పడుదురని కలదు. పోలీసు లీవ్ క్రమమును విరివిగా పంచిపెట్టుచున్నారు. వానవలన సభజరుపుటకు వీలుగాక పోయెను. కాని 25 మంది వలంటీర్లు కే. ఎ. సుబ్రహ్మ్యగారి నాయకత్వమున భజనచేయుచు పురమును చుట్టినవ్చిరి. సంపూర్ణహతాశము ఆప్రయత్నముగానే జరిగెను. (ప్రీ. ప్రె.)

గుడియాల్ పురమున సంపూర్ణహతాశాలు

మే 6 తేది మంగళవారం మా పురమునకు మహాత్మాజీ ఆరెస్టుచేయబడె ననెడివార్త సర్వస్థలకు విశదమయెను. మంగళవారం ఉదయం, 6 గంటలకు, నుమారు రెండువేలమంది, దేశభక్తులు జాతీయపతాకములతోడను, మహాత్ముని చాయాపటముతోడను, అలికాంతముగ జాతీయగీతములు బాడుచు ఊరంతయు, తిరిగిరి. వీరిలో ముఖ్యులగు నీలు సత్యాగ్రహి శ్రీ సామినాథమొదలి, శ్రీ గణపతి మొదలిగార్లు సత్యాగ్రహులతోడ, వర్తకుల, అంగభ్రమూయమని ప్రార్థించిరి. మంగళవారం నుమారు 60000 వేల విక్రయింపగల సంతదినముయ్యై వర్తకులందరూ పూర్తిగ అంగభ్రమూసిరి. 1 సంతగూడా చేరలేదు. 4 కోజులుగా కల్లుసారారు కాలానువల్ల పితటింగు కాంతముగ జరుగుచున్నది. వారములో పల కల్లుసారారుకాణములు పూర్తిగ మూయునట్లు బాంకు సత్యాగ్రహ మొనరింపుచున్నారు. ఇది పూర్తియగుటతోడనే విదేశవస్త్ర బహిష్కరమునకు గడంగునట్లు నాయకులచేత తెలియుచున్నది. (దేశభక్తులు)

మదరాసు శ్రీ సత్యాగ్రహులు 5 వ తేదీ ఉదయము మైలాపూరులో 144 సెక్షను ఉల్లంఘించి ఉష్ణచేసి ఉర్రేగింపు జరిపినవారు. దుర్గాబాయిమ్మగారు మధ్య కూర్చోనియున్నారు. వారి కుడివైపున ఎ. కృష్ణాబాయిమ్మగారు. (యువజనసమితి) గలరు. (ప్ర. పో. బీ.)

విదేశవస్త్రబహిష్కారము

కలకత్తా స్టాకు ఎక్స్‌జేంజీవారు

6 వ తేదీని హరటాలు జరుపుట

ఆనాడు అధ్యక్షుడు కార్యాలయమును మూయనందులకు రాజీనామా నియ్యవలెనని నిర్బంధించుట

కలకత్తా, మే 7:—6 వ తేదీ మంగళవారము నాడు హరటాలు జరుపవలెనని కలకత్తా స్టాకు ఎక్స్‌జేంజీవారు పుష్టముగా ఆహ్వానించిననుగూడ అధ్యక్షుడు ఆనాడు కార్యాలయము తెరిచియుంచినందున నేడు మధ్యాహ్నము జరిగిన ఆ సందర్భంలో ఆతడు రాజీనామా నియ్యవట్లుగా వారు నిర్బంధించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

కరాచీ బట్టల వర్తకులు

విదేశవస్త్ర బహిష్కారము

హిందూసభనుచేసి మహామ్మని ప్రశంసించిరి. దొరతనము వారలంబించిన తీవ్రతను కఠినవిధానమును నిరసిం చి రి. విదేశ వస్త్రములను బహిష్కరింపవలెనని 1930 ఏప్రిల్‌లోనే యీ సంఘమువారు తీర్మానించిరి. కాన 12 నెలలవరకును మరల నెవరును ఆగ్రహమును పంపకూడదు. విదేశములనుండి యితర వస్తువులను తెప్పించుచున్న భారతీయ వర్తకులగుడ వాని నన్నిటిని యిరితిని బహిష్కరింపవలెను.

భారతీయులకు వ్యాయుముగా లభింపవలసిన హక్కులను నెంట్‌నే యొసగబడుటకు మాంఛెట్టరు చేంబరుఆఫ్ కామర్సువారు తమ పలుకుబడి నంతకు వినియోగింపవలెను. లేనిచో యిదివరకు చేయబడిన కంట్రాక్టులనుగూడ రద్దుచేయవలసినదని, అను తీర్మానము మాంఛెట్టరు చేంబరు వారికి తిరిగిమాలకముగా తెలుపబడెను. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆంగ్లవస్త్రబహిష్కార మొకటే తొరకము

పటేలుగారి యభిప్రాయము

బొంబాయి, మే 7:—శ్రీ ప్రెసు ప్రతినిధి పటేలుగారి దర్శనమునకై పోయినప్పుడు వారు చాల పని తొందరలో నుండిరి. ప్రజాహితైవములు పెక్కురు వారితో సంప్రతించుచుండిరి. సర్ ఫుల్‌హు ప్రమదాసుగారు వారి దర్శనార్థమై వచ్చియుండిరి. చాల్‌చెంస్ హీరాచందు, జే. కే. మెహతాగారు ఇంక పలువురు శ్రీ ప్రెసు ఆయనతో ముచ్చటించుచుండిరి. శ్రీమతి కెప్టెక్ దాదాభాయ్ దేశాయ్, సతి (కాసన సభ్యుని భార్య), ఆమీకాగారు (కాసనసభ్యుడు) వారితో సంప్రతించుచుండిరి.

శ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధి వారితో ముచ్చటించిన కొలదికాలములో వారు విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును, ఖద్దరు హెచ్చుగా ఉచ్చతి చేయుటయు అత్యవసరములని వారు చెలిపిరి. ప్రస్తుతము ఖద్దరు చాలకపోవుటకు బావుటకు ప్రతివాడును తన కాంగ్రెస్ కమిటీకి మాసమునకు ఒక పాండు నూలు యివ్వవలెనని వారు చెప్పిరి. గాంధీమహాత్ముని యుద్ధోత్సవలవలన దేశములో నుత్పన్నమైన ఉత్సాహాత్మికతయును భిన్నము గాకుండజేసి

దానిని మంచి ఉపయోగమునకు తెల్పుటకు ప్రయత్నింపవలెనని వారనిరి. ఆంగ్లవస్తువులను సంపూర్ణముగా బహిష్కరించుట అత్యవసరమనియు తత్ఫిద్దితే ఖద్దరు అభివృద్ధియొక్కటే మార్గమనియు ఆయన చెప్పెను.

పత్రికాకాసనముపై అభిప్రాయమడుగగా వాతీయపత్రికలు చప్పచప్పగా వ్రాయకూడవనియు, పత్రికా కాసనమును ప్రతిఘటించుటకు యిదిఒక్కటే మార్గమనియు ఆయన చెప్పెను. ఆంగ్లో-హైందవపత్రికలను బహిష్కరించుటను వారు ఆభిమానించిరి.

ఈరోజు మధ్యాహ్నము పటేలుగారు బె. రా. కాం. సంఘముయొక్క యుద్ధాలోచనసంఘమువారితో సంప్రతించిరి. రేపురాత్రి వారు కరాచీకి పోవనున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

విదేశవస్త్రము లన్నిటిని బహిష్కరించుటయు ప్రత్యేకముగా విదేశవస్త్రములను బహిష్కరించుటయు కాంగ్రెస్ కార్యక్రమములో విక్రీలి ప్రాముఖ్యము ఎహించినదని నాయభిప్రాయము భారతదేశమునందలినిర్మలము ఈవిషయమై శ్రద్ధ వహించుచో, వారే స్వరాజ్యమును సంపాదించగలరు. స్వరాజ్య సంపాదనమునకై వా రేదిగముల తోడ్పడగలరో బొంబాయిలో నీ నుండగా వారితో చర్చించును.

కాంగ్రెస్ కార్యక్రమము తప్ప నాకు కేరళ కార్యక్రమము లేదు. త్వరలో కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ జరుగును. దానిలోనే నిష్కతు సభ్యుడను. ఆ సభలో దేశము అవలంబింపవలసిన విధానమును మేము చర్చించుము ఇందువిషయమై నాకు గల యభిప్రాయములను కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీలో పెట్టి సభవారు ఆమోదించవలెనని కోరుచును. బొంబాయిలో గాని, అలహాబాదులో గాని సభ్యులకెట్లుట వీలైన వచ్చుట తత్ఫరము వర్కింగ్ కమిటీ సభ జరుపవలెనని నేను పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారికి వ్రాసితిని. నేను గుజరాతు పోయి అక్కడ కాంగ్రెస్ సేవకులతో సంప్రతించును. కాని వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశమగువరకు నిశ్చయమును కార్యక్రమమేదియు నిర్ణయింపబడవలదు. కాంగ్రెస్ కార్యక్రమమును అవలంబించుటలో ప్రతిరాష్ట్రమునకు సాంతంత్ర్య ముండవలెనని నాయభిప్రాయము. రాష్ట్రము లవలంబింపవలసిన నూత్రములను మాత్రము వర్కింగ్ కమిటీవారు నిశ్చయింపవలెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియాలో పోలీసు దళము

లండను, మే 6:—ఇండియాలో పోలీసు దళము సానుకూలముతో పనిచేయుచున్నదనియు, తగినంత దళమున్నదనియు బెన్సుగారు కామన్సు సభలో తెల్పినెంటు కర్నలు జేయుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. వీరి జీతములను ఆయా రాష్ట్ర కాసనసభలు ఆమోదించవలసి యున్నదనిరి. అల్లరులు జేసిన సంఘములపై ఖర్చును విధించుచు అదనపు పోలీసును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు విధించుచున్నారా యనియు గ్రామములందు అల్లరులకు కారణభూతులగు వారిని తరిమివేయుచున్నారా యనియు ఇట్టి ఏర్పాటును రాజ్యద్రోహమును బోధించువారిపట్ల గావించుచున్నారనియు ఇట్టి ఏర్పాటును రాజ్యద్రోహమును బోధించువారిపట్ల గావించుచున్నారా యని ప్రశ్నింపగా రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకి అధికారము తెలియక పోలేనని బెన్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ప్రభువుల సభలో రస్సేలుప్రభువు కామన్సుసభలో బెన్సుగారు గావించినట్టి ప్రకటనమునే గావించిరి. (రూటరు)

చెన్న నగరములో సత్యాగ్రహాద్యమము

ప్రొఫెసరు బులుసు రామబోగ రావుగారు-మద్రాసు

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులు. వీరు మదరాసులో 144 సెక్షను ఉల్లంఘించిరి. (ప్ర. పో. బీ.)

శ్రీ గిరిమల్ల సత్యవీరభద్రరావుగారు. బులుసు సాంబమూర్తిగారి శిష్యులు. కాకినాడలో "స్వరాజ్యకాండో" వీరు మదరాసులో 144 సెక్షను ఉల్లంఘించిరి. (ప్ర. పో. బీ.)

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి

శ్రీయుత శీరం వెంకటసుబ్బారావుగారి నాయకత్వమున గుంటూరులో గవర్న మెంటుద్యోగిల పికెటింగు ఉద్యమము సాగుచున్నది.

పోర్టు నెంటుజారి గెజిటు

(6-5-1930)

(పోలీసు)

1. యస్. సత్యనారాయణగారు కృష్ణజిల్లా పోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్, బళ్లారిజిల్లా ఆఫీస్ లోని 4వ డివిజనుకు తాత్కాలిక పోలీసు డిప్యూటీ మాఫరిం పెండ్లెంటు గా మార్చబడిరి.

2. యస్. హరిసన్ గారు ప్రాచీనవరీ పోలీసు అసిస్టెంట్ మాఫరిం పెండ్లెంటు జయపూర్ జిల్లా కొరాపుట్ డివిజనుకు మార్చబడిరి.

పబ్లిక్ కాఫి

సి. కే. విజయరాఘవన్ ఐ. సి. యస్. గారు వాల్తేరు ట్రైబ్యూనల్ జియండు తాత్కాలికముగ ఎక్సైజు డిప్యూటీ కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

సి. బి. కామెరిట్ సి. వి. ఇ., ఐ. సి. యస్. గారు తాత్కాలికముగ సుద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శిగ నెలపునై ఇన్స్టిట్యూట్ ఇ. కాటకగారి స్థానే పనిజూచునటుల నియమింపబడిరి.

సి. పి. నూటర్ ఐ. సి. యస్. గారు తాత్కాలికముగ విద్యుత్ బోర్డు రెండవ సభ్యులుగ సి. బి. కామెరిట్ గారి స్థానే నియమింపబడిరి.

జి.టి. హెచ్. బ్రాకన్ గారు విశాఖపట్టణం జిల్లా కలెక్టరు తాత్కాలికముగ రివిన్యూ బోర్డు మాడవ సభ్యులుగ సి. పి. నూటర్ గారి స్థానే పనిజూచునటుల నియమింపబడిరి.

పి. జి. జైను ఐ సి యస్ గారు రాజమండ్రి సబ్ డివిజను సబ్ కలెక్టరు తాత్కాలికముగ విశాఖపట్టణం జిల్లా కలెక్టరుగ బ్రాకన్ గారి స్థానే మార్చబడిరి.

జి. హెచ్. ఏల్వీస్ ఐ. సి. యస్ గారు రాజమండ్రి డివిజను సబ్ కలెక్టరుగ జైనుగారి స్థానే నియమింపబడిరి.

టి. భాస్కరరావునాయుడు ఐ సి యస్ గారు గంజా ముజిల్లా బరహంపురం డివిజను సబ్ కలెక్టరుగ పి. యస్. పంచావళీకలయ్యగారి స్థానే నియమింపబడిరి.

లాకాఫి

ఈక్రిందివారిని ప్రభుత్వమువారు చెన్ననగరముందు గౌరవరాష్ట్ర మేజిస్ట్రేటులుగ నుడునటుల నియమించిరి.

ప్రియజ్ఞులు పి. సి. బుల్లారు రా|| సా|| ఆర్. కే. చెల్వపెరుమాలుపిల్ల రా|| బి|| సి. దీనదయాళుమొదలియార్ రా|| సా|| సి. యం. మదురనాయకపిల్ల యస్. టి. పాల్వనో రా|| బి|| యం. సి. రాజా, పి. జాన్ ఐర్లన్ ఖా|| బి|| వహ్మదు అవ్వరు సాహెబుబహదూర్, సయ్యద్ అబ్దుల్ ఖాదిర్ సాహెబ్ ఖకీర్ సాహెబ్ బహదూర్ యస్. సాందరరాజ అయ్యంగార్ ఖా|| బి|| జే. ఇ. బాటివాలా, లాద్గాను గోవిందహను, పి. మాణిక్యమొదలియార్ శ్రీమతి అలమేలు మంగతాయరమ్మ సి. బాలభద్రచరంబెట్టియార్ ఇ. నెంటు ఆరండునికొలను, రా|| బి|| టి. రాజగోపాలాచార్యార్ డబ్ల్యూ. కే. శేషుడి అయ్యంగారు వి. ఇ. మదర్సమొదలియారు రా|| సా|| డా|| రామ రావు రా|| సా|| పి. యం. వెంకటస్వామినాథఅయ్యర్ అలందుర్ రంగనాథమొదలియారు యం. పి. సత్యనాథం విలియంసు, టి. పానిరుద్దాపిల్ల జి. రాఘవాచారి ఇ. టి. చొక్కమ్మార్ కన్య జి. మనుస్వామి పిల్ల యం. మనుస్వామినాయుడు టి. జి. దామోదరమొదలియార్ మిసిను కమలాబాయిరాజరత్నం శ్రీ. శ్రీనివాసరావు, పి. వి. యస్. కుమర కేలు పిల్ల సి. బాలకృష్ణనాయుడు యస్. ఆర్. నెల్లరాజు యం. ముత్తయ్యమూరస్వామి పిల్ల కే. పి. వి. కుబ్రూర్ అయ్యర్ సి. ఆదికేశవులనాయుడు రా|| బి|| మైల్ యస్. విశ్వనాథమొదలియార్ టి. సుబ్బారాయ మొదలియార్ గార్లు.

తెలిసి నేటి పు

సి. యస్. సరవాల మొదలియార్ గారు ప్రభుత్వపు తమిళభాష టిప్పుచూడారులు ప్రభుత్వపు ప్రధాన టిప్పుచూడారులు గ నెంపునై చెల్లిన శ్రీ. బి. రామరావుగారి స్థానే నియమింపబడిరి.

భవాని కంకరరావు నికోథిగారు అసిస్టెంటు కన్స్టేబుల్ ట్రాన్స్మిటర్ మాన్యుయల్ నెలపునై చెల్లిన శ్రీ. బి. రామ రావుగారి స్థానే నియమింపబడిరి.

రివిన్యూ కాఫి

ఈక్రిందివారు తూర్పు గోదావరి ఏజెన్సీ జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

రా|| సా|| సి. సోమయాజులుగారు పీడరు పోలవరం, తాలూకా.

శ్రీ. జి. గెరటయ్యగారు, కన్నాపురం, పోలవరం తాలూకా.

జె. వె. శ్రీ. బి. వెంకన్నదొరగారు దండంగి ఎన్టీటు ప్రధాన ప్రాంతీయరు, రంపాచోడవరం తాలూకా.

సి. లింగంపేరగారు మట్టాదారు, దుచ్చెరి, యెల్లవరం తాలూకా.

పి. వెంకటరాజుగారు, గుంటునానిపాలేం, యెల్లవరం తాలూకా.

Still in Service

Buy a cake of soap, use it day after day, morning, noon and night. Do you feel that every time it gives you the same freshness and lather and soapy softness, that it glides smoothly and easily as it did in the beginning? Only one soap gives you that pleasant satisfaction,

though it is as thin as paper

That is
Dralle's Malattine Glycerine Soap
SOLE AGENT
AVRAADYCAPPA CHETTY

సాయం 6-30 బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రాత్రి 9-30

1930 సం॥ మే నెల 10 తేది మాత్ర మే

కోహినూరు ఫిల్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన

రాణా చాందీ

మిస్ పన్నాకన్యయును, మిస్ జమ్నాకన్యయును, కలీలుగారును ప్రధానపాత్ర ధరించెదరు. ఇందుతో మిస్ కుసుమకుమారిచే నాట్యనృత్యమును ప్రదర్శింపబడును.

పబ్లిక్ వర్క్సు

యస్. గణపతిశిల్ప, వి. ఇ. గారు కృష్ణ తూర్పు డివిజనునందు యస్టి కృష్టిపు ఇంజనీరుగ సర్వాధికారము నొసగబడి ప్రాచుర్యానికి బదులుగ నియమింపబడిరి.

యస్. ఆర్. కే. రాన్ గారు డివి పంపింపు స్టేషను మాఫరిం పెండ్లెంటుగా తాత్కాలికముగ నిష్పంకెట్టుగారికి బదులుగా నియమింపబడిరి.

సానిక స్వపరిపాలనాకాఫి

మద్రాసు లోకలుబోర్డుల చట్టము (1920) సెక్షను (4) (పి) ననుసరించి యీ క్రిందివారిని ప్రభుత్వమువారు ఆయా జిల్లాబోర్డుల సభ్యులుగ నియమించిరి.

శ్రీ యక. వెంకయ్యచెట్టిగారు నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు.

శ్రీ పి. అప్పలనాయుడుగారు గంజాము జిల్లాబోర్డు.

శ్రీ రా|| సా|| కామి నెట్టి వెంకటేశచెట్టిగారు కడప జిల్లాబోర్డు.

పి. శతపాద చెట్టియార్ గారు కోయంబుత్తూరు జిల్లాబోర్డు.

ఈక్రిందివారు ఆయా తాలూకాబోర్డులవారిచే జిల్లా బోర్డుల వారిచే జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

జి. కృష్ణయ్యగారు కర్నూలుజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ కోయిలపట్ల తాలూకాబోర్డుచే యెన్నుకొనబడిరి.

జి. పున్నయ్యచౌదరిగారు, 'బాపట్ల తాలూకాబోర్డు వారిచే గుంటూరుజిల్లాబోర్డుకు పి. పి. పి. చిదంబరనాథార్, టి. యస్. కుబ్రూర్ నాథార్ గార్లు ఉన్సింపటి తాలూకా బోర్డువారిచే మధురజిల్లాబోర్డుసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాఫి

మానిక్, యం. మేహతాకన్యగారు మద్రాసు మేరీ రాణీకళాశాలయందు పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రపు లెక్చరరుగ తాత్కాలికముగ నియమింపబడిరి.

పాలేం వెంకటకృష్ణయ్యగారు కడప పురపాలకసంఘమువారిచే జిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

సూక్ష్మరవేట మారతాళము

గంధి మహాత్ముని ఆరెన్సు సందర్శనమున అసమ్మతి తెలుపుటకుగాను సంపూర్ణ మారతాళ జూలై 7-5-30 తేది గాంధీ వహాత్ముని ఆరెన్సు వార్త యీ గ్రామవాసులకు తెలియుటతోడనే పురమంతయు చాల సంచలనము కలిగినది. యెవరికివారే ప్రభుత్వమువారి చర్యపట్ల అసమ్మతి తెలుపుటకు వారివారి పనులనున్న వ్యాపారములనున్న రేపటి దినమున మానుకొనటకు తీర్మానించుకొనినారు. యీదినము యెట్టి ప్రచారము లేకనే వ్యాపారులు వారిఅంగళ్లను మాత్రమే వ్యాపారములు మానుకొనినారు. కుమకు యీ వుద్యమమునకు ఖ్యతికలుగుగా వుండినటువంటి వారుమాడ వారి అంగడిని మానుకొనినారు. దేవాంగులు వారి నేత పవలను పూర్తిగా మానుకొనినారు. తమిళరులుమాడ వారివారి పనులను మానుకొనినారు. యీదినము వుదయము దేవాంగభిలోకున్న శ్రీమద్వెంకట రామమూర్తిదేవాలయమువద్ద మహాత్ముని పటము పుష్పచూలా లంకృతముగా గావించి వుత్సవమున కాయత్తపరచిరి. మంగళ వాద్యములు మ్రోగిన విజయ జయధ్వజలతో వుత్సవము ప్రారంభమైనది. పురవాసులందరును యీవుత్సవమున భజనలతో పాల్గొనిరి. పురమందంతటను వారికేళ ఫలములతో మహాత్ములవారి పటమునకు కర్పూరహారతుల నిచ్చిరి. వుత్సవము పురమున కాంతముగా జరిపిరి.

(పురవాసి)

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలం జంక్షన్

నేలం మామిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు, ఆర్డరుతో అడ్వాన్సు, 3 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు డిజిన్ రు 7½, నీరు, స్వదేశీ తర్కారీ పూలవిత్తులు, 24 దినములు సెట్ రు 2½, 12 దినములు 1½. క్యాటలాగు ఇనాం. Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

పత్రికాశాసనము

‘అమృతబజారు బసుమతి పత్రికలు’ 9-వ తేదీ నుండి మరల ప్రకటింపబడుట.

పత్రికను నిలిపివేయరాదని ‘బసుమతి’ వాదించుట కలకత్తా, మే 8:—రేపటినుండియు “అమృతబజార్” “బసుమతి” పత్రికలు మరల వెలువడును.

ఆనందబజార్ పత్రిక ప్రకటింపబడుచున్న శ్రీ గౌరాలగ ముద్రణాలయము మున్న హారతాళిదినము నాడు ధరావతును కట్టివేసినది. కాని యీ పత్రిక మరల వెలువడినది ప్రకటింపబడునో తెలియజేయలేదు. పత్రికలను తిరిగి ప్రకటింపబడిన దనుటకు కారణముల నిరూపించుచు “బసుమతి” పత్రిక కరపత్రము నొందును ప్రకటించియున్నది. కలకత్తా యందు పత్రికలు ప్రకటింపబడుచుండినచో గాంధీ మహాత్ముని ఎరెస్టు చేయక విధిమన జరిగియుండెడి దనియు, కలకత్తా యందు లేనిపోని పుకార్లు పుట్టి యుండ వనియు నీకరపత్రము నుడువుచున్నది. అల్లపైందని పత్రికానిర్వాహకుల సభకు కార్యదర్శి యగు బ్రెట్లెస్ గారి పేరు ‘బొంబాయి క్రానికల్’ గాని, ‘చెన్న నగరమునందలి హిందూ’ పత్రికగాని, లాహోరునందలి ‘ట్రీబ్యూన్’ పత్రికగాని యంత వరకు ప్రకటనమానుకొనలేదనియు, యీ పత్రికలు ముద్రింపబడుట కలిగియున్నవనియు కరపత్రము నుడుచుచున్నది.

(అ. ప్రె) కలకత్తా: ఇండియన్, డెయిలీ న్యూస్ ముద్రణాలయము

యొక్క యధికారియగు హేమంతకుమార్ సర్కార్ గారు గావించినదరఖాస్తు పైని యాముద్రణాలయములో ప్రకటింపబడుచుండిన ‘లిబర్టీ’, ‘బంగబాసీ’ పత్రికలకు ప్రత్యేకముగా చెయ్యి క 5000 రూపాయలను ధరావతును చెల్లింపవలయుననెడియుత్తరువును ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు రద్దుపరచి, ఒక ధరావతును మాత్రమును చెల్లించిన చాలునని నిర్ణయించెను. రెండు ధరావతులను కొరకు పారాబాని మేజిస్ట్రేటు నుడివెను.

10,000 రూపాయల కొలియందుట చట్ట విరుద్ధము కావున తనకున్న పరిహారమునుకుప్పగలదని దరఖాస్తుదారుడు తన పెట్టికనులో నుడివియుండెను. (శ్రీ. ప్రె.)

సూరత్ పత్రికా నిర్వాహకుల సమావేశము

సూరత్, మే 8:—పత్రికా శాసనమును ఖండించుటకై ముద్రాపకులను, పత్రికా సంపాదకులను మొదలగువారును నిన్నటి రోజున సమావేశమయిరి. జాతీయ పత్రికా నిర్వాహకులు యెవో యొక నిర్ణయమునకు వచ్చుటకు తటపటాయించిరి. పత్రికలన్నియు ప్రకటన మానుకొన్న నది ప్రభుత్వమునకు జయమేయగననియు, కాని కొందరు చేరకున్న మిగిలినవారికి కూడా స్వాతంత్ర్య ముండవలయుననియు యొక మాదన చేయబడెను. బొంబాయిలో అఖిల హిందవ పత్రికానిర్వాహకుల సమావేశము జరుగువరకు నెట్టినిర్ణయమునకును రాకూడదని నిశ్చయింపబడెను. (శ్రీ)

పత్రికాశాసనము నెదుర్చువలయుననుట

తుదకు, పత్రికాశాసనము నేయొక పత్రికపై నెన్నన ప్రయోగించినచో మిగిలిన పత్రికలన్నియు కలిసి, రాజద్రోహకరములును, అహింసాత్మకములునునగు వాక్యములను ప్రచురించి, యామూలకముగా నీశాసనమును మీరవలయునని నిర్ణయింపబడెను. ఇందుల కధిక సంఖ్యాకులు తమ యామోక్షము నొసంగిరి. జాతీయవారపత్రికలో నాయకమణియగు ‘ప్రతాప్’ పత్రికయొక్క సంపాదకులు యీసభను విచ్ఛేదించెను.

పత్రికానిర్వాహకుల సంఘమునకు నిబంధనల నిర్ణయించుటకై కమిటీయొకటి యేర్పాటు చేయబడెను. (శ్రీ. ప్రె.)

హైదరాబాదు పురపాలకసంఘసభ్యుని సూచన

హైదరాబాద్, మే 8:—పురపాలకసంఘమువారి గ్రంథాలయములకును, పత్రాలయములకును దొరలచే నిర్వహించబడు పత్రికలను తెప్పింపరాదని పురపాలకసంఘమునకు తప్పభ్యుదగ వి.పి.కే.దాస్ గారు నూచించియున్నారు. (శ్రీ. ప్రె.)

పత్రికాశాసనమువలన వర్తకులకునష్టము

వంగరాష్ట్ర జాతీయవర్తకసంఘమున కుపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత నళినీరంజన్ సర్కార్ గారు పత్రికాశాసనమును గూర్చి గవర్నరునకు విన్నపమునొకదాని గావించియున్నారు. దానిలో వారిట్లు నుడివియున్నారు. “రౌండుటేబులు సమావేశమును జరుపవలయునని బ్రిటిషు ఇంక్విరమువా రెంచుచున్న యీసమయమున పత్రికానిర్వాహకుల సమావేశమును మీరజరిపి, నానాటికి విషమించుచున్న ప్రస్తుతస్థితిగతులను చక్కబరచుటకు యత్నించుట మంచిది. ప్రజలయొక్క యాదరమును బడసియున్న హైందవపత్రికలు నిలిచిపోవుటచే, ననుమానములును, వదంతులును, అసత్యవార్తలును ప్రబలుటయు, అందరికన్న నువర్తకుల

కెంపులు, పచ్చలు, మంచిముత్యములు వర్తకాలకు ఏకంసి చబిల్దాసు అందు సన్ను,

సీమకనులములు, నగలవర్తకులు, 112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు. 4

కే యొక్క నష్టముకల్గుటయు తటస్థించినది. ఈకొద్దికోజులలో నూపత్రికాశాసనమును అమలులో పెట్టినమార్గమును చూడగా యుత్సాహోత్సేహులగు యుద్ధోగములు యీశాసనముతమకొసంగు యధికారమును దుర్వినియోగపరచుట సంభవనీయునని మానముకము.

తమనూచనలను ముగించుచు పత్రికా శాసనమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను చర్చించుటకై పత్రికా సంపాదకుల యిష్టగోష్ఠిసభ నొకదానిని నేర్పరుపవలయునని సర్కార్ గారు నూచించుచున్నారు. (శ్రీ. ప్రె.)

వారణాసి పురవాసుల ఖండింపము

కడవిన శనివారమునాడు వారణాసియందలి పురజనసభలో పురవాసులు డాక్టరు భగవాన్ దాసుగారి అధ్యక్షతను సమావేశమయి పత్రికాశాసనమును ఖండించిరి.

ప్రభుత్వమువారి దౌర్జన్యమును కప్పిపుచ్చుటకు సాధనము

పండిత కృష్ణచంద్రశర్మ గారువ్యవస్థించు ఇండియా డే శే ము యొక్క స్వాతంత్ర్యోద్యమమును అణగగొట్టుటకును, తన దౌర్జన్య కృత్యములను ప్రజలెరుంగకుండుటకును ప్రభుత్వమువారి లభింపించుచుండిన నుడివిరి. విదేశముల కీయద్విషయమును గూర్చిన వివరములను ప్రభుత్వమువారు తెలియనిచ్చుచుండుట లేదు. మాలవ్యా భూషేంద్రనాథ్ బసుగారు పత్రికాశాసనమును 1910 సంవత్సరములోనే నెదిర్చియుండిరి. 1922 సంవత్సరములో యీశాసనము రద్దు పరచబడెను. కాని ఇండియా యంతయు మేల్కొనిన యీనిమిషమున ప్రజలు నిర్ణయతో కొట్టబడుచుండెడి యీనిమిషమున ప్రకాశం, వెంకటప్పయ్య, సుపూర్ణానందగార్లును బోలిన నాయకులు నిర్బంధింపబడియున్న ఈ నిమిషమున ప్రభుత్వమువారి శాసనమును పునరుద్ధరించి యున్నారు. దొరలపత్రికలను కలకత్తా యందలి బెంగాలీ పత్రికను బొంబాయి యందలి ఇండియన్ డెయిలీ మెయిల్ పత్రికను (అపత్రికలు యీశాసనమును బలపరచుచున్నందున) బహిష్కరింపవలయునని యుపన్యాసములు నుడివిరి.

మిమ్ములు యీక్రింది తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా గావించబడెను. “రాజప్రతినిధిచే నమలులో పెట్టబడిన ప్రెస్ ఆర్డినెన్సును ఈసభవారు ఖండించుచు నయ్యది పత్రికా స్వాతంత్ర్యమునకు శత్రునని యభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆత్మగౌరవముగల జాతీయపత్రిక యెదియు ధరావతును చెల్లింపరాదని ధరావతు చెల్లించు దొరల పత్రికల నన్నిటిని పూర్తిగా బహిష్కరింప వలయుననియు నీసభవారి యభిప్రాయము. ప్రస్తుతస్థితిగతుల నెదుర్కొనుటకు ఆఖిలహిందవ పత్రికా నిర్వాహకులసంఘము వెంటనే మార్గముల నారయవలయునని యీసభవారి రాశించుచున్నారు.” (శ్రీ. ప్రె.)

నదానందుగారి పత్రికలు

శ్రీ ప్రెస్ బులెటిన్ శ్రీ ప్రెస్ జర్నల్ యన్ డెనిక పత్రికలకు రెండింటిని తాము ప్రకటింపజేయుచున్నామని పోయినవారము శ్రీ ప్రెస్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగారు శ్రీయుత ఎన్. సదానందుగారు డిక్లరేషన్ చేసియుండిరి. ఇచ్చడు అపత్రికలకుని 500 రూపాయల ధరావతును చెల్లింపవలయునని నోటీసు వచ్చియున్నది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి పురపాలక సంఘములో తీర్మానము ఏ గి పోవుట

బొంబాయి, మే 8:—పత్రికాశాసనము అమలులో పెట్టబడినందుకు ధయమును వెలిబుచ్చుచు, దాని నుపసంహరించుకొన వలయునని రాజప్రతినిధిగారిని కోరుచు బొంబాయి పురపాలక సంఘమునందు జాతీయవాదులగు సభ్యులొక తీర్మానమును గొనివచ్చిరి. తీర్మానము వీగిపోయెను.

కార్పొరేషనులో నిటువంటి రాజకీయ విషయముల చర్చింపరాదని హెచ్. పి. మోడిగారు వాదించిరి. రాజద్రోహకరములగు సంకతులను ప్రకటించిన ఏకొద్ది పత్రికలకొక మాత్రము యీ శాసనము వర్తించునని వారు నుడివిరి.

పత్రికా సంపాదక వృత్తికి జెందిన పి. జే. మర్దుబాస్ గారు కూడా తీర్మానము నెదుర్చుచు, బొంబాయి యందలి పత్రికయొకటియైనను పత్రికా శాసనమువలన నష్టపడలేదని జాపక పరచిరి.

జోన్యము

ఈ శాసనము యొక్క 15 రోజులకు మించి యమలులో నుండదని పురపాలక సంఘమువారి కుపన్యాసకులభయమొసంగిరి. (అ. ప్రె.)

సత్యాగ్రహపత్రిక

ధరావత్తుకట్టకు నిలుపుచేయబడుట.

ఏలూరు మే 8:—ఇప్పటికి ఆరంభసంతకములనుండియు శ్రీయుత ఆత్మగౌరీ గోవిందాచారిగారి సంపాదకత్వమున నిరంతరాయముగా వెలువడుచు యీజిల్లాలోని కాంగ్రెసు యుద్ధమునునకు మూలాధారముగా నుండిన ‘సత్యాగ్రహి’ యను తెలుగువారపత్రిక యీవారముతో నిల్చువుచేయబడినదని వ్రాయుటకు విచారిండుచున్నాను. శ్రీయుత గోవిందాచారిగారు సంవత్సరము శిక్షవిధింపబడి కారాగారమున నున్నారు. ఇప్పుడు యీవారపత్రికను కొందరు అభిమానులు సడవుచున్నారు ప్రభుత్వమువారు నేను యీపత్రిక విషయమున రెండువేల రూపాయలను ధరావతు కట్టవని నోటీసు నంపించిరి కాని ప్రస్తుతకార్యనిర్వాహకులు ధరావతు కట్టకుండ పత్రికను నిలుపుచేసిరి. ఇంతవరకు ప్రెస్ ఆర్డినెన్సు వచ్చినవిమ్మట మద్రాసు రాజధానిలో ధరావత్తు కట్టవని నోటీసుయిచ్చిన పత్రికలలో సత్యాగ్రహి మొదటిది. ఈక్రింద సత్యాగ్రహికి వచ్చినందులకు సంతోషించుచున్నాము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

జే. ఎం. నేనుగుప్త

సుభాషచంద్రబోసు గార్లు

మంచి ఆరోగ్యస్థితిలోనే యున్నారు కలకత్తా, మే 7:—ఆలి పూరు చెరసాలలో నున్న శ్రీయుతులు జే. ఎం. నేనుగుప్త, సుభాష చంద్రబోసుగార్లు మున్నగువారినిగూర్చి నేడు ఉదయమునుండియు భయంకరములగు వదంతులు కలకత్తాలో వ్యాపించినది. డాక్టరు బి. సి. రాయగారు చెరసాలపైవెళ్లి నూపరింపెండెంతుతో స్వయముగా మాటలాడిరి. “నేనుగుప్తగారు మంచి ఆరోగ్యస్థితిలోనే యున్నారు. సుభాష చంద్రబోసుగారుగూడా ఆరోగ్యముగానే యున్నారు. కాని అపుడపుడు కొద్దిగా జ్వరము తగులుచుండును. మనువాబజారు బాంబుకేసులో ముద్దాయిలలో నొకరు చనిపోయినవారై సర్వాబధము.” అని నూపరింపెండెంతు తెలిపెను. (శ్రీ. ప్రె.)

సత్యాగ్రహ చలంట్లగులకు

తావాసగినందులకు కేసు

శ్రీయుత పొన్న సుగణవతినాయకరు గారిపైని కేసుతేలుడుట.

మదరాసు, మే 8:—ఏప్రిల్ 24 వ తేదీని నాయకరుగారు పోలింగ్ నల్లూరులో తనసంగీతపుచెట్టులోటలో సత్యాగ్రహ చలంట్లగులకు తావాసంగనని పిలిచి 157 పెక్కును క్రింద కేసుచేయబడెను. ఈకేసువిచారణ పైదాపేట సెకండు క్లాసు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో జరిగినది. (ఒకవిలేఖరి)

దర్శనా ఉప్పుకొరారులపై దాడి

మణిలాలు గాంధీగారు ముందుగా వెళ్లుట

జగతరాంధవే ఆగారుగూడ వెళ్లుట నూరతు, మే 7:—దర్శనా ఉప్పు కొరారులపై దాడి సలుపునట్లు నిర్ధారణ చేయబడెను. అటు ముందుగా యేర్పాటులు చేయుటకు గాంధీమహాత్ముని కుమారుడగు మణిలాలు గాంధీగారును నూరతు సత్యాగ్రహ నియంత జగతరాంధవే గారును యిదివరకే అచటికి వెళ్లిరి. నూరతుమండలము నందలి పెక్కు తాలూకాలనుండి వచ్చిన పురుష చలంట్లగుల మాత్రమే అబ్బును తాల్చిగారి నాయకత్వముక్రింద దర్శనా వెళ్లెదరు. (అ. ప్రె.)

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాయశః కృ. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు కృ. 0-4-0. ప్రశ్న ప్రాయశః కాకమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తే. P. O.

రాజీనామాలు

శ్రీ ఎస్. హెచ్. ధర్మలింగంగారు

అనరరీ మేజిస్ట్రేటు ఇదవిని త్యజించుట
ధర్మలింగ, మే 8:—దొరతనమునాని నిర్బంధ విధాన
మున నిరసించుటకే వీరి గౌరవపదవిని త్యజించిరి. (ఓ.వి.తం.)

* * * *

డాక్టరు సాంబశివయ్యగారు

ఎం. బి. బి. ఎస్. గారు

మునిసిపలు సంఘసభ్యత్వము త్యజించుట

కుంభకోణము, మే 7:—కోయంబుత్తూరు మ్యునిసిపలు
సంఘములో మెల్కావారివార్డు ప్రతినిధిగా యెన్నుకొనబడిన
డాక్టరు సాంబశివయ్యగారు గాంధీమహాత్ముని ఆరెస్తుపట్ల ఆ
సమ్యక్తిని తెలుపుటకు సభ్యత్వము త్యజించిరి. (ఓ.వి.తం.)

* * * *

నూటి హరికృష్ణదాసు మహారాజు

రేవాచందు రత్న చందుగారు

బొంబాయి శాసనసభ సభ్యత్వము రాజీనామా

హైదరాబాదు, (సింధు) మే 8:—గాంధీమహాత్ముని
ఆరెస్తు చేసి నండులకు రత్న
చందుగారిదివరకే రాజీనామా నిచ్చిరి. కృష్ణదాసుగారుగూడ
రాజీనామా నియ్యదలచిరి. (శ్రీ ప్రె.)

* * * *

శ్రీయుత సాధురాంగారు

ప్రభుత్వోద్యోగమును వదలుట

పంజాబు సత్యాగ్రహసంఘమున చేరుట

లాహోరు, మే 8:—నాగరసు సర్కిలు గవర్నమెంటు
ఆర్కైవాలకు డిప్యూటీ (హిందూ-భాగ్య శక్తి) అసిస్టెంటు సర్వేయరుగానున్న శ్రీయుత సాధురాంగారు రా
యోద్యోగమును త్యజించి పంజాబు సత్యాగ్రహసంఘమునందు
చేరిరి. (అ. ప్రె.)

* * * *

రత్న సి. డి. మురార్జీగారు

ప్రేటుకొన్నింటిని సభ్యత్వము త్యజించుట

బొంబాయి, మే 8:—మిర్జాపూరును రిటైరు కరిగ
తమిళుని నిర్బంధవిధానమును ప్రారంభించుటయే గాక చివరకు
గాంధీగారిని గూడ నిరెస్తు చేసినందులకు నా అసమ్యక్తిని తెలు
పుటకే నేను రాజీనామా నిచ్చుచున్నాను. దేశవ్యాప్తమున
నశాంతి యిట్టి నిర్బంధ విధానములను మరింత ప్రబలుచేగాని
యెంతమాత్రమును తగ్గదు. ఈ బాధ్యంతయును మీ ప్రభుత్వ
మునకే చెందును. అని మురార్జీగారు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిరి.
(అ. ప్రె.)

ప్రొఫెసరు జె. సి. స్వామి

నారాయణగారు

బొంబాయి శాసనసభ సభ్యత్వము వదలుట

అహమదాబాదు, మే 8:—దొరతనమునాని గాంధీ
మహాత్ముని ఆరెస్తుచేయకుండ మన్నంతలమును వారు కరిగ
నిర్బంధమునే అవసరించుచున్నందున చివరకు భారతదేశము
యొక్క దుర్భరదస్థితి శాంతియు నా తొలగించుక మానరని
సమ్యక్తులకు కొంత అవకాశముండెను. కాని యిప్పుడు పరమ
శాంతియూర్తియును సాధుపుంగవుడును గాంధీగారి గూడ
ఏదో ప్రాతకాలపు చట్టముక్రింద ఆరెస్తుచేయుటచే ఆయాశ
ముంతయును పూర్తిగా తొలగిపోయినది. కావున నే నీ రాజీ
నామాను పంపితిని. అని స్వామి నారాయణగారు బొం
బాయి గవర్నరుకు వ్రాసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

ఆరెస్తులు - శిక్షలు

సి. డబ్ల్యు. భారంతునుగారు

ఆస్ట్రేలియానుండి వచ్చి మహాత్ముని సందర్శించిన
వలంటీకపై శిక్ష

బొంబాయి, మే 8:—ఆస్ట్రేలియాదేశమున దను భారం
తునుగారు భారతదేశమునకు వచ్చి నవపారిలో మహాత్ముని సం
దర్శించి బొంబాయిలో సత్యాగ్రహ వలంటీకగా చేరెను.

ఏప్రిలు 20 వ తేదీన టీక్కెటులేకుండ కొలాబానం
డి నవపారివరకును భారంతునుగారు ఖమ్మత్లాను కంపార్టుమెం
టులో ప్రయాణముచేసిరి. అందులకు రు 24-4-0 రైలుచార్జీ
క్రిందను పినాల్టీ క్రిందను యిమ్మని యడుగగా యిచ్చుననెను”
అని బి. వి. సి. వి రైల్వేకంపెనీవారు భారంతునుగారిపై శి
క్షుచేసిరి. నేడు ఉదయమున బొంబాయిలో అనరరీ జెంబి
మేజిస్ట్రేటుల కొద్దులో విచారణ జరిగినది.

“నేను నేరముచేయలేదు నానాటి యిప్పుడు బొంబాయి
లో లేడు గాన వాయిదా వేయవలెను” అని భారంతునుగా
రు నుడిచిరి. 15వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను 30 రూపాయలు
ధరావతు కట్టవలె ననగా భారంతునుగారు తాను ధరావతు కట్ట
జాలననెను. ధరావతు కట్టనిచో రిమాండులోనుంచునట్లు మేజి
స్ట్రేటు ఆజ్ఞాపించెను. (అ. ప్రె.)

ప్రొఫెసరు ఇంద్రాగారి విడుదల

5000 రూపాయలు జామీనుమీద వదలుట

లాహోరు, మే 8:—నేడు పంజాబు ప్రొఫెసరు ఇంద్రాగారి ఆరెస్తు
పత్రికా సంపాదకుడు ప్రొఫెసరు ఇంద్రాగారి జామీను దర
ఖాస్తును న్యాయమూర్తి జమలాలగారు ఆమోదించిరి.
5000 రూపాయలు జామీనుమీద ఇంద్రాగారిని విడుదల
చేయవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి. (శ్రీ ప్రె.)

డాక్టరులు సత్యపాలు, అలం

మవులానా జాఫరు, ఆలీఖాను గారికి శిక్ష

సత్యపాలుగారికి 3 ఏండ్లు, మవులానాగారికి

2 ఏండ్లు, అలంగారికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష

లాహోరు, మే 8:—వీరిపైని దేబడిన రాజద్రోహపు
శిక్షలో డాక్టరు సత్యపాలుగారికి 3 ఏండ్లును, మవులానా
జాఫరులీఖానుగారికి రెండేండ్లును, డాక్టరు మహమ్మదు
అలంగారికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను, ముగ్గురికిని బి క్లా
నే యిచ్చబడెను. (అ. ప్రె.)

డాక్టరు గోపీచందు భార్గవగారిని

ఆరెస్తు చేయుట

124 ఏ క్రింద ఆరెస్తు

లాహోరు, మే 9:—నేడు ఉదయమున న్యాయమూ
నుడు భార్గవగారిని ఆరెస్తుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

వివరదరాజులు విల్లగారి

రాజీనామా

వెల్లూరు మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యత్వము త్యజించుట

వెల్లూరు మే 8:—గాంధీమహాత్ముని మన్ననలవారిని
ఆరెస్తులు చేసినందులకు విల్లగారు రాజీనామా నిచ్చిరి.
(శ్రీ ప్రె.)

జగదీశ నారాయణ

తెనాలిగారికి శిక్ష

రెండేండ్లు కఠినశిక్ష

కలకత్తా, మే 8:—కలకత్తాలో భారాబజారు కాం
గ్రసుసంఘ సహాయ కార్యదర్శి తెనాలిగారికి నేడు భాజానా

మేజిస్ట్రేటు రెండేండ్లు కఠినశిక్ష వేసెను. తెనాలిగారు విచార
ణలో పాల్గొనలేదు. ఏప్రిలు నెల 9 వ తేదీన హరిజే పార్కు
లో రాజద్రోహమును బోధించినందులకే యిచ్చెను వేయబడెను.

(అ. ప్రె.)

సచ్చిద్రామధ నేనుగుప్తగారి ఆరెస్తు

కేసు కలకత్తాలో నుడిచిరి. ఏప్రిలు లో
గుప్తగారిని ఆరెస్తు చేసిరి. ఆ సత్య పు
వదంతులగు కొన్ని పాపములను అత్యయిద్ద పట్టుకొనిరి.

హిందూ సంవిప్రకారమును కలకత్తాకు 15 మైళ్ల
దూరమునందున్న సియోరాఫేరీ కాంగ్రెసు కార్యాలయమున,
ఉత్తరపరానెరంపురు, చిన్నరా, హుగ్లీ మున్నునువోట్ల కాం
గ్రెసు, యువకాసంఘ మండలి విద్యార్థిసంఘముల కార్యాలయ
ములకు పోలీసువారు సోదాచేసిరి. రెండునెలలవరకును తె
నెన్న లేకుండ ఊరేగింపులను జరుపరాదని హుగ్లీ పోలీసు సూపరిం
టెండ్లెంటు ప్రకటించెను.

జెహన్నాలో 144 సెక్షనును పుల్లంఘించి సభచేసిన
వారిని, మాటలాడిన వారినిగూడ ఆరెస్తుచేసిరి.

(అ. ప్రె.)

త్వారీలాల్ విమవాలా, సారియాజయినీచగవలలు

ఉత్తరాంగార ఆరెస్తు

నూరతు, మే 8:—పి.కో.177 క్రింద నేడు ఉదయమున
వీరినిదరి ఆరెస్తుచేసిరి. విమవాలాగారు గాంధీన అను వార
పత్రిక సంపాదకుడు ఉత్తరాంగారు మ్యునిసిపలు కొన్నిటరు.
(శ్రీ ప్రె.)

డాక్టరు కొల్లాల్, అన్నప అకతనూరు,

సిద్ధాంతిగార్లను మరియొక వలంటీరును

ఆరెస్తు చేయుట

ధర్వారు, మే 8:—మహాత్ముని ఆరెస్తు చేసినందులకు
తెల్లంలలోను మార్గాడులోను రెండుకోజులు హత్యలు జరిగినవి.
తెల్లంలలో ఒక వలంటీరును ఆరెస్తుచేసిరి. తక్కినవారి సందరిని
అత్తినిలో ఆరెస్తుచేసిరి. (అ. ప్రె.)

రామచందు వీరుములు, పామ్మన్నీ,

చండిత చౌలతరాంగార ఆరెస్తు

కనానీ, మే 8:—వీరిని ముగ్గురు నేడు నుక్కూ
రులో పి.కో|| 117 క్రింద ఆరెస్తుచేసిరి. వీరుములుగారు సింధి
పత్రికా సంపాదకుడు. పామ్మన్నీగారు రోహిల్ కాంగ్రెసు
సంఘాధ్యక్షుడు. (శ్రీ ప్రె.)

శ్రీయుత కొల్లా

కాశీవిశ్వనాథంగారు

రాజమండ్రి చెరసాలకు తీసికొని వెళ్లుట

బంగోలు, మే 8:—వీరిని తెనాలిలో ఆరెస్తుచేసిరి.
బంగోలులో విచారణ జరిగినది. ఒక సంవత్స
రము కఠినశిక్ష వేయబడెను. బి. క్లాసు యిచ్చబడెను. నిన్న
సాయంకాలము పొసెంజరు బ్రెయినులో రాజమండ్రి తీసికొని
వెళ్లిరని తెలిపినది.

అయిదుగురు బాలురకు శిక్ష

దీనానాథు, నాథూరాం, మాన్లలు, నరేంద్రనాథు,
శివదత్తుగార్లు

సిల్వా, మే 8:—మహాత్ముని ఆరెస్తు సందర్భమునందు
సిల్వాలో వీరిని 5 గడిచి ఆరెస్తుచేసిరి. వీరు వాసింపలేదు
సంతాపమును తెలుపుచుగా మేము నేరమును చేయలేదనిరి
చె 3 50 రూపాయలు జామీను నావేయగా
జూరూనాను చెల్లించవలసిరి. దీననాథుగారికి 5 కోజులును నా
థూరాం గారికి 8 కోజులును ఆర్. వోహెన్లూగారికి 10 కో
జులును, నరేంద్రనాథుగారికి 10 కోజులును, శివదత్తుగారికి
10 కో. నాను విడిచెదను వేయబడెను. వీరికి 5 గడిచి చేతుల
కు చేర్చి వేయబడెను. వేలకొలది ప్రజలు కొట్టుకుంటు చు
రి, వారందరూ ఈ బాధలవెంట పోలీసుప్రేషనుకు వెళ్లిరి,
ఈ బాధలపైని శ్రీ ప్రె|| 107 క్రింద హరియొక చేసుకొని
చెయబడెను.

అరుగురు వలంటీరులను ఆరెస్తుచేయుట

సిల్వా తేదీన 144 ఏ సెక్షనును ఉల్లంఘించుటకు
యడేరిక 6 గురు వలంటీరులనుగూడ ఆరెస్తుచేసిరి.
(స్వ. వి. తం.)

మహారాష్ట్ర వాణిజ్యసంఘ సమావేశము

వాల్చంద్ హిరాచంద్ గారి గంభీర వాగ్దానము బొంబాయి మే 7:- ఈ దినము మహారాష్ట్ర వాణిజ్య సంఘ సమావేశమున కాధిపత్యము వహించి వాల్చంద్ హిరాచంద్ గారి యుపవాగ్దానము గావించిరి.

మహాత్మాగాంధీగారి నిర్బంధములన దేశమందెల్ల కష్ట క్రమిల్ల యీతరువాత మనము సమావేశ మగుచున్నాము. ప్రభుత్వ నిర్బంధము మనదేశీయుల నలవి చేచినది. మనము వర్తకముగాన కాంతిని కోరువారము. గాంధీగారి నిర్బంధములన ప్రభుత్వమువారు కాంతికి భంగకరమున దర్శనము పుచ్చు కొనుచున్నారు. గాంధీగారి రంగమునండి తొలగించిన మాత్రాన ఉద్యమము కూలిపోవునని వారు తలచుచున్నచో గొప్ప పాఠ బాటుపడుచున్నారని తొందరలోనే తెలియ గలదు.

గుడ్డల మిల్లుల నేదో ఐక్యమొనర్చు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు లిటింబ మీరు వినియుండురు. దీనికి బాధ్యులు పరిస్థితులను చక్కగా విశేషము చేయదగినను, ఇతరదేశములం దిట్టి సంయుక్త వాణిజ్యము వలన లాభము చేకూరినది ఇక్కడను అట్లే జరుగవచ్చును. కాని, ఒకవిషయము ముందుగా గుర్తింపవలెను. ఈ సర్వబాటలన వస్త్రపరిశ్రమ కే కొద్దిగానే ఉండు జాతీయతను ఎగురగొట్టవలసివచ్చుచో అట్టిచర్యలతో మన కెట్టి సంబంధమును పొషగదు. నిపుణులను పేర, ఏ తెల్లవారినో దించి, పరిశ్రమ వారి వశముచేయుట భారతీయులకు వినాశకరము. బొంబాయిమిల్లుల సొంత దారులు స్వదేశీ తీర్మాన మొకటి కావించిరి నీ నాకు తెలియుచున్నది. ఇప్పటికైనను వారు తమ ఇకాను రన్న వ్యవహారములను భారతీయ ఇకానురన్న సంఘముల కొప్పజేప్పెదరుగాక! హైదరాబాదుకులతోనే వారు పనిసాగించలేనను, తక్కువతనినో, కొద్దివ్యవహారములు కూడ భారతీయులకే వారొసగవలెను. ఇతరులకు వారు స్వదేశీ బోధించుటకు పూర్వము తామే ఆచరణలో మార్గము చూపవలెను. దీనివలన వారికి ధన మెక్కువ వ్యయముకాదు. ఏ 20 మంది ఏజెంట్లతో సమృద్ధిపరచినయెడల చిక్కెమియు నుండదు, అన్నిటికన్నను ప్రాముఖ్యమైనది ఇకానురన్న వ్యాపారము. మిల్లుల సొంతదారులు తమక్రింద పనివారికి స్వదేశీవస్త్రధారణగా నియమించుచు కావించిన తీర్మానమువలన, స్వదేశీఉద్యమమునకు నైతికసాహాయ్యము చేకూరునేకాని, ఆర్థికసాహాయ్యము పొషగదు. ఈ సందర్భమున మనము భారతీయునే ఢిల్లీ కాసనసభకు మనప్రతినిధిగా నెన్నుకొనవలెననియు, కేపువ్యాపారచట్టము మొదలైన జాతీయ విషయములను తోడ్పడువారే మన ప్రతినిధులుగా నుండవలెననియు హెచ్చరించుచున్నాను.

ఈసందర్భము మొదటి మాడు నెలలోను అనేకమైన విశేషములు సంభవించినవి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సమావేశము కావించినతీర్మానములు తదుపరి కాంగ్రెసు సంఘములు నడపుచున్న కార్యక్రమమును శ్రేయస్కరము కాదనిగాని తొందరపించి చేయబడవనిగాని తెలంచువాడను కాను. మానవుని ఓపికకక్కడను హద్దుకలదు. భారతీయుల ఓపిక అంతమని తలచిన, తలచుచున్నవారే ప్రస్తుతపరిస్థితులకు బాధ్యులు. వైస్రాయిగారి అధికార ప్రకటనలో స్వరాజ్యవాంఛను తీర్చు ఫలప్రదానమునీమియు నూచించియుండలేదు. డొమినియను ప్రతిపత్తి ఆదర్శమనియు "ప్రయోజాంత" మనియు చెప్పుట వలన ప్రయోజనములేదు.

ప్రభుత్వమువారు వస్త్రగుంకముల విల్లును చర్చించునపుడు అసెంబ్లీలో ఆర్థికస్వాతంత్ర్యపురంకు బయటపెట్టిరి. లాంకామైరు వర్తకులు బట్టల వెలులు ఎక్కువెట్టరని వ్యాపారసభ్యుడు చెప్పియుండెను. లాంకామైరు వర్తకులకు, హిందూదేశములో గుడ్డలు కొనువారిపై అపూర్వపేను యెటులుండనో ఊహింపవచ్చును. మరి మన కొస్తావ్యాపార పునకో ధారణకై ఎంత పాటుపడవలసినదిమియెటులకోనే యున్నది. మన ప్రభుత్వములను దోపిడిగా వర్ణించు అంగ్లేయులు కలరు. దీనిని ప్రత్యేకించు కాసన విధానమని లాభము కొల్పోవలసివచ్చు కొందరు ఘోషించుచున్నారు. అంగ్లేయుడు, తన డబ్బుకు ముప్పు వచ్చినపుడు భారతీయుడనని చెప్పుకొనుట పరిహాసము, క్రూరపరిహాసము. తెల్లవాడననిజెప్పి క్రిమినలు కొద్దనందు ప్రత్యేక విచారణపొందుచు, తన నిపుణతనుగూర్చి దంభములుపల్కి- తీకమిషన్ వారిచ్చిన కొల్లును సాగించుచు ఈ దేమునాడనని అంగ్లేయుడు చెప్పుకొనుచున్నాడు.

పశ్చిమ తెల్లకాల మిటులే ఉండజాలవు. ప్రభుత్వము వారు కాలపరిణామమును గుర్తించలేని, ఫలితములకు వాళే బాధ్యులు. వర్తకులు కాంతిని కోరుదురు. కాని, ఇప్పుడు దేశమందు కాంతితోరు. దేశమందెల్లడలను లవణ కాసనము తిరస్కరింపబడుచున్నది. స్వాభిలాషలేనివారు, వైజ్ఞానికులు మొత్తముగా కాసనోల్లంఘనము చేయుచున్నారు. మహాత్మాగాంధీ, పల్లభాయి పటేలు, జమ్నలాల్

సు రా జ్ మ ల్

వారి

శ్రేష్ఠమైన వజ్రములు

313, ఎన్వెన్డేడ్, రాక్ ఫోర్ట్ గేట్, మద్రాసు. తిరుచినాపల్లి.

గుంటూరుమండల సత్యాగ్రహము

గణపవరం శిబిరము

సమష్టి కాసనోల్లంఘనము 5-5-1930

గణపవరములోను గోకర్ణమతం నిజాంపట్నంలోను గల ఉప్పుపర్రలనుండియు ఉప్పుకొరారునుండియు జనసామాన్య మంతయు కలసి ఉప్పుతీయుటకు సుమారొకవారం రోజుల నుండియు సమీప గ్రామములన్నిటిలోను ప్రచారముచేసి 5-5-1930 సోమవారము రోజున సమష్టి కాసనోల్లంఘనము చేసితిమి.

కాపూరు మం తెనవారిపాలెం నిరిపూడి పిట్టలవానిపాలెం క్రొత్తపాలెం ఈదుపల్లి గోకరాజు వారిపాలెం, ఖాజీపాలెం, అల్లూరు, గోకర్ణమతం నిజాంపట్నం గ్రామములందలి ప్రజలందరను సుమారు 800 మంది నిజాం పట్నముందలి ఉప్పు కొరారులనుండి ఉప్పుతీసిరి. ఈ సహజములో సుమారు 100 మంది స్త్రీలుగలరు. కాపూరు నుండియు మం తెనవారిపాలెంనుండియు స్త్రీలుయిరువది బండ్లమీద వచ్చిరి. సూర్యోదయమున సరికి కాంతి నైనికులును స్త్రీలును పురపాలకులు బాలురును వృద్ధులును తీర్థప్రజగా వచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు ఉప్పు దొంగవులలో ముళ్ళకంచెలువేసియు నాగజెముడు మట్టువేసియు చాలావరకు పూడ్చివేసినందున స్త్రీలను బాలబాలికలను మేము ఉప్పుదొంగవులలోనికి దిగనివ్వలేదు. కాంతి నైనికులును వివిధ గ్రామములనుండి వచ్చిన పురుషులును మాత్రమే ఉప్పుదొంగవులలోనికిదిగి ఉప్పుతీసిరి. సామాన్యముగా ప్రతివ్యక్తియు 2 మానికల ఉప్పు మూటకట్టుకొని పోయెను.

మరికొన్ని గ్రామములవారు అనగా అప్పికట్ల మర్రిపూడి భర్తిపూడి గుడిపూడి బుద్దాం కర్లపాలెం యాజులి గణపవరం పులగోళ్లపాలెం కేరలి ఉప్పుపాట్ల వనైరా గ్రామవాసులందరను నేటిఉదయముననే గణపవరం సమీపముందలి పర్రలమీదికి ఉప్పుసత్యాగ్రహము కొగకు వచ్చిరి. గణపవరం వచ్చినవారి సంఖ్య 400 మందికి మించియుండును. అప్పికట్ల గ్రామమునుండియు స్త్రీలుసుమారు 80 మందియు పురుషులు 70 మందియు వచ్చిరి.

నిజాంపట్నం ఉప్పుకొరారులలోగాని, గణపవరం ఉప్పు పర్రలలోగాని, నేటిఉదయము సత్యాగ్రహముచేసి, ఉప్పుతీసికొని వెళ్ళినవారిసంఖ్యమొత్తం 1000 మందికి మించియుండును. ఇందులో సుమారు 200 మంది వరకును స్త్రీలుండుట విశేషమైనసంగతి.

ఉప్పుసత్యాగ్రహము చేయుటకు గణపవరం వచ్చిన గ్రామవాసులందరికిని, గణపవరం వాస్తవ్యులు అతిధ్య మొనగిరి.

గణపవరములో ఉప్పుసత్యాగ్రహముచేసిన వారందరను, కాంతి నైనిక శిబిరమువద్ద సభగాహూడిరి. మధ్యాహ్నం 12 గంటలు మొదలు, 2 గంటలవరకును సభ జరిగెను. కుర్రానెంకట సుబ్బారావుగారు, మం తెన సుబ్బరాజుగారు, ఆచలనాగయ్యగారు, గోగి నేని నెంకటసుబ్బయ్యగారు, ఇనగంటి వెంకట సుబ్బయ్యగారు, తుమ్మల బసవయ్యగారు, యార్లగడ్డ, శేషయ్యగారును సభలో నుపస్థునించిరి.

నేటివిధ్యాహ్నము గోకర్ణమతములో వొకమహాసభ జరిగెను. అందులో బ్రహ్మాండం, నరసింహం గారు నుపస్థునించిరి. నేటిసాయంత్రం గణపవరము శిబిరములో స్త్రీలకు ప్రత్యేకసభ జరిగెను. అందులో గూడ శ్రీయంత్ర బ్రహ్మాండం నరసింహం గారే యుపస్థునించిరి.

గుళ్ళపల్లి రామకృష్ణయ్య.

బజాజ్, పండిత్ జవహర్లాలు నెహ్రూ, నేకగుప్త, నామక, మున్సి, ఖేర్, కేల్కర్ పండితవారలను నిర్బంధించునపుడు ప్రభుత్వము తీవ్రముగా నాలోచింపవలెను. మహాత్ములవారు కాంతితోనే ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధాన ఖండనను చక్కగా సాటి నారు.

నేను ముగించుటకు పూర్వము, బొంబాయి వర్తకులును, ఇతర వర్తకులును మన సంఘమునందు చేరవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను. అన్ని విషయములందును వారి కక్షములను తొలగించుటకే యీ సంఘమునున్నది. దేశముయొక్క ఆర్థిక రక్షణకై పూనియుండు యీ సంఘములో చేరుట ఎవ్వరికి నష్ట దాయకము కాజాలదు.

(ప్రీ. పే.)

ముర్రే

శ్రీమంచువర్షం, మంచుకొండలు

శ్రీనివారపు సుబ్బారావుగారు

రావోపిండి పట్టణమునకు సుమారు 25 మైళ్ళున్నది. ముర్రేఅనునది ప్రాంతీయర రాష్ట్రీయవాసులకు దేవస్థానముననునది ప్రాంతీయర రాష్ట్రీయవాసులకు దేవస్థానముననునది చల్లదనమునకు నుండే పట్టణమై యున్నది. ఈముర్రే అనునదియు గొప్పపట్టణమే. యాముర్రేనుంచే శ్రీనగరము వెళ్ళవలయును. ముర్రేను, శ్రీనగరమునకును 100 మైళ్ళున్నది. యిట్లు పోవుటెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసులున్న ఇంపీరియల్ బ్యాంకు పెద్దపెద్ద పావులుగలవు. యిక్కడనుండే భవనములన్నియు శీతకాలములో మంచుతో కప్పబడియుండును. కొండలు, దారి, పొలములు అంతా మంచుతో కప్పబడియుండును. చెట్లయొక్క ఆకులన్నియు రాలిపోయి ఎండిపోయియుండును శీతకాలములో మంచుకొండలు వనైరా తేరితిగా నుండునో యని జూచుటకు యిక్కడివరకు చాలమంది వచ్చుచుంటారు. రావోపిండినుంచి మోటారులన్నవి. మంచు నర్ల ముగా కురియును. వడ్లచేలాలవలె తెల్లగాను తేలికగాను జలబల ఒకాళమునుండి పడుచుండును. వాటిని చేతితో నొక్కిన నొక్కిపడునుగాని తడియుండదు. యిట్టిమంచుచేలాలు ఆసమునుండి భూమిపై పడగానే పావుగంటకాలములో అగుంతగరముల ఎత్తువర్షవర్షిణి దారి కప్పడును. అమంచుపైనదవలెయెడల లను కలోనడచినట్లుగానుండును. కాల్చిన ప్లాకిన్ను, బూట్టులులే నడవవలెండును. కళ్ళకుములేని తెలుపుతో భూమి అంతయు నిండియుండును. ఈ రీతిగ మంచుకురిగిన కొద్ది వేలగా గట్టిగా కట్టుకు పోయి తెల్లనిరీతి బొంబవలె ఏర్పడును. యిట్టి మంచు కొండలు రహదారికి అడ్డుగా ఏర్పడుచుండును. అందువల్ల రహదారిని బాగుచేయుటకు అక్కడక్కడ మరమ్మరిలను ఏర్పాటు చేసిరి. వారు గొడ్డళ్లతో దారికడ్డముగానున్న యీ మంచును నరికి దారిని ఏర్పాటుచేతురు. ఈ మంచుమైననుంచి మోటారులు పోవుచుండును. రావోపిండికి 10 మైళ్ళు దాటి న పిమ్మట ముర్రే వెళ్ళు వరకు కొండల మధ్యనుంచే దారి ఏర్పడినదిగావున కొండలను ఎక్కుట దిగుట కలుగును. ఈ కొండలను ఎక్కుట దిగుటగో మోటారుకారులు మంచు పై పోవుచుండును గావున బాగ్రల్తగా నున్న మోటారులు బారి ప్రక్కలొ వెనుకొ పడిన అపాయము సంభవించును. అందువల్లనే మంచు పై నడచుటకు అలవాటుపడిన వారే మోటారులను నడుపుచుండురు. సూర్యరశ్మి కనపడుట దుర్లభము. మంచు కురియునపుడు గొడుగులు అక్కరలేను మనవై పు నడగండ్లవలె గట్టిగానుండి వెళ్ళువలెను. చేలావలె వలె వైబడును. దులిపిన బట్టవైనాంకి జారిపోవును గాలిఅంతయు చల్లబడియుండును గావున భరింపరాని ఉత్తయుండును. చేతివేళ్ళు కాలివేళ్ళు చచ్చే నొప్పిగలుగును. అందువలన చేతులకు గ్లాజు, కాళ్ళకు ప్లాజును ప్రతివార వేసికొందురు. ముక్కు చలిచే పగిలిపోవును. ముక్కునుం నీరు కారుచుండుట తరచుగా అందరికియుండును. అందువలె తలకుమట్టుకొనే పాగానగడ్డ చేవులకు చుట్టి ముక్కునునూడి కప్పునటుల మూతివైచుంచి కట్టుచుండురు. యిట్లలోనుండ బయటికి తిరుగువారు వుండనే వుండరు. పోస్టాఫీసునకు వెళ్ళి జూనే ఆవరణవైకప్పు మంచుతో నిండియున్నది. లోపుర పెద్దపెద్ద నెగళ్ళనువేసికొని యున్నారు. గోడలోనే పొయ్యి గాక భాగముండును. అందుండి పొగపోవుటకు యింతివై కప్పువరకు గొట్టువలె ఇటికతోనే కట్టుదురు. ఆపొయ్యిలో రాక్షసిబొగ్గునువేసి నిప్పుచేతురు. ఆచేడిమికి గది పెచ్చబడి ఆ గదిలోనున్న గాలి పెచ్చబడి చలితగ్గును. శీతకాలములో యీ ముర్రే పాడుపడినవూరువలె కనపడును. ఆ నగరము కూడ యింతకన్న ఎక్కువమంచుతోను చలితోను నుండును. జూచుటకు వేసవిలో నున్న అందము యుండవలె. అందువల్ల మోచుటకు వెళ్ళు వారు అరుదుగా నుండురు. ముర్రేవరకు వెళ్ళి మంచువర్షము, మంచుకొండలు, జూచి వచ్చుచుండురు. భారతదేశములో అన్నిరకాల శీతోష్ణస్థితులు కలవు. పాశ్చాత్య దేశములలోకూడ యింతమంచు పడవని చెప్పుచుండురు. శీతకాలమునకు మంచుగావండిన యాపిల్సు శ్రీనగరమునుంచి రావోపిండికి మోటారులపై దిగునుతి యగుచుండును. చలిచే కృత్రికచాలాకాలము నిలువయుండును. దేవదారు పెట్టెలలో 500 వరకు నిలువచేసి ప్యాకేజీచేతురు. పండుఖిరు అర్థబాయిండును. అవే మన ప్రాంతమునకు వచ్చునరికి దేడ మూడు అణాలు అగుచున్నవి. పెషాచర్, రావోపిండి పట్టణములో ద్రాక్ష, కిసిమిసి, బాదంపప్పు, యాపిల్సు. అంజూర, అక్రోట్యు, ఖర్జూరము మున్నగునవన్నియు, అతిచౌరగా నుండును. ఇవన్నియు శ్రీ నగరం, కాబూలు ప్రాంతములనుండి యీ కొండు పట్టణములకు వచ్చుచుండును. యిక్కడనుండే మరల యిన్నియు కలకత్తా, బొంబాయి, చెన్నపురి ప్రాంతముల కగుమరి ప్రతినిమిషము అగుచుండును.

చెన్నపురిలో సత్యాగ్రహము

శ్రీ వి. ఎల్. శాస్త్రి
బి. ఎ. గారిని ఆరెస్టుచేయుట

డాక్టర్ పి. నటరాజను, జి. సత్యవీరభద్రరావు,
డాక్టర్ బి. సుబ్బారావుగార్లను గూడ
ఆరెస్టుచేయుట

చెన్నపురి శాంతిసైనిక దళనిర్మిత శ్రీమతి
గుమ్మడదల దుర్గాబాయమ్మగారి ప్రకటన

చెన్నపురి, మే 8:— "నేడు సాయంకాలము జరిగిన
సత్యాగ్రహభారతము నే నాశించిన దానికంటెను గూడ నధికము
నెరవేరినదని తెలుపగలిగినందులకు నేను చాల సంతోషించుచున్నాను. 144 నెల క్రింద రాజధాని మేజిస్ట్రేటు చేసిన
ఉత్తరవును మేము శ్రేష్ఠముగా తిరస్కరింపగలిగితిమి.

నేడు సాయంకాలము ఆరెస్టుచేయబడిన (1) శ్రీయుతులు
బి. ఎల్. శాస్త్రి, బి. ఎ. (చెన్నపురి నందల ఆంధ్రకాంగ్రెసు
సంఘాధ్యక్షుడు).

(2) జి. సత్యవీరభద్రరావు (కాకినాడ
తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి), (3) డాక్టరు
బి. సుబ్బారావు (చెన్నపురి యువకసంఘ రాజకీయశాఖకు
కార్యదర్శి), (4) డాక్టరు పి. నటరాజను (చెన్నపురి శాంతి
సైన్యాధిపతి కెప్టను) గార్లను నే నభివందించుచున్నాను.
డాక్టరు నటరాజనుగా రిడిమరకే చాలసార్లు యీనగరము
నందలి ఉత్తరవు నల్లంఘించియున్నారు.

నేడు సాయంకాలము శ్రీయుతులు ప్రాఫెసరు బులును
రామజోగారావు (చెన్నపురిమండల ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘ
కార్యదర్శి) డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారావు (ఏలూరు మండల
కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడు), టి. నరసింహమూర్తి (చెన్నపురి
మండల ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడు), టి. వేణుగోపాల
రావు (బెజవాడ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడు) గార్లను ఆరెస్టు
చేయకపోయినను వీరు గూడ నేడు సాయంకాలము
144 నెలను జయప్రదముగా నల్లంఘించుట చే
వీరికి గూడ నేను వందనముల నర్పించుచున్నాను. వీరిని నిరో
ధించినపుడెల్ల వీరు ఉపన్యసించుచునే యుండిరి.

వీరు ఎవమందుగరును గూడ నిన్న సాయంకాలము
ఉత్తరవు నల్లంఘించి యుండగా పోలీసువారు వీరిలో నలు
గురిని మాత్రమే ఆరెస్టు చేయుటలో వారి చిత్తవృత్తిని నేను
గ్రహింప జాలకున్నాను.

ఈ సత్యాగ్రహము యా నగరమునందీర్తిగా అనిచ్చి
న్న ముగానే జరిగియుండును. ధైర్యశాలులగు యువకులును,
యువతులును విస్తారముగా సత్యాగ్రహ దళమునందు చేర
గోరెదను.

శ్రీయుత ఈ. కృష్ణయ్యరు బి.ఎ. బి.ఎల్. గారిని
కెప్టనుగా నియమించుట

డాక్టరు నటరాజుగారిని ఆరెస్టుచేయుటచే వారిసాస
మున శ్రీయుత ఈ. కృష్ణయ్యరుగారిని శ్రీమతిదుర్గాబాయమ్మ
గారు కెప్టనుగా నియమించిరి. (శ్రీ వె.)

భారత స్వాతంత్ర్యదినము

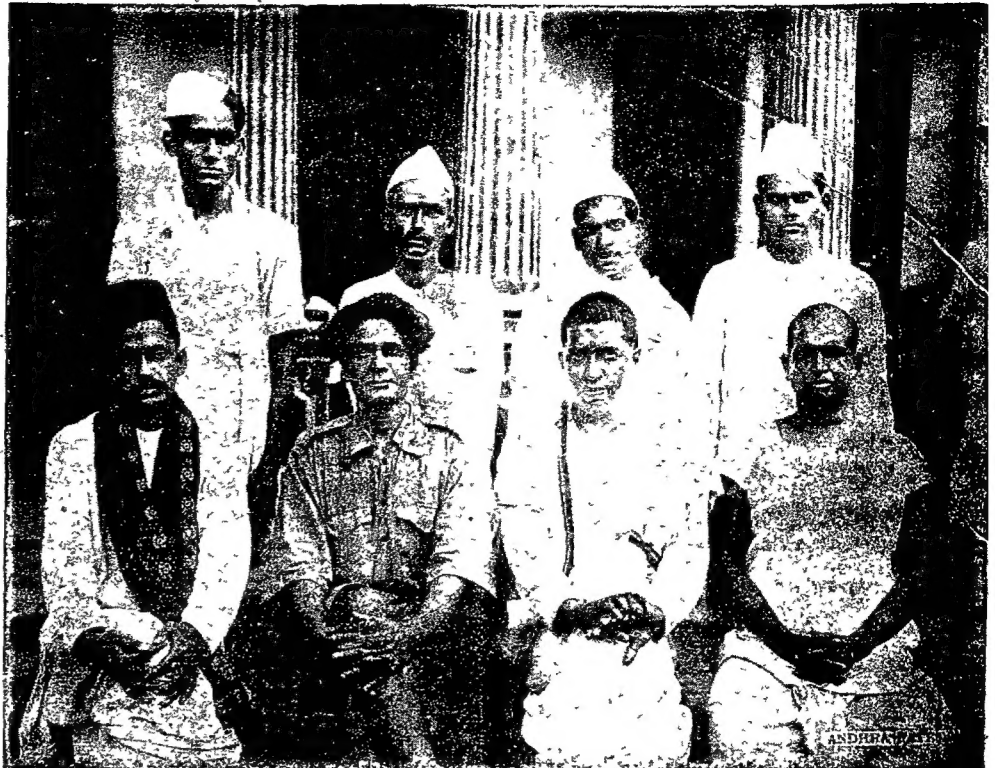
రాజమహేంద్రవరమున పాలుచౌకులో 10-5-30
శనివారమునాడు జరుపబడును

కార్యక్రమము

- 1. 10-5-30 తారీఖున సాయంకాలము 5 గంటలకు
పాలుచౌకునుండి ఉత్సవము బయలుదేరును.
- 2. నాటి సాయంకాలము 6 గంటలకు పాలుచౌకులో
బహిరంగసభ.
- 3. ఉపన్యాసములు- 1. 1857 వ యుద్ధచరిత్ర
2. నుప్రసిద్ధచరిత్రకారుల గ్రంథములనుండి కొన్ని భాగములను
చదువుట.
- 4. నాటికము 1857 వ యుద్ధచరిత్రకు సంబంధించిన
కొన్ని విషయములను నాటికరూపముగ ప్రదర్శించుట. శ్రీ
పురుషోత్తెల్లరు ఉత్సాహమును, స్వచ్ఛమైన, నాటికమువలన
నిచ్చేయ బాధితులు.

పాలకోడటి సూర్యద్రాక్షరావు
కార్యదర్శి, నగరకాంగ్రెసు సంఘము.

మదరాసులో 144 నెలలను ఉల్లంఘనము

పై నెలలను ఉల్లంఘించిన శ్రీ వి. ఎల్. శాస్త్రిగారిదళము ఎవమందుగరు ఇందు గలరు. ఎడమనుండి కుడివైపు
కూర్చున్నవారు:—(1) టి. వేణుగోపాలరావుగారు, బెజవాడ. (2) ప్రాఫెసరు బులును రామజోగారావు, (3) బి. ఎల్.
శాస్త్రిగారు, (4) గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావుగారు, కాకినాడ. నిలిచినవారు:—(5) డా॥ నటరాజు, (6) డా॥ బి. సుబ్బా
రావుగారు, (7) టేకుమళ్ల నరసింహమూర్తిగారు, (8) డి. వి. సుబ్బారావుగారు, ఏలూరు.
వీరిలో 3, 4, 5, 6 ఆరెస్టు కాబడి నేడు శిక్షల బొందిరి. (పె. ఫో. పీ.)

శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రి ప్రభుత్వం
నరెస్టు చేయుట

144 వ శత్రును ఉల్లంఘనము

సత్యాగ్రహులను కర్రలతో నెట్టివేయుట

- ఆరెస్టు చేయబడినవారు
  - 1. శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు
  - 2. ,, గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావుగారు
  - 3. ,, డాక్టరు. బి. సుబ్బారావుగారు
  - 4. ,, డాక్టరు. నటరాజుగారు.
- నిన్నటి సాయంత్రము 5 గంటలకు చెన్నపురి
సత్యాగ్రహ నాయకులగు శ్రీయుతులు. వి. యల్.
శాస్త్రి ప్రభుత్వము నల్లయమాత్రము (పై బేర్కొనబడినవారు)
144 వ శత్రును నల్లంఘింప నుద్దేశించి చట్టవిరుద్ధమున సమావేశ
ముగ నేర్పడినందులకై పోలీసుకమిషనరుగారిచే నిరోధింపబడి
ఆరెస్టుచేయబడిరి. వీరితోపాటు 144వ శత్రును నల్లంఘించుట
కరిగిన శ్రీయుతులు తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు, ప్రాఫెసరు
బులును రామజోగారావు, టి. నరసింహమూర్తి, డి. వి.
సుబ్బారావుగార్లు నల్లయమాత్రము పై నల్లయరతో ఆరెస్టు
చేయబడక పోలీసువారిచే నడ్డగింపబడి లాఠీలతో నెట్టివేయ
బడిరి.

వీరిననుసరించి వెడలిన చెన్నపురి సత్యాగ్రహనియంత
శ్రీమతి దుర్గాబాయమ్మ, టి. మహాలక్ష్మి, దుర్గా వెంకట
రమణమ్మగార్లు గూడ పోలీసువారిచే నాటంకపరుపబడిరి.

మొన్న 7-వ తేదీ పోలీసు కమిషనరుగారికి వి. యల్.
శాస్త్రి ప్రభుత్వం లెవమందుగరును తాము 144-వ నెలను ను
ల్లంఘించుచున్నామని ముందుగా నోటీసునంపియుండిరి. ఆ నో
టీసుకు ననుసరించి నిన్నటి సాయంత్రము 4 గంటలకు మైలాపూ
రు సత్యాగ్రహ శ్రమ నిలయును ఉదయవనమునుండి జాతీయ
పతాకములనుధరించి వీరనమందుగరును దేశీయగీతములబాడుచు
మైలాపూరు సముద్రతీరమును జేరుటకై బయలుదేరిరి. మదరా
సు ఆంధ్రమండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ వి. యల్.
శాస్త్రి గారు ఈ దళమునకు నాయకులుగ ముందు నడచిరి. వీరి
వెంట కాకినాడ సత్యాగ్రహ వీరులగు శ్రీ గరిమెళ్ల సత్యవీరభ
ద్రరావు వ్యాధిగా ప్రవీణ బులును రామజోగారావుగారును
వీరికి పినుట్ల ఏలూరు నివాసులగు శ్రీ డి.వి. సుబ్బారావు చె
న్నపురి సత్యాగ్రహ దళాధిపతులగు డాక్టరు నటరాజుగార్లు
ను వీరి ననుసరించి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులును
బెజవాడ పౌరులును శ్రీ తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు టి. న
రసింహమూర్తిగార్లును కట్టకడపట చెన్నపురి యువజన సంఘ
(రాజకీయశాఖ) కార్యదర్శి డాక్టరు బి. సుబ్బారావుగారు
ను బయలుదేరిరి.

"తండ్రి; యికరండీ; మన గాంధీని కొలు
వండి!" "మాకొద్దీ తెల్లనొరతనము!" అను పాటలనుబాడుచు
వీరు ముందునడచిరి. వీరివెనువెంట సత్యాగ్రహ శ్రమమందలి పడు
నార్లుగ సత్యాగ్రహులు జాతీయపతాకముల చేబూని పారులు
తీర్చినడచిరి. వీరి వీరుందననే సత్యాగ్రహనియంత శ్రీ: గుమ్మడిక
ల దుర్గాబాయమ్మగారును, శ్రీ. గద్దె రంగయ్యనాయుడుగా
రి పతిమణి గద్దె నాగమ్మగారును, శ్రీయుత టి. నరసింహ
మూర్తిగారి సతిశ్రీమతి వరహాలమ్మగారును, శ్రీయుత దుర్గా
వెంకటాద్రిగారి భార్య శ్రీమతి వెంకటరమణమ్మగారును మో
టారులో బయలుదేరిరి. శ్రీ. యి. కృష్ణయ్యరు, టి. పి. రామ
స్వామిగార్లు మున్నగువారుగూడ వెంటబచ్చిరి. నిన్నటిదినమంత
యు మునుకుపట్టిపిక్కిలిగిరించినను, వారిపాదవుననుసరపాత
ముండినప్పటికిని ఆచ్చటచ్చట ప్రజలుగుంపులుగా నేర్పడి ఈ
యుత్సవము వెంటనంటిరా తొందరికి. సత్యాగ్రహుల్ని ఒక
ఫర్లాంగుదూరము నడచిరోలేదో, అంతలోనే పోలీసువారిలా
రీలు శరవేగముతోవచ్చి వీరి కగ్రాహమున నిలిచెను. పోలీసు
కమిషనరు రాలెండ్సన్, అసిస్టెంటు కమిషనరు వెంకటప్ప,
ఇన్స్పెక్టరు చల్లాదొరై, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు బదాజాగార్లును
మరియు పెక్కుమంది యూరోపియను అధికారులు సార్వెంటు
లును మోటారులలో వచ్చిరి. పోలీసువారు ఏబదిమందికి పైగా
గలరు.

కమిషనరుగారి ఉత్తరువు

పోలీసువారిట్లుసత్యాగ్రహుల ముందునకరిగిన వెంటనే
కమిషనరు అసిస్టెంటు కమిషనరు సార్వెంటులు సవరివాడు
లై ఎవమందుగరు సత్యాగ్రహుల కభిముఖులై వారికెడ్డునిలచి
రి. అంతట కమిషనరుగారు శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారి చేతు
నడిగి తెలిసికొని వెంటనే (పెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటునైన నేను మా
కీయుత్తరువు గావించుచున్నాను. మీరుచట్టవిరుద్ధమున సమావేశ
మునందు సభ్యులుగ నేర్పడియున్నారు. వెంటనే మీరుతో
చనవలసినదిగ ఉత్తరువు చేయుచున్నాను అని ఆజ్ఞాపించిరి.
వి. యల్. శాస్త్రిగారిదియో చెప్పునద్యుక్తులై తమవాక్యము
ల వివరించినదిగోరిరిగాని కమిషనరుగారు ఏమాత్రమవశోమొ
సంగకరెండునిమిషముల గడువులో వెడలిపోవలసినదనియు లేని
చో బలముపయోగించి చెదరగొట్టుదుమనియు పలికిరి. శ్రీ.
వి. యల్. శాస్త్రిగారు పోలీసువారి బలమును తమబలముతో
వెదుర్కొనవోమనియు నింకేమా చెప్పలేయిరి. కానికమిషన
రు గారేమి మాట్లాడుటకును అవకాశమిడక
మీరు వెడలిపోయెదరా లేదా యనుచు తరచి తరచి ప్రశ్నింప
జొచ్చిరి. శ్రీ సత్యవీరభద్రరావుగారు:—మేమిదివరకే 144వ
శత్రును మరెన్ని ప్రభుత్వశాసనముల ఉల్లంఘించియు
యుంటిమి అని పలికిరి.

మాకికపై ఉప్పుపన్ను ఉప్పుచట్టములేదు భూని షట్టం.
ఘించితిమి అని మరొకరనిరి.

ఇంతటితో సత్యాగ్రహులు వెడలిపోకుండుటగాంచి
కమిషనరుగారు పోలీసువారిని రప్పించి అందులో శ్రీయుతులు
వి. యల్. శాస్త్రి, గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావు, డాక్టరు
సుబ్బారావు, డాక్టరు నటరాజు గార్లును మాత్రము పిక్కిం
చుకొనిరి. మిగత నల్లయను లాఠీలతోనె కెక్కటేయిరి గాని
వారిని మాత్రము లాఠీలతోనె ఎక్కటేయిరి నేడేభరిది.

సత్యాగ్రహాలను ప్రజలను నెట్టివేయుట

ఇదియంతయు జరుగుచుండునపుడు మొదటి ఎవరను చుగరకును వెనుక నడచి వచ్చుచున్న సత్యాగ్రహాలను పోలీసు జవానులు లాటిలతో వెనుకకు నడుపుకొనుచు వెళ్లిరి, ప్రజలందరను తిరిమివేసిరి.

రెండవ దశయు

శ్రీ. వి. యల్. శాస్త్రి ప్రభుత్వము నలయు సత్యాగ్రహాలను చూచి బాధపడి మిగిలిన నలయును ఇరువదియైదుగా "మాకొద్దీ తెల్లదొరతనము" అను పాటను బాడుచు సముద్ర తీరపువైపు భోరునగురియుచుండు వర్ష ములోనే బయలుదేరిరి. వీరిట్లు సముద్రతీరపు రోడ్డు సమీపమునకు చేరగానే మరల పోలీసువారందరను బస్సులు లారీలు, మోటారులందు బయలుదేరి సత్యాగ్రహాల ముందుభాగమున పోలీసుభటుల నడ్డుముగ నిలువజేసిరి. దాదాపు రెండు ఫర్రాంగుల దూరము వరకు పోలీసువారు రోడ్డుపై నిలిచి ఆ మాగ్గమునం దెవరినొకని రాసిక ప్రజలందరను తిరిమివేయుచుండిరి. సత్యాగ్రహముతో నెట్టి సంబంధము లేనివారిని మార్గములను నెత్త మాటంకపరచి మరొకదారిని వెళ్ల నలసిందిగా చెప్పుచుండిరి.

శ్రీ సత్యాగ్రహాల మోటారుబండి మాత్రము రెండవ దశముతో బాటు వారున్నతావుకు జేరెను. పోలీసువారు శ్రీలను మాత్రము సత్యాగ్రహాలనుండి వేరుపరచి వారిని ముందు వెడలనీకుండ నిరోధించిరి. సత్యాగ్రహాల నలయునట్లు అటంక పెట్టి "మీరుముమ్మలను నెట్టుకొనివెళ్లదరా? యని అడిగిరి. సత్యాగ్రహాలు "మేము బల ముపయోగింపము. దొర్లవ్వరాహిత్యము మావత్తము. కాని మేము సముద్రతీరమున కరుగగోరు చున్నాము. మా శరీరములతో మీ యిచ్చునచ్చినట్లు చేయవచ్చును. కాని మేము వెనుకకు తిరిగిపోము" అని బదులు చెప్పిరి. కొందరు యూరోపియను ఆఫీసరులు "మీరిచ్చట నిలువవీలు లేదు." అనిరి. అందులకు సత్యాగ్రహాలలో శ్రీ టి. వేణుగోపాలరావుగారు భారతభూమిపై నిలుచుటకుగూడ మాకు హక్కులేదా యనిరి. అంతట పోలీసువారు సత్యాగ్రహాల కట్టు అడ్డుముగ నిలిచియు ఊరకుండిరి.

శ్రీ వేణుగోపాలరావుగారు రంతట అచటనే బహిరంగ పథ గావించుచున్నామనియు అచ్చట నుండియే ప్రజల కుపన్యసింపద మని పల్కి వీచికోడుతై ఇరుప్రక్కల నిలిచియున్న ప్రజల నుద్దేశించి యిట్లు పల్కిరి.

మేము 144-వ శక్కును నుల్లంఘింప నిశ్చయించినారము. ఇప్పుడే ఇచ్చటనే ఉల్లంఘించుచున్నాము. ఇట్టికాసనోల్లంఘన ముద్యారా బాధ్యతావిరహితమును నిరంకుశము నగు నీ ప్రభుత్వము నంతమొందించి స్వరాజ్యమును సంపాదించుట మా సంకల్పము. దొర్లవ్వనిరహిత కాసనోల్లంఘన మొనర్చువలసినదిగ కాంగ్రెసు ఆదేశించియున్నది. గాంధీమహాత్ముడు ముప్పదిమూడుగంట భారతీయులకు ప్రతినిధి. సత్యాగ్రహోద్యమమునకు మహాత్ములవారే సర్వసేనాని. కాంగ్రెసువాదులుగను భారతీయులుగను ఉప్పుచట్ట మాదిగాగల సమస్త ప్రభుత్వకారకాసనముల నుల్లంఘించుట మా ధర్మమైయున్నది." అని ఆ. వేణుగోపాలరావుగారు పన్యసించిరి. శ్రీ యుతులు బులును రామకోగరావు, టి. నరసింహమూర్తి, డి.వి. నుబ్బారావుగారు కూడ నదేవిధముగ ఉపన్యసించిరి. "పోలీసువారు తమ వదపులకు రాజీనామాల నిచ్చి సత్యాగ్రహోద్యమమును జేరనలసినదిగ" కూడ ఉద్ఘోషించిరి. యిట్లు సత్యాగ్రహాలు మాటాడునంతవరకు పోలీసువారు వారిని వెడలిపోయిరి చెప్పుచుండిరేగాని మరెట్టి చర్యను గైకొని యుండలేదు.

కట్టలతో నెట్టివేయుట

పోలీసువారంత చెప్పినను సత్యాగ్రహాలు వారియుత్తరువులను వెడచెది నడినందున పోలీసువారంతట వారిని వెనుకకు నెట్టివేయుటకు బూనిరి. పోలీసు జవానులు లాటిల నడ్డుముగ సత్యాగ్రహాలమెడవైనను నడుమువైనను పెట్టి నుమారు రెండు ఫర్రాంగులవరకు ఇటులే వెంటవెంట బయలంతముగ నెట్టుకొనుచు పోయిరి. సత్యాగ్రహాలు కాంతియుతులై 'మాకొద్దీ తెల్లదొరతనము' అను పాటను బాడుచు వారిలాటిత్రోవులను సహించుచుండిరి. ఈ త్రోవుల్లో శ్రీ వేణుగోపాలరావుగారికి మరియొక రిద్దరకు బలము కట్టబాటులు తగిలెను.

మరల సభ జేయుట

ఇట్లు సత్యాగ్రహాలు లుకొంత దూరము గెంటివేయబడిన పిదప, పోలీసువారు వెనుకకు పోయిరి. సత్యాగ్రహాలు నుమారు 800 ల ప్రజల సమావేశమై యుండ అచ్చటనే సభచేసి మరల ఉపన్యసింపసాగిరి. తాము 144 వ శక్కును నుల్లంఘించినను ప్రభుత్వమువారు పీరికివారై తమ్ము అరెస్టుచేయలేదనుచు కాసనోల్లంఘనమున కుద్ఘోషించుచు మాటాడవొడంగిరి.

ఇంతలో మరల పోలీసువారు రచటి కరుదెంచి. ప్రజలందరను తిరిమివేసి సత్యాగ్రహాలను నెట్టివేసిరి. తుదకు సత్యాగ్రహాలు అగ్రమును చేరుకొని అచట కామకొనియున్న నుమారు 400 ప్రజలతో మరల సభ గావించి కొలదిన్న మాటాడిరి.

పోలీసువారు లువై వి. యల్. శాస్త్రి ప్రభుత్వము నలయు మాత్రమే లారీయం దిడుకొని వెడలిపోయిరి.

వి. యల్. శాస్త్రి ప్రభుత్వము

6 నెలల కఠినశిక్షలు

ముద్దయిలు ప్రభుత్వమును గుర్తింప మనుట

(రా|| బి|| వి. శ్రీహరిరావుగారివద్ద విచారణ)

జులై 144 వ శక్కును నుల్లంఘించుట కైయుద్దయి మించి కమిషనరు గారి చేతి రెమ్మచేయబడిన శ్రీ యుతులు వి. యల్. శాస్త్రి చెన్నపురి ఆంధ్రమండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు, డాక్టరు వి. నుబ్బారావు ఆంధ్రమండల కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి, డాక్టరు కె. నటరాజును చెన్నపురి సత్యాగ్రహ దళాధిపతి, గిరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావు కాకినాడ సత్యాగ్రహపీఠము నలయును. ఇవి బాగ్దోను పోలీసుకొద్దనందు రా|| బి|| శ్రీ హరిరావు నాయుడుగారిచే విచారింపబడి ఒక్కొక్కరు 6 మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి

మరొక 12 గంటలకు విచారణ ప్రారంభమయెను. పోలీసు కమిషనరు కాలండుపుగారికొరకు మాత్రమే ప్రాసీక్యూషన్ తరపున విచారింపబడిరి. "శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు ఈ నెల 7 వ తేదియందు నామరసాక ఉత్తరము వ్రాసియుండిరి. అందు తామును మరి ఏమిగురును కలిసి మైలాపూరు సముద్రతీరమున బహిరంగపథ గావించి చెన్నపురియందు రాజధాని మేజస్ట్రేటుగారిచే గావించబడిన 144 వ శక్కును నుల్లంఘించుచున్నామనియుండిరి. అట్టిదగాని, ఉత్తరముగాని చెవిగొట్టుబడునని నేను బదులు వ్రాసితిని. మొదటిముద్దయి గాక మిగిలిన ఏడుగురైనాడ 144 వ శక్కును క్రింద ఉత్తరువులు జారీ చేయించియుంటిని. నిన్నటి సాయంత్రము 4 గంటలకు పైటి ఫోను వార్తపై నేను ఇళ్ల స్వేచ్ఛరుజనరలు ఆఫీసువద్ద కువెళ్లి ఉత్తరముతో వెడలుచున్న సత్యాగ్రహాలను నిలిపివేసి వెడలి పోవలసినదిగా తెలిపితిని. వారికి రెండునిమిషములు గడువొసంగితిని- కాని వారు అప్పటికిని వెడలిపోనందున ముద్దయిలు నలయును అరెస్టుచేయించితిని." అని కమిషనరుగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి- "కమిషనరుగారి నేజైనును పక్క లడుగుదుగా" యని మేజస్ట్రేటుగారు ముద్దయిల నడిగితికొని ముద్దయిలు నిరాకరించిరి-

పిదప వి. యల్. శాస్త్రిగారి కొరకపై మేజస్ట్రేటుగారు, శాస్త్రిగారు కమిషనరుగారికి వ్రాసియుండిన లేఖను చదివి ముద్దయిలు ఆక్రమ సమావేశమనందు సభ్యులుగ నుండి వెడలిపోవుట కుత్తరువు గావించబడినను వెడలిపో నిరాకరించిరి మిమై నేరాకోపణ గావించబడి ననిరి.

శాస్త్రిగారి వాఖ్యాలము

వి. యల్. శాస్త్రిగారు రంతట నీక్రిందివాఖ్యాలము గా వింపిరి: "నిన్నటి సాయంత్రము మేము నడవిన ఉత్తరము ఇట్టివల చెన్నపురమున జరిగిన ఉత్తరములందు చాల కట్టు బాటుగలట్టియు, కాంతియుతమునట్టియు ఉత్తరము" మేము రోడ్డుప్రక్కలనే నడచుచుంటిమి. రాకపోకలకెట్టి అభ్యంతరమును గల్పించియుండలేదు. నిజముగ కమిషనరుగారు నైతము మాకట్టుబాటును హద్దించియుండవలెను.

న్యాయశాస్త్రమునాత్రములతో నాకు పరిచయము లేదు. అట్టి న్యాయశాస్త్ర నూత్రములకు భిన్నముగ పవర్తించి మేమెగాని మేము చట్టవిరుద్ధముగా ఉక్రమసమావేశముగ నేర్పడి యుండలేదు. కాంతముగ ఉత్తరములు సభలు జరుపుట మదరాసు పౌరులయొక్క స్వభావ నీర్ణయము గు హక్కు అని నా విశ్వాసము. ఈ హక్కును స్థాపించుటకును, ఇట్టివల చెన్నపురమును ప్రారంభింపబడిన 'లాటి' పరిపాలనపై నిరసనమును ప్రకటించుటకును నే నీ యుత్సవమును కాంతియుతముగ నడిపితిని. కమిషనరుగారికి నాఉత్తరములో వ్రాసినట్లు చెన్నపురమును కాంతియుతముగా వాతావరణ మేర్పడినట్లు నేను సంపూర్ణముగా నమ్ముతిని. ప్రజాకాంతి కెట్టి భంగము కలుగు నూచనలుగాని లేకుండెను. కమిషనరుగారు "మీరెందరు?" అని అడుగగా, మమ్ముల నెనమండుగురు మా పిలిచి, మేము 8 మందిమి ప్రత్యేకముగా ఉత్తరముతో నడచుచుంటిమి. 144 వ శక్కును క్రింద ఉత్తరువు గావించుట చెన్నపుర గవర్నరు నుల కు శాస్త్రముని నమ్ముచున్నాను. ప్రజలవలన ఎట్టి అగ్రహారము లేకపోయినను పోలీసువారు ప్రజల భయపెట్టి లాటిలను విరివిగ/ సుపయోగించిరి" అని పల్కిరి.

సత్యాగ్రహధర్మమును నిర్దిష్ఠింపితిని
పిదప డాక్టరు వి. నుబ్బారావుగారు తాము మెడికల్ ప్రాక్టీసరు ననియు ప్రభుత్వ భారత ప్రభుత్వకాలలో పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కోర్సు చదువు చుంటిమనియు మేజస్ట్రేటుగారికి సమాధానమిచ్చిరి.

"పోలీసు కమిషనరుగారు మమ్ములను అక్రమసమావేశ మందు జేరియున్నారు. వెడలిపోవలసినదిగ ఉత్తరువు చేయగ సత్యాగ్రహపై నేనాయుత్తరువు నుల్లంఘించుట నావిధి యని తలంచి అట్లు ఉల్లంఘించితిని" అనిరి.

"ఉప్పు చేయుచున్నారమునకు భంగకరము"

8 వ ముద్దయి పి. నటరాజుగారు తామును మెడికల్ ప్రాక్టీసరు నని తెల్పి 144 వ శక్కును తమప్రస్తుతోద్యోగమునకు భంగకర మగుటచే దాని నుల్లంఘించితి ననిరి.
మేజస్ట్రేటుగారు:—మీ ప్రస్తుతోద్యోగ మేమి?
డాక్టరు నటరాజుగారు:—ఉప్పును తయారు చేయుటయే నాయుద్యోగము.

ప్రభుత్వమును లెక్కచేయను

పిదప శ్రీ గిరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావుగారు తెలుగులో వాఖ్యాలమిచ్చిరి. "భారతీయ ప్రజాస్వాతంత్ర్యసంపాదనకై ప్రబోధము నలుపుటయే తమవృత్తి" యని పల్కిరి. ఏవిధముగగాని ఈ ప్రభుత్వమును గమనింపమని పల్కిరి.

మేజస్ట్రేటుగారు:—అంతేనా మీరు చెప్పినది?

ముద్దయి:—అంతే (సత్యము)

పిదప మేజస్ట్రేటుగారు వి. పి. సి. 145 నెక్కును క్రింద ముద్దయిలపై నేరమును నడిపి వినిపించి నేరము నంగీకరింతురా లేదా యని అడిగిరి.

శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు మాటాడుచు ఈ పోరాటము ధర్మమునకును పశుబలమునకును జరుగు సంఘర్షణ మనిరి. న్యాయశాస్త్రమునాత్రముల ననుసరించి నేను దోషి నేమో కాని నాయొక్క న్యాయశాస్త్రాన్ని ప్రాయములప బట్టి దోషిని కాను. డాక్టరు నుబ్బారావుగారు:—నేను వాదించబూనను. డా. నటరాజుగారు:—నేను దోషి నని అంగీకరించుచున్నాను.

శ్రీ వీరభద్రరావుగారు:—ఈ ప్రభుత్వము నెంతమాత్రము లక్ష్యముచేయను.

ముద్దయిలు క్రాసుపరీక్ష చేయ నిరాకరించిరి.

మికవరైన సాక్షులుగలరా శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు:—నేను నాధర్మమునకై పోరాడితిని అనిరి.

తీర్పు

పిదప మేజస్ట్రేటుగారు ముద్దయిలను హార్పుండ నియమించి తీర్పు వ్రాయుటకు గడంగిరి. మేజస్ట్రేటుగారు తీర్పునందు కమిషనరుగారు తెలిపిన విషయములను నిన్న సాయంత్రము జరిగిన విషయములను సంగ్రహముగ వివరించి కమిషనరుగారిచే వెడలిపోవలసినదిగ ఉత్తరువుచేయబడిన విమ్మటకూడ ముద్దయిలు వెడలిపోవలసిందనియు, అందుచే అరెస్టు చేయబడినయు తెల్పిరి. "మొదటిముద్దయి 144 వ శక్కును క్రింద ఉత్తరువు మదరాసు పౌరులపై ఆక్రమముని ఎంచి దాని నుల్లంఘించితిమనిరి. రెండు, నాలుగుముద్దయిలు వాదింప బూనుట లేదు. మూడవ ముద్దయి దోషిని అంగీకరించుచున్నారు. ముద్దయిలకు ప్రతివాదసాక్షులులేరు. కమిషనరుగారి సాక్ష్యమునుబట్టియు, ముద్దయిల వాఖ్యాలమునుబట్టియు, ముద్దయిలు నలయును చట్ట విరుద్ధ సమావేశమునందుజేరి ఉత్తరువు చేయబడినను వెడలిపో నిరాకరించిరి స్పష్టముగచున్నది. కావున ముద్దయిలు నలయును 145 వ శక్కును క్రింద దోషులని నిర్ణయించి ఒక్కొక్కరు ఆరమాసములు కఠిన శిక్ష ననుభవించవలెనని విధించుచున్నాను" అనిరి.

పిదప శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రి, డాక్టరు నుబ్బారావుగారు (ఏ) తరగతిలోను, మిగిలె యిద్దరును (బి) తరగతిలోను చేర్చబడునట్లు ఉత్తరువు జేసిరి.

ముద్దయిలను పుష్ప మా లాలం కృతుల జేయుటకు మేజస్ట్రేటుగారి అనుమతినికోరికొనికొద్దనందుచేయవలెదని మేజస్ట్రేటుగారు పల్కిరి.

ముద్దయిలకుకొన్ని పుస్తకముల నిచ్చుట కనుమతించిరి. అంతటముద్దయిలు వెని తెన్నయిరికి గొంపొబడిరి.

* * * * *

సి. రాజగోపాలాచారి గారు

మదరాసు జైలులకు రప్పింపబడిరి

శ్రీయత సి. రాజగోపాలాచారిగారు తమిళనాడు రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు తిరుచనాపల్లి జైలునుండి నిర్భయము మదరాసు జైలులకు రప్పింపబడిరి.

* * * * *

చెరుకువాడ నరసింహంగారు

వెల్లూరు జైలులకు మార్చుట

శ్రీ చెరుకువాడ నరసింహంగారు బందరునాయకులను రాజమండ్రి జైలునుండి నిన్నటికొకాన కొన్నిటి అంక్షను విడుదల వెల్లూరు జైలునుకు మార్చిరి. డా|| ఫట్టాభి సీతారావు య్య కాశీకర్గారావు గార్లను యింక కొంతకాలము రాజమండ్రిలోనే యుంచెదరని తెలియుచున్నది.

18 మంది వలంటీరులు అరెస్టుచేయబడుట

లాహోరు, మే 5:—భిల్లీ గేలువద్ద పికటింగు చేయుచున్న 18 మంది వాలంటీరులను పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. ఒక్కొక్కరికి 50 రూప్యముల జరిమానా లేక 1 నెల కఠినశిక్ష విధింపబడెను. (శ్రీ వెస్.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

విశాఖపట్నములో హత్రాళము

500 స్త్రీలు, 2000 పురుషులు సభకు వచ్చిరి.

విశాఖపట్నము, మే 8:—విశాఖపట్నములో హత్రాళము నిర్వహించునట్లుగా జరిగెను. రీడింగురూము, పురమందిరము మూయబడెను.

మల్లిమడుగుల జగన్నాథరావుగారు సత్యాగ్రహనియంతగా నున్నారు. వీరి నాయకత్వమున జాతీయగీతములతో వలంటీర్లు సగంసంకీర్తనము చేసిరి.

500 స్త్రీలు 2000 పురుషులు సభలో హాజరైరి. జగన్నాథ గుప్తగారు, బుర్రా నారాయణమూర్తి గారు (ప్రీడరు కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి) మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారు తదితరులు ఉపన్యసించిరి.

దండు నారాయణరాజుగారి నిషేధలవణము విక్రయంపబడెను. మల్లవరపు కృష్ణరావుగారు (డాక్టరుపరీక్ష యం. బి. ఆఖరసంవత్సర తరగతి విద్యార్థులు, యువజనసంఘసభ్యులు) ఏలమువేసిరి. వేపా వెంకటేశ్వర్లు గారు కొని తిరిగి అమ్మివేసిరి.

యువజనసంఘమువారు పిక్నెటింగు ప్రారంభించుటకు సంకల్పించియున్నారు. నీలామణిగారు (సత్యాగ్రహి) ఖాదీ ప్రచారకులగు బాబూలాలు గారు ఈ నెల 10 తేదీన సెకండు క్లాసు జెంచి మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడుదురు. బహుళ: ఏప్రిల్ నెల హత్రాళమందు వీరు పాల్గొనినందులకై శిక్షింపబడుదురు కాబోలు! (తంతివార్త)

విజయనగరము హత్రాళము

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజయనగరం, మే 8:—నిన్న హత్రాళము నిర్వహించునట్లుగా జరిగినది. మ్యూనిసిపల్ కార్పొరేషన్ పాఠశాలలు దుకాణములు కాఫీదుకాణములు మూయబడెను. వీధులలో బండ్ల రాకపోకలు ఏమియు జరుగలేదు.

స్వరాజ్యమైదానములో రెండువేలమంది హాజరైరి. యస్. వెంకటనారాయణ, సి. హెచ్. సూర్యనారాయణగార్లు ఉపన్యసించిరి.

విదేశవస్త్రదహనము జరిగెను.

(తంతివార్త)

తాడేపల్లి గూడెం

వలంటీరుల ప్రచారము

తాడేపల్లి గూడెం, మే 8:—తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా సత్యాగ్రహ వలంటీర్లు పనుల కృష్ణమూర్తిగారి నాయకత్వమున గ్రామములలో సంచారము చేయుచున్నారు. దండగర్ర, జగ్గు నాథపురం, మాధవరం గ్రామములలో నిన్న ఉదయంసాయం కాలములందు సభలు జరిగెను. నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు కేసినారపు సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షతలు వహించిరి. విరల వీరభద్రుడుగారు పసల కృష్ణమూర్తిగారు ముబ్రహ్మణ్యముగారు ఉపన్యసించిరి. నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు కో-ఆపరేటివు సొసైటీలు ఖద్దరు ఉత్పత్తికై పాటుపడవలయునని చెప్పిరి. దండగర్ర కో-ఆపరేటివు సొసైటీవారు రెండువేల రూపాయల ప్రతిని కొని యుంచుటకు తీర్మానించిరి. గ్రామములలో నిషేధలవణము విరివిగా అమ్మబడుచున్నది. (తంతివార్త)

గుంటూరులో విద్యార్థుల

సన్నాహములు

12 తేదీన విద్యార్థులసభ గుంటూరులో జరుగును

గుంటూరు, మే 8:—మే 8 గల రోజు సాహెబు గారు (సానికవిద్యార్థి సంఘాధ్యక్షులు) యీక్రిందిరీతిగా తంతునపిరి:

గుంటూరు జిల్లా విద్యార్థుల సభ యీ నెల 12 తేదీన గుంటూరులో చలసాని సత్యనారాయణ చౌదరిగారి (అడ్వొకేటు) అధ్యక్షతన జరుగును. ఈ సత్యాగ్రహసమరమందు మహాశుని అరెస్టు జరిగినది కనుక విద్యార్థుల కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకు ఈ సభ జరుగుచున్నది. కళాశాల విద్యార్థులును, మౌన్టున్స్ విద్యార్థులును సభ్యులగుటకు వలెను.

కొత్తపేటలోని సత్యాగ్రహ సమందు భోజనవసతులు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. (తంతివార్త)

విరలభాయి పటేల్ గారి

యుద్బోధనము

విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును తీవ్రముగా

కొనసాగించుటకు యత్నములు

వీర్ణాగారి పద్దతిని పటేల్ గారు రామోదించుట

బొంబాయి మే 8:—విదేశ వస్త్ర బహిష్కారమును

తీవ్రముగా కొనసాగించుటకు పటేల్ గారు విశ్వప్రయత్నములను గావించు చున్నారు. ఈ రోజు ఉదయమువారు గొప్పవర్తకులతోడను, దుకాణదారులతోడను ఇతర వాణిజ్య ప్రతిస్టాపనల ప్రతినిధులతోడను సంప్రతించిరి. వారి సంప్రదింపులు చాల రహస్యముగా నుంచబడినవి కాని విదేశవస్త్రబహిష్కారమును మునుపటికంటె తీవ్రరూపమున అమలు చేయవలెనని పటేలు గారు చెప్పినట్లు నేను తెలిసికొనగలిగితిని. బహిష్కారము రెండు భాగములుగా విభజింపబడినది. ఒకటి విదేశవస్త్రములు. రెండవది ఇతర వస్తువులు. రెండవదానిలో ఆంగ్ల బ్యాంకులు, ఇక్నూయెస్సు కంపెనీలుకూడ చేరియున్నవి.

బొంబాయి వర్తకులు పటేలుగారి నూచలయెడల సభిమానము చూపిరియు, బిటిష్ బ్యాంకులను, ఇక్నూయెస్సు కంపెనీలను బహిష్కరించుటవలన నష్టమువాటిల్లినను వానితో సంబంధములు మానుకొనెదమనియు వారు పటేలుగారికి వాదనామయిచేసిరి తెలియుచున్నది. విదేశవస్త్రబహిష్కారమును కొనసాగించుటకు వీర్ణాగారు చెప్పినపద్దతిని పటేలుగారు రంగీకరించిరి. 4 రోజులలో వీర్ణాగారు బొంబాయి మిల్లువర్తకులతో సంప్రతించుటకు వత్తురు. ఇదివరకే అహమదాబాదు మిల్లు యజమానులు వీర్ణాగారి పద్దతిని అంగీకరించిరి. విదేశవస్త్ర బహిష్కారోద్యమమును వీర్ణాగారికి ములిపెట్టుటకు పటేలుగారు సంసిద్ధులైయున్నారు. బొంబాయివర్తకులు బహిష్కరించదలచిన విదేశవస్తువు లేవో తెలియలేదు. (హిందూ ప్రత్యేకవిలేఖరి.)

లాహోరులో 200 అరెస్టులు

లాహోరు, మే 8:—కాంగ్రెసుసంఘము నవజీవన భారతసభ చట్టవిరుద్ధమున సంఘములని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఈ ఉత్తరువు ననుసరించి కొన్ని ఇండ్లు సోదాచేయబడెను. 200 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

హిలార్ పత్రికాధిపతి మరల అరెస్టుచేయబడుట

బొంబాయి, మే 7:—హిలార్ ఆను ఉరుడుపత్రికాధిపతులగు ఆలిబహదూర్ ఖానుగారు నారిమనుగారితోపాటు ఏప్రిల్ 7 వ తేదీన అరెస్టుచేయబడిరి. వీరికి 1 నెల శిక్షవిధింపబడెను. 7 వ తేదీన వీరు విడుదల కాగానే వీరిని రాజ్ క్రింద పోలీసువారు మరల అరెస్టుచేసిరి. ప్రధాన రాజధాని మాజిప్రీటుకోర్టులో వీరికేసు విచారణ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కవీంద్ర రవీంద్రుడు

రవీంద్రుని 70 వ జన్మ దినోత్సవమును ప్యాగిసులో మే 6 వ తేదీన జరిపిరి. లండనుకు కొడుకుతో 11 తేదీన వచ్చెదరు. డాక్టరు ద్రమ్మండుగారి అతిథిగ నుందురు. మే ఆఖరువరకు అచటనే యుందురు. ఆక్స్ ఫర్డులో మాంచెస్టరు కాలేజి దేవళమున 25 తేదీన ఉపన్యసించెదరు.

జిహానుభారతీయులు

(బీము సర్వీసు)

కోజు, మే 8:—జిహానులో కోజుపట్టణముం దున్న భారతీయులు గాంధీమహాత్ముని అరెస్టునకు హతాశమున గావించిరి. ఆయనసానము నాక్రమించుకొనువారు గాంధీగారి ఉద్ద్యమమును సాగించి తీరవలె ననిరి. అహింసావ్రతమును మానరాదనిరి.

రాజంపేటయందు హతాశము

రాజంపేట మే 7:—మహాత్మాగాంధీగారు నిర్బంధింపబడిన వార్త యీ యూరియందు రి-వ తేదీ ఉదయము తెలియవచ్చెను. ఈవార్త చాలా త్వరలో ఊరివారికందరికిని తెలిసెను. ఊరియందు సంపూర్ణముగ హతాశము జరిగెను. సాయంకాలము సభ జరిగెను. శ్రీ బొగ్గరపు ముఖ్యయ్యగారి వెంకటసుబ్బయ్యగారు అధ్యక్షతవహించిరి. మహాత్మాగాంధీగారిని నిర్బంధించినందులకు ప్రభుత్వమువారిని ఖండించుచు ప్రజలెల్లరు కద్దరు కట్టి విదేశవస్త్రములను బ్రదివి వస్తువులను బహిష్కరింపవలెననియు తీర్మానములు సభలో ఆమోదింపబడెను. గాంధీకి జయభావములతో సభ ముగిసెను.

హిందుమత ధర్మా దాయముల

బోర్డువారి స్కీములు

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కోర్టువారు రద్దుచేయుట

మద్రాసు హిందుమత ధర్మాదాయముల బోర్డువారు ఈ జిల్లాలో కొన్ని దేవాలయములకు స్కీములు గావించియున్నారు. సదరుస్కీములు చెల్ల మాడవనిని రద్దుపరుచవలెననిని అర్చకులు ఈ జిల్లాకోర్టులో దావాలువేసిరి. సదరు దావాలలో సుమారు 30 దావాలు 25-4-30 వ తేదీన విచారించి, శ్రీజడ్జిగారు స్కీములను రద్దుచేసిరి.

హిందుమత ధర్మాదాయ చట్టమున్ను, బోర్డువారుడ అకాస్త్రియములనిని (Invalid), కాస్త్రియమైననుకూడా, దావా దేవాలయములకు వర్తించవనిని అర్చకుల తరపున మ. రా. శ్రీ మాదిరెడ్డి పురమోత్తం నాయుడుగారు వాదించిరి. 1927 వ సంరపు 2 వ ఆక్టు 9 వ సెక్షను, 12 వ సబు సెక్షనులో "దేవాలయము" అనగా ప్రజలనిమిత్తం అర్పించబడిన దనిని ప్రజలు పూజచేసికొనుటకు హక్కుగలదనిని నిర్వచింపబడినది. కాని యీ దేవాలయములు ఆగమ, ఆచార, సాంప్రదాయముల ప్రకారము ప్రజలనిమిత్తం అర్పించబడలేదు. ప్రజలు పూజచేయుటకు వీలులేదు. దాత, తన పరలోకసౌఖ్యమును అర్చకునిద్వారా పొందుటకు దేవాలయమును కట్టించి అర్చకునికి అర్పించినట్లు ఆగమములు నూచించుచున్నవి. ఇంకను ఆక్టు వర్తింపదనుటకు అనేక కారణములు నూచింపబడెను. బోర్డుయెదుట ఈ ఆక్షేపాలు అర్చకులు లేలేదనిని అందుచేత యీ కోర్టులో సదరు ఆక్షేపాలు చేయవీలులేదనిని బోర్డు తరపున వాదించబడెను.

ఇద్దరి వాదములనువిని శ్రీ జడ్జిగారు, సదరు ఆక్షేపాలును బోర్డువారు 811 వ సెక్షనుక్రింద స్కీముచేయుటకు ముందు పరిష్కరించవలె ననిని, అట్టి ఆక్షేపాలు బోర్డుయెదుట చేసి యుండనప్పటికిని, అర్చకులు యిష్టము ఆవాదనలు చేయుటకు అడ్డులేదని (Estoppel)ని తీర్మానించిరి. 814 వ సెక్షనుక్రింద ఈతగాదాలను బోర్డువారు పరిష్కరించువరకు, అందుపై 2 వ సబు సెక్షనుక్రింద వేయబడుదావాలు తీర్మానమును పొందువరకును బోర్డువారిస్కీములు చేయవీలులేదని యీ దావాలలో బోర్డువారిస్కీములు రద్దుపరచి, దావాలు అర్చకులపక్షమున డిక్రియిచ్చిరి. లోగడనే యీ ఆక్షేపాలును బోర్డువారి అర్చకులు తెలియపరచకపోవుట దోషమని, అర్చకులనే బోర్డువారి! యీ 814 వ ఖర్చులుక్రింద యిచ్చుకొనలసినదని తీర్మానించిరి. (ఒక విలేఖరి)

తాడేపల్లి

మహాత్మాగాంధీగారి అరెస్టు నిన్నటిదిన ముదయముననే గ్రామమంతయు వ్యాపించినది. గ్రామమున తక్షణమే హతాశము ప్రకటింపబడి వ్యాపారములన్నియు నిలిపివేయబడినవి. సాయంకాలము జాతీయపతాకధ్వజమునకు సమీపమున మార్గములన్నియు గలియుచోట సాయంకాలము బహిష్కరసభ జరిగినట్లు దండోరామాలమున ప్రకటింపబడెను. దేశబంధు ముద్ర జాలయవనముండి భజనతో సత్సవము బయలుదేరి జయజయ ధ్యానములతో సాయంకాల మైదుగంటలకు సభాస్థానమునకు ముఖ్యులగువారు చేరిరి. అనంతరాయాద్యము విజృంభణకాలములో వలె సభ కనేకులు విచ్చేరిరి. వైశ్వప్రముఖులుగూడ చాలమంది విచ్చేసిరి. వైశ్వప్రముఖులలో ననేకులు ఖద్దరునుగుటించియు గాంధీగారిని గుటించియు సువస్థనించిరి. ఇటీవల యంత పెద్దసభ జరిగియుండలేదు. విదేశవస్త్రదహనము గావించబడెను. పదుగురు ఖద్దరుచీట్లనువేసిరి. ప్రస్తావన చేస్తూ చిన్న నాయకులలో బ్రాహ్మణిని విజృంభించు తుదికు మహాత్మాగాంధీగారిని నిర్బంధించుటకు బాధ్యతవహించిన యీ ప్రభుత్వ పద్దతిని నిరసించుచు తీర్మానము గావించబడెను. జయజయ ధ్యానములతో సభ ముగిసెను. (ఒక విలేఖరి.)

జయపురం

జయపురము, మే 8:—ప్రాశెసరు వడితాండ లక్ష్మీ నారాయణగారు కాకినాడనుండి జయపురంసానాధీశుల యాహ్వానముపై జయపురము విచ్చేసి వారిభీనుబల ప్రదర్శనములు చూపించివారు. మహారాజా రామచంద్రదేవు వారు ప్రాశెసరు లక్ష్మీనారాయణగారు మాపించిన అద్భుత ఆనాధారణ బల ప్రదర్శనమునుజూచి ప్రాశెసరుగారి బలమును కొనియాడిరి.

శ్రీ ప్రాశెసరుగారు యిచ్చటనుండి పంజాబ్ దేశమునకు వెళ్లుచున్నారు.

పురవాసి,

జయకరుగారు : రాండులేబిలు సమావేశము

యం. ఆర్. జయకరుగారు జాతీయపక్షసభ్యులయినను, మాళవ్యాగారితో బాటు భారతశాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చియుండలేదు. వీరికింకను సహకారముపై నాశగలదు. కాని వీరు సయితము ప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుతవైఖరి నామోదించజాలకున్నారు. సర్వపక్ష సంఘసమావేశమునకు రాజాలనని సర్ పాత్రోగారికి వీరు వ్రాయుచు, తత్సంఘమువారికి కొన్ని హితవాక్యములను బోధించిరి. సర్వపక్ష సంఘమువారు ప్రస్తుతస్థితిని తీర్చగ శక్తిలేదని, తగిన ప్రతిక్రియను సూచించవలయునని, జయకరుగారు కోరుచున్నారు. ఏతరున కమునను రాండులేబిలు సమావేశమునకు బోవుటయే పరమావధిగ నెంచువారు తమకుగాని దేశమునకుగాని మేలు సలుపజాలరు. వివిధపక్షముల ప్రముఖులును మొదట గూడినపుడు, రాండులేబిలు సమావేశము అధినివేశస్వాతంత్ర్య విధానమును తయారుజేయుటకుమాత్రమే గూడవలయు ననియు, రాజకీయనిర్బంధితు లీలోపుగ విడుదలచేయబడవలయుననియు, కోరుచు తీర్మానించుచుండిరి. తీర్మానమును ఆమోదించినవారిలో సర్ సప్రగా తొకరు, వీరు పిమ్మట ఎట్టినియమములు లేకుండ, రాండులేబిలు సమావేశమునకు హాజరగుట కుద్యుక్తులగుట వింత యయ్యెను. ఇంకను వీరు దేశస్థితిని గుర్తించలేదు. ఎందరు నాయకులు నిర్బంధించబడినను సరియే, ప్రజలజన్మస్వాతంత్ర్యముల కెట్టి నిరోధము గలిగినను సరియే, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము లభించుననాశ లేకున్నను సరియే, రాండులేబిలు సమావేశమునకు యాచకులవలె బోయితిరవలయు ననుట, దేశగౌరవమునకు తీరని భంగము కలిగించుట యగును.

ఇట్టిదృక్పథము గలవారిని, జయకరుగారు కొలదిగ మందలించుచున్నారు. శాసనోల్లంఘనము నిరాశకు ఫలిత మనియు, రాండులేబిలుసమావేశముమిథ్య యను భావముములమున ప్రస్తుతదుస్థితి జనించెననియు, ప్రజలనిరాశను బోగొట్టుటకు ప్రభుత్వమువారింతవర కెట్టిచర్యను గైకొనలేదనియు, రాండులేబిలు సమావేశము వికారరూప మగు భూతమని ప్రజలు భావించుట తటస్థించుచున్నదనియు, జయకరుగారు చాటిరి. నవంబరునెలలో ప్రకటనము గావించుటతో ప్రభుత్వమువారు తృప్తి చెందిరి. ఎట్టి యిబ్బందులు గలిగినను సమావేశమును జరిపెదమని ఇండియామంత్రిగారు దెలుపుచున్నారుగాని, దీనిద్వారా హిందూదేశము స్వరాజ్యమును పొందుట బడయు వీలగునని జెప్పటలేదు. మారకృష్టి గలవాకుకూడ నత్యాగ్రహాద్యమున

జేరుట ఎటుల తటస్థించుచున్నదో, జయకరుగారు తేటపరచిరి. నిరాశను, ఆశయే జయింపగలదనియు, అట్టి ఆశను బుట్టించుట ప్రభుత్వార్థ మనియు, లా అర్థులను కాపాడుటతో ప్రభుత్వము తృప్తిచెందక ఊపశాంతి గలిగించుమార్గములకు బాంబలయుననియు, జయకరుగారు హిత వాసనుచున్నారు సత్యాగ్రహముకొనసాగుచుండునంతవరకు ప్రభుత్వమువారిట్టిచర్యకు గడంగజాలరనుట, పృథావాదమనియు, ప్రస్తుతదుస్థితిని తొలగించుటకు తగిన చర్యల గైకొనసాగని ప్రయోజనము లేదనియు, జయకరుగారు దెలుపుటయగాక, ప్రస్తుతసమయమున సాంఘికసమన్వయపరిష్కారమునకు సర్వపక్షసంఘమువారు ప్రయత్నించుట నిరుపయోగ మని కూడ చాటిరి. రాండులేబిలుసమావేశమువలన ప్రయోజనముండునను నిశ్చయ మేర్పడునటుల జూచుచో, పిమ్మట మిగిలిన ఏర్పాటులకై యత్నింపవచ్చునని జయకరుగారు పాత్రోగారికి సలహా నిచ్చుచున్నారు. కాని, పాత్రో సప్రభుత్వము, జయకరుగారి హితవు నాలకించి, రాండులేబిలుసమావేశము మిథ్యగాకుండ జూచెదరా? ప్రస్తుతప్రభుత్వపద్ధతులు మారునటుల ప్రయత్నించెదరా? జయకరుగారి హితవు పాటింపబడనని పిమ్మట కవకాశము గనుపించదు. సర్వపక్షసంఘప్రముఖు లేతీరున నయినను రాండులేబిలుసమావేశమునకు జనుటయే తమ కర్తవ్య మని భావించెదరు. దేశస్థితిని వీరు శ్రద్ధతో పరికించెదరనిగాని, ప్రభుత్వమునకు తగిన ప్రతిక్రియలను సూచించెదరనిగాని యూహింపజాలము. కాంగ్రెసుపద్ధతులను వీరు నిరసించుటలో ముందుకు వచ్చెదరనుటకు సందియములేదు. సప్ర, పాత్రో, గార్లదివరకే కాంగ్రెసుపద్ధతులను నిరసించియుండిరి. అంతియగాని, ప్రభుత్వమువారు నిజస్థితిని పరికించి, దేశమునకు వెంటనే స్వాతంత్ర్యము నొసగుట యవసరమని చెప్పియుండలేదు. జయకరుబోలు సహకారనాయకులే గాక, రాజకీయవిషయములతో సంబంధము లేని వర్తకులుగూడ ప్రభుత్వమువారికి, నిర్బంధములను విడనాడి ప్రజాశయములను సఫలపరుపవలయు నని, విజ్ఞాపనములను పంపుచున్నారు. వీరిటివల రాండులేబిలుసమావేశమునకు వెడలకుండుటకు నిశ్చయించిరి. తమ అసమ్మతి జూపుటకు స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులగు రతంనే మోరాళ్లీ బోలు స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులు తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిరి. సర్ దిన్నావెటిట్ గారధ్యక్షులుగనున్న బొంబాయి ప్రెసిడెంసీ సంఘమువారు గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమునునిరసించుచు, నూరుసంవత్సరములనాటిరిగ్యులేమనును మహాత్మునిపై ప్రయోగించి విచారణ లేకుండ శిక్షించినందుకు అసమ్మతి, కనుపజచిరి. పత్రికాశాసనమును వెంటనే రద్దుచేయవలయు నని వీరు కోరిరి. కలకత్తాలోని వాణిజ్యసంఘములన్నియు కలసి నిర్బంధవిధానమును నిరసించినవి. అన్ని పక్షపక్షముల వారిలోను అన్ని సంఘములవారిలోను, ప్రభుత్వవిధానము వెగటు పుట్టించెను. ఇట్టిసందర్భములలో అఖిలపక్షసంఘమువారు దేశగౌరవమును కాపాడుటకు మారుగ, రాండులేబిలుసమావేశము గూర్చి యింకను కలల గనుచుండుట చోద్యము. ఇట్టివైఖరి వీరిస్వప్రయోజనమున కుపకరించునేమో తెలియదుగాని, దేశశ్రేయమున కేమాత్ర ముపకరింప దని దెలుప నవసరము లేదు.

విదేశవస్త్రబహిష్కారము

విదేశవస్త్రబహిష్కారము ఇంగ్లండుకే గాక, జపాను, జర్మనీ, ఫ్రాన్సు దేశములకుగూడ నప్రముగలిగించుచున్నది. ఈ దేశముల దృష్టిగూడ హిందూదేశముపై నిలిచియున్నది. హిందూ దేశము వస్త్ర విషయమున అన్యులపై నాధారపడకుండ గడుపుకొనగలదు. ప్రతి ఇక్కడబండును. నూలును బట్టలను ఈ దేశమున తయారుజేయ వీలగును. అట్టితరి, వస్త్రవిషయమున అన్య దేశములపై నాధారపడనేల? తిండికిని, బట్టకును హిందూదేశము తనపై తా నాధారపడగలుగుచో, దేశస్వాతంత్ర్యము నరికట్టుట కేరికిని సాధ్యపడదు. కొండొక కాలమున హిందూదేశము తనకు గావలసిన వస్త్రములను తాను తయారుజేసికొనుటయగాక, అన్య దేశములకు గూడ ఎగుమతిజేయుచుండెను. అట్టిస్థితి నిష్పాదును సిద్ధింపజేయవచ్చును. అనహాయోద్యమము ప్రారంభమయిననాటినుండియు, మహాత్ము డీ విషయమై నిరంతరము బోధించుచునే యుండెను. కాని, దేశము వీరిసందేశమును తిన్నగ నిర్వహింపలేదు. రాటముపై నమ్మకములేని, వి. జీ. పటేలుగారికిగూడ ఇప్పుడు దానిపై పూర్ణవిశ్వాసము గలిగెను. ప్రతివారును ఈ సమయమున విధిగ నూలు వడికి, కద్దరుకజపును తీర్చవలయునని, పటేలుగారు కోరుచున్నారు. కద్దరుకై ప్రజలు శరితపించుచున్నారనుటకు సందియములేదు. కాని చాలినంత కద్దరు లభింపకున్నది. అందుచే, దేశమందంతటను రాత్రింబవలు రాటములు దిగుగుట యవసరమగుచున్నది. బిర్లాగారు విదేశవస్త్రబహిష్కారమునకై యావచ్చుకీని వినియోగించెద రని తెలియుచున్నది. వణిక్కుంగపు లగుటచే, బిర్లాగారి ప్రబోధమువలన, భారతీయవణిక్కు లందరును విదేశవస్త్రములను దెప్పింప మానుకొందురనియు, కద్దరు ఉత్పత్తి విరివిగ జరుగుననియు, నమ్మెదము. చెన్నపురిలో స్త్రీలు విదేశవస్త్ర బహిష్కారము నిమిత్తమై పాటుబడుచుండుట శుభచిహ్నము. స్త్రీ లీ యుద్యమమును జయప్రదముగ నిర్వహింపగలరని, గాంధీమహాత్ముడు తనవిశ్వాసమును కనుబటచియుండెను. ప్రతికుటుంబమునందలి స్త్రీలునూలువడుకుట కుద్యమించి, విదేశవస్త్రపరిత్యాగము గావించుచో, కుటుంబ మంతయు ఆమార్గము నవలంబించును. సున్నితమగు రంగులచీరలను ధరించుట కలవాటుపడిన దక్షిణ దేశస్త్రీ లిందుకు బూనుచో, ఈయుద్యమము జయముగాంచుననుటకు సందియ మేముండును? నిన్నటిదినము బ్రిష్టికేనులో జరిగిన స్త్రీలసభలో విదేశవస్త్రబహిష్కారము నిశ్చయింపబడెను. ఇట్టిసభయే నేడు మైలాపురమునందు గూడ జరుగనున్నది. ఇక్కడగావించెడిఉపన్యాసములును, తీర్మానములును ఆచరణలోనికి వచ్చుచో, అనుకూలఫలము గలుగక మానదు. మిస్ పుడ్డుగారు నిన్నటిసభలో జెప్పినటుల, ఇంగ్లండులో లాంకుమైరు వస్త్రములను ధరింపవలయునని ఉద్బోధింపబడుచున్నది. అయిదవ తేదినండియు లాంకుమైరువస్త్రవారోత్సవముజరుగుచున్నది. లాంకుమైరువస్త్రప్రోత్సాహము నిమిత్తమే యిట్టి ఏర్పాటులు గావించబడుచున్నవి. ఈ యుద్యమము జయప్రదముగ సాగుటకై బ్రిటీషుమంత్రులు ప్రోత్సాహ మొనగుచున్నారు. ఇంగ్లండునందే, బ్రిటీషు

వస్త్రాభిమానమును పురికొల్పి నవనర ముండగ, హిందూదేశమునందు దేశీయవస్త్రాభిమానమును పురికొల్పట యవసరము గాదా? ఇంగ్లండునందు వలె హిందూదేశమునందు ప్రభుత్వప్రతాపము గలుగజోడు. బ్రిటీషువస్త్రాభిమానము జూపుటకు మాత్రము ఇండియాప్రభుత్వమువారు సమ్మతించి, ఇంపీరియల్ ప్రెస్ రెస్సును జొప్పించిరి. భారతీయులు స్వశక్తివైసనే యాధార పడి, విదేశవస్త్రబహిష్కారము నిమిత్తమును, కద్దరుకట్నత్తి నిమిత్తమును యావచ్చుకొని వినియోగింపవలసిన సమయ మా సన్నమయినది. ఈ సమయమును విడనాడుచో, భారతదేశము అత్యంతానుకూలావకాశమును కోల్పోయినదగును.

ఆంగ్లో-ఈజిప్టుసంధిరాయబారములు విఫలమగుట
ఇంగ్లండు ఈజిప్టులకుమధ్య ఇంతకుపూర్వము సంప్రతింపు జరిగి విఫలమయ్యెను. హెడ్డరునను మంత్రిగారు అంత్యసందేశమునంపి, దీని కొడబడిన ఒడబడుడు, లేనియెడల సంధి కవకాశములేదని ఖండితముగ బలికిరి. ఈజిప్టుప్రతినిధులు వీరి అంత్య సందేశము నంగీకరింపక, తమకోర్కెలను దెలిపిరి. అంతట, ఈజిప్టు మంత్రివర్గనిర్ణయము కనుగొనుట కొకప్రతినిధి ఈజిప్టు కంపబడెను. అత డివుడు తిరిగి వచ్చుటచే, మరల సంప్రతింపు ప్రారంభమయ్యెను. నేటివార్తలప్రకారము, సంధి రాయబారములు మరల విఫలమయ్యెనని తెలియుచున్నది. ఇకముందెట్టిసభలు జరుగవని ప్రచురింపబడెను. సూడను విషయమై జనించిన భేదాభిప్రాయము లటులనే నిలిచియున్నవి. ఈజిప్టుకు సూడను ప్రాణాధారము. ఈజిప్టుకు సూడనే జలాధారము నొనగును. సూడ నును విసర్జించుటకు తా మంగీకరింపమని, ఈజిప్టు ప్రతినిధులు తేటపరచిరి. తాము చెప్పిన షరతుల నంగీకరించిన నంగీకరింపుడు, లేనియెడల వెడలి పొండు అని బ్రిటీషువారు చెప్పినపుడు, సంధి ఎటుల గుదురునో యూహింపజాలము. బ్రిటీషుసూచనల కును, ఈజిప్టువారి సూచనలకును, మధ్యమార్గ మును ద్రొక్కుచో, సమాధానము గుడిరెడిది. ఈజిప్టుసమన్యను పరిష్కరించుటలో గూడ, లేబరుప్రభుత్వమువారు అపజయముగాంచియుండుట శోచనీయము. హిందూదేశసమన్యను వీరు పరిష్కరింపజాలకజోయిరి. పాలెస్తీను సమన్యగూడ అటు లనే నిలిచియున్నది. కామన్సుసభలో నీవిషయమై ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములు సభ్యులను సంతృప్తిపరుపలేదు. లేబరుపక్షమువారు ఇంతకాల మునుండియు, చాటుచున్న స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యసూత్ర మేగాలి కెగిరిపోయెనో తెలియదు.

లేబరు ప్రభుత్వధర్మము
బ్రెయిలుఫర్డుగారు “న్యూలీడరు” పత్రికలో గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధముగూర్చి వ్రాయుచు, స్పష్టమగు స్వపరిచాలనావిధానమును హిందూదేశ మునకు వాగ్దానముజేయుటకు, బాల్టువినగారును, లాయడుజార్జిగారును సమ్మతించినచో, తాము రాజీనామా నిచ్చెదమని, లేబరుప్రభుత్వమువారు స్పష్టపరచవలయునని, సూచించిరి. తమయునికిని నిలుపుకొనుటకై, లేబరుప్రభుత్వమువారు మిగిలిన రెండు పక్షములకును ఎప్పటి కప్పుడు లొంగుచుండుటచే, అపకీర్తిచాలగుచున్నారు. తమవంతము చెల్ల దని

తెలిసినపుడు, వీరు రాజీనామా నిచ్చియున్నచో, వీరికిర్ని యతిశయించెడిది. వీరి ప్రత్యేకత బయల్పడెడిది. ఇప్పుడయినను వీ రిమార్గము నవలంబించుట శ్రేయస్కరమగును. భారతీయులకు ఇష్టమగు స్వాతంత్ర్యవిధానమును రౌండుటేబిలుసమావేశము నిర్ణయించునని, ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ప్రకటింపవలయునని, “న్యూలీడరు” పత్రిక గోరుచున్నది. లేబరు పక్షమువారు, కన్సర్వేటివుల వలె మెలగుచున్నారు గాని, తమ వ్యక్తిత్వము సేమాత్రము కనుపరుపకున్నారు. వీరు స్వరక్షణార్థము ఎన్ని ఎత్తుల వైచినను, ఫుల్ హౌం డివిజనుకు జరిగిన ఎన్నికలలో లేబరుపక్షాభ్యర్థి నోడిపోవుట జూడ, వీరిపలుకుబడి క్షీణించుచున్న దని ఎంచవచ్చును. లిబరలుపక్షము వారు గూడ లేబరుపక్షాభ్యర్థికి తోడ్పడకజోయిరి. లేబరు పక్షము వారు తమ ఆశయములను తాత్కాలిక లాభముకొరకు విడనాడుచుండునంత వరకు, ఉభయప్రభుత్వలగుట సహజము. నాటింగు హాములో మరల ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. ఇక్కడ గూడ లేబరు పక్షాభ్యర్థి ఓడిపోవుచో, ఈపక్షపు అపజయము త్వరలో సిద్ధించును.

సత్యాగ్రహపత్రిక నిలిచిపోవుట
ఏలూరులో ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు గారి సంపాదకత్వముక్రింద, వారి నిర్బంధమువరకు నిర్వహింపబడుచున్న “సత్యాగ్రహ” పత్రికనుండి రెండువేల ధరావతును ప్రభుత్వమువారు కోరుటచే, పత్రికాప్రకటనము చాలింపబడె నని, మా ఏలూరు విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. తెలుగుపత్రికలపై పత్రికాశాసనపుదాడి ప్రారంభ మయ్యెనని, యిందు మూలమున గ్రహింపవచ్చును. మిగిలిన పత్రికలపై గూడ సూతసశాసనమును ప్రయోగించుట కెంతకాలమో పట్టదని, దెలుపనక్కరలేదు. ఆంధ్రదేశము త్వరలో పత్రికారహిత మగుట తటస్థించినను, ఆంధ్రులస్వాతంత్ర్యసంపాదనోత్సాహము తగ్గ దనియు, నిట్టి నిరోధములు సత్వర స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి తోడ్పడుననియు నమ్మెదము. చెన్నరాజధానిలోకెల్ల పత్రికాశాసనముక్రింద ప్రథమగౌరవము బడసిన సత్యాగ్రహిపత్రికీర్తి, చిరస్థాయియై వెలయగలదు. సత్యాగ్రహి నిర్వాహకులు పత్రికను నిలిపివైచి, నిర్బంధశాసనముపట్ల తమ అనమ్మతిని జూపిరి. గోవిందాచార్యులుగారి కీవార్త విచారమును గలిగింప దని నమ్మెదము.

తెనాలిప్రజులు నిర్బంధము
వైశ్యప్రముఖులును, కాంగ్రెసుకార్యదర్శియు, కొంతకాలముక్రిందట మ్యునిసిపలు కౌన్సిలరును నగు కొల్లా విశ్వనాథంగారికి సంవత్సరశిక్ష విధింపబడుట జూడ, గుంటూరు మండలమునందు వి వి ధ సంఘముల ప్రముఖులును త్యాగసంసిద్ధత నెటుల జూపుచున్నారో గ్రహింపవచ్చును. గుంటూరు మండలమునం దింతవరకు ఇరువదిఆరురు దేశభక్తులు నిర్బంధములచాలయినటుల, దెలియుచున్నది. వాలంటీరుల నిర్బంధములు విరివిగ జరిగియున్నచో, నిర్బంధితుల సంఖ్య ఈసరికి విశేషముగ విస్తరించెడిదే. కాని, నాయకులను మాత్రము వీరి నిర్బంధించుటచే నిర్బంధితుల సంఖ్య అంతగ విస్తరింపలేదు. అయినను, గుంటూరు మండలము ఈ సమయమున తనకీర్తిని నిలుపుకొనినది. నిర్బంధపరంపరలు మండల ప్రజల యుత్సాహమును తగ్గించుటకు మారుగ, మరింతగ వ్యాపింపజేయు నని, తలంప నవకాశము గలదు.

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కారాగృహవాసము
నేటికి పందొమ్మిది దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

మద్రాసునాయకులకు శిక్షలు
నిన్నటిదినము 144 శిక్షను నుల్లంఘించిన నలువురు నాయకులకు నేడు ఆరుమాసముల కఠిన కారాగృహశిక్ష విధింపబడెను. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులును, ఆంధ్రప్రముఖులునగు వి.యల్. శాస్త్రిగారు చెన్ననగరమునందు కార్మికోద్యమము లో నేమి, కాంగ్రెసు ఉద్యమమునం దేమి చేరి చిరకాలమునుండియు శ్రద్ధవహించి పాటుపడియుండిరి. కాకినాడవాస్తవ్యులగు సత్యవీరభద్రరావు గారి సేవయు, ధైర్యోత్సాహములును సుప్రసిద్ధములే. నటరాజుగారు వాలంటీరు దళనాయకులుగ చెన్నపురిలో పాటుబడుచున్నారు. డాక్టరు సుబ్బరావుగారు ఆంధ్రులు. వీరు రాజగోపాలాచార్యులుగారి నాయకత్వముక్రింద, వేదారణ్యమున కిటీవలనే వెడలి, తిరిగి చెన్నపురికివచ్చిరి. వీరు ఇటీవల ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగ గూడ నెన్నికొనబడిరి. తాము నమ్మిన ధర్మము నకై త్యాగ మొనర్చి చెన్ననగరగౌరవమును కాపాడిన, వీరు పౌరుల అభినందనముల కెంతయు పాత్రులు. వీరి నిర్బంధము, కాంగ్రెసు ఉద్యమముపట్ల చెన్ననగరమునం దధికోత్సాహమును గలిగించునని యూహించెదము.

పంజాబుప్రజులు దారుణశిక్షలు
పంజాబులో జాతీయోద్యమమునందు పాల్గొనుచున్న మహమ్మదీయ నాయకులును, హిందూ నాయకులును గూడ దారుణశిక్షలకు పాలగుచున్నారు. డాక్టరు కిచ్చూ గారిది వరకే శిక్షింపబడిరి. డాక్టరు ఆలంగారిపై పదునెనిమిదిమాసముల కఠినశిక్షయు, మాలానా జఫరు ఆలీఖానుగారిపై రెండుసంవత్సరముల కఠినశిక్షయు, డాక్టరు సత్యపాలుగారిపై మూడు సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు విధింపబడినటుల, నేటివార్తలు తెలుపుచున్నవి. జాతీయవాదులగు పంజాబు మహమ్మదీయనాయకులు మువ్వరును శిక్షింపబడుటచే, పంజాబు అధికారుల సంకటములు తాత్కాలికముగ దీరవచ్చునుగాని మహమ్మదీయులలో అసంతృప్తి యధికముగ ప్రబలుట కిట్టిశిక్షలు తోడ్పడుట సహజము.

పియర్సుగారు మహాత్ముని శ్లాఘించుట
గాంధీమహాత్ముడు సాంఘికసముద్ధరణమునకును, కార్మికోద్ధరణమునకును ఒనర్చినమేలును, అంతర్జాతీయ వస్త్రసంఘకార్యదర్శి యగు పియర్సుగారు శ్లాఘించిరి గాని, వారి రాజకీయవైఖరి నామోదింపజాలమనిరి. కాని, నిష్పక్షపాతబుద్ధితో నాలోచించునెడల, మహాత్ముని రాజకీయతత్త్వమును గూడ వీరు శ్లాఘింప గల్గుదురు.

తపాలానోటీసు:—దక్షిణాఫ్రికాకు పంపబడుట
పాల రేపుసాయంకాలము 8-25 గం|| జనరల్ పోస్టఫీసునం
దు కట్టబడును.

సంగీత సమాజము మద్రాసు:—పై సమాజము
యాజమాన్యమున రాజోవు 11వ తేదీ ఆదివారము సాయంకా
లము 4-15 గం సౌదర్యముపాలునందు నాగలాపురం సోదరి
మణుల సంగీత ప్రదర్శనము జరుగును.

బహిరంగ సభ:—బడ్డరపాలెం గ్రామముల బహి
రంగసభ రాజోవు 11వ తేదీ సాయంకాలము 8గం స్థానిక
దేవాలయమున జరుగును. శ్రీ పి యస్. శంకరనారాయణ
అయ్యర్ గారును యితరులును ఉపన్యసించెదరు. గ్రామ వీధు
లందు భజన ఊరేగింపు జరుగును.

రాకపోకలు:—డి. బి. జి నారాయణస్వామి చెట్టి
గారు ఉదకమండలమునుండి నేటిఉదయమున మద్రాసుకు తిరి
గి వచ్చిరి.

వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు కలకత్తానుండి
నేటిఉదయమున మద్రాసుకువచ్చిరి.

మేజరు పండాల్, గౌ|| నేతురత్న మయ్యగారు
నిన్నరాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

శ్రీ సచ్చిదానందసంఘము:—శ్రీ రామకృష్ణ
శ్రీ వివేకానంద స్వామిలవారల జన్మ దినోత్సవముల రేపు
10 వ తేదీనను ఆదివారము 11 వ తేదీనను వైసంఘమువారి
తిరువబ్రహ్మచారి పల్లభ అగ్రహారమునది కార్యోత్సవను
పాఠశాలయందు జరుపబడును. శ్రీమతులు లక్ష్మీదేవిఅమ్మల్, యం.
రాధాబాయి అమ్మల్, యం. దొరైఅమ్మల్, ఇ.
అబ్రహంబఅమ్మల్, పి. రాజేశ్వర్య అమ్మల్ గారు మత
విషయములగుర్చి ఉపన్యసించెదరు. శ్రీమతి అలమేలు మంగ
తాయారమ్మగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఆదివారము ఉద
యము భజన ఊరేగించెదరు. మధ్యాహ్నము తిరువళ్ళి క్షేణి
ము ని అ ప్ప చెట్టి పి థి నెం 6 గృహము
వీధులకు అన్నముపెట్టబడును. సాయంకాలమున ప్రా. జే. సి.
కామేశ్వరరావుగారు శ్రీ రామకృష్ణ స్వామిలవారి జీవితము
గుర్చియు, యస్. సత్యమూర్తిగారు శ్రీ స్వామి వివేకానంద
గారి జీవితముగుర్చియు, సి. వి. దొరైస్వామి మొదలియార్
గారు “రామకృష్ణానందం” అను విషయముగుర్చియు ఉపన్య
సించెదరు. స్వామిరాజేశ్వరరానందగారు సంఘస్థాపకులు అధ్య
క్షత వహించెదరు.

నూలువడుకు ఆశ్రమము

21 వరదా మత్తపూసపిల్లలో యిస్సా వెంట్రాసు
య్య చెట్టిగారు వైశ్యులు అనుదినము 7 మొదలు 9 వరకు రా
టపునూలు వడుకుటకు తగుయేర్పాటులు గావించిరి. ఎంతమంది
వచ్చి నూలువడుక సేవించినను ఉచితముగవడుకవచ్చును. రాట్నము
లు కొనదలచిన వారుగూడ రాట్నం ఒక్కటింటికి రు 4-8-0
చొప్పున బడయగలరు.

పోలింగనల్లూరువార్తలు

సత్యాగ్రహులకు తా వొసగినందులకుగాను పోలింగ
సల్లూరునివాసులగు కణ్ణక గణపతి నాయకరుగార్లపై వి. పి.
సి. 157 పెక్కునుగ్రహించు జారీచేయబడెను. వైదాపేట
2 వ క్లాసు మేజస్ట్రేటుగారు సమన్లంపిరి. యం. యస్. శ్రీ
నివాసరావుగారు ముద్దయితరపు వాదించురు.

తెనాలి హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థినంఘము

ఈసంఘ సమావేశము రాజోవు 11 వ తేదీ ఆదివారము
రాజు జరుగునట్లు యిదివరలో ప్రకటించబడినది. కాని ప్రస్తు
తపరిస్థితులందు యీసమావేశమును ఆదివారము ఆపుదలచే
యుటకు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు తీర్మానించినందున మా
పూర్వవిద్యార్థి స్నేహితులకు తెలియజేయబడుచున్నది.

వి. యస్. రంగరావు,
కార్యదర్శి.

పికెటుచేసినవారికి శిక్షలు

కలకత్తా, మే 5:—కళాశాల విధియందు విదేశవస్త్ర
గహనము 2 గిగినందులకు ప్రధానరాజధాని మాజిస్ట్రేటుగారు 80
రూపాయల జరిమానా లేక 1 నెల కఠినశిక్ష విధించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

సత్యాగ్రహము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గోవాడ

మాగ్రామములో నోటిసిచ్చి మూడురోజుల నుండియు
నిషేధ లవణమును తయారుచేయుచు అందరికీ పంచిపెట్టుచు
న్నది. ప్రతిరోజు బహిరంగసభ జరుగుచున్నది.

(6-5-30) గాంధీగారి ఆరెస్టువలన పెద్ద సంఘటనము
గలిగి వృద్ధులునైతము బయలుదేరి బ్రహ్మాండమును ఊరేగింపు
జరిపిరి.

తరువాత పావులూరి వెంకయ్య చౌదరిగారి అధ్యక్షత
క్రింద బహిరంగసభ జరిగెను. కాట్రగడ్డ వెంకటకృష్ణయ్య
చౌదరి ఆలపాటిశివరామకృష్ణయ్యచౌదరిగార్లు ఉపన్యసించిరి.
దినదినాభివృద్ధిగ నూతనోత్సాహము పెచ్చుపెరుగుచున్నది.

(ఒక విలేఖరి)

పమిడిముక్కల అగ్రహారము

6-5-30 లేదీని సాయంకాలము శ్రీ పార్వతీశ్వరస్వామి
వారి ఆలయముందు యీ గ్రామవాసులు ఆదర శ్రీ యిన
టూరి వెంకటశివయ్య అయ్యవార్లగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ
చేసిరి.

ప్రస్తుతోద్యమమును గురించి యింటూరి సుబ్రహ్మణ్యం
గారు యింటూరి నుండరరావుగార్లు విపులముగా సుపన్యసించి
గ్రామస్థులందరు యీ యద్యమముందు శ్రద్ధగా పాల్గొని తో
డ్డాటు చూపవలెనని హెచ్చరించెను. సభికులందరును కడు శ్ర
ద్ధాభక్తులతో సుపన్యాసములను ఆలించి గాంధీగారియందు త
మభక్తిని ప్రేమను సానుభూతిని పూర్ణముగా వెల్లడించి వాలం
టిరులభండునకై సంతుష్టికరముగా విరాళమొసంగి తమ అద్వితీ
యాత్సాహమును ప్రకటించిరి.

తీర్మానములు

(1) నేటిదినమునుండి మాగ్రామవాసులందరు విదేశ
వస్త్రములనుగూర్చి మొదటి ఖద్దరు వస్త్రధారణమునే చేయుట
కిసభవారు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించడమైనది.

(2) ఆంధ్రనాయకులగు శ్రీ దేశభక్త కొండా వెంకట
ప్పయ్యగారు, దేశోధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని నాగేశ్వర
రావు పంతులుగారు, ఆంధ్రేశ్వరి టంగటూరి ప్రకాశము
గారు, మహర్షి బులుగు సాంబమూర్తిగారు, డాక్టరు పట్టాభి
సీతారామయ్య, చెరుకువాడ వెంకటనరసింహంగారును అయ్య
దేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు కొలగిరి వెంకటకృష్ణ
రావు జమీందారు ప్రభృతులగు మహానాయకులెల్లరు కారా
గృహవాసము పొందుటచే ఈ సభవారు ఏకగ్రీవముగా హృద
యపూర్వకాభినందనములు ఆర్పించుచున్నారు.

(3) మహాత్మాగాంధీగారి నిర్బంధసమయమున దేశీయు
లెల్లరు ద్విగుణకృత్సాహపూరితులై ఉద్యమ విజయమునకు
విక్సీలి తోడ్పడ నీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

కల్యాణి

కల్యాణి, మే 4:—ఈనగరమున లవణశాసనోల్లంఘన
ప్రచారము చాలతీవ్రముగ జరుగుచున్నది. ఇప్పటికి రెండు
మాడు పర్యాయము లచట జాతీయపతాకాత్సవమును జరిపి
ఇప్పటికనతి దూరమునగల సముద్రపుకాలవ యొడ్డున ఉప్పు
తయారుచేయబడెను. వేలకొలది జనులు ఈయద్యమమునం
దత్యంత యుత్సాహముతో పాల్గొనిరి. ఇంటలవణ శాసనోల్లం
ఘనము జరిపినను నేరముపై శ్రీ. యల్. బి. భోపల్కర్
గారిని డాక్టరు వి. డబ్ల్యు. ఫడ్డెగారిని ఆరెస్టుచేసి మొదటి
వారి కారమాసములను రెండవవారికి నాల్గునెలలను విడిచెను
విధింపబడెను. శ్రీ డాక్టరు ఫడ్డెగారిసతి శ్రీమతి డాక్టరు
కృష్ణబాయి ఫడ్డెగారు శ్రీలనాయకత్వము వహించి ఉప్పు
తయారు చేయించుచున్నది. ఇంతవఱకును ఉప్పును
తయారుచేసిన ప్రజలనుగాని ఉప్పును కొన్నవారిని గాని ఆరె
స్టుచేయలేదు. నాయకులు మాత్రము ఆరెస్టుకాబడుచున్నారు.
దినదినమునను ప్రజలయందు నూతనోత్సాహము కనబడు
చున్నది. ఈనగరమునందలి ఆంగ్లము పెక్కు రీయద్యమము
నందు పాల్గొనుచు ఉప్పుతయారు చేయుచున్నారు. శ్రీమతి
డాక్టరు కృష్ణబాయి ఫడ్డెగారి నాయకత్వమున మధ్యపాన
నిషేధమునకై పికెటింగు జరుపబడునని తెలియవచ్చుచున్నది.

విజా సుదర్శనాచార్యులు

మచిలీపట్నము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నము, మే 7:—కురు మద్దాలిగ్రామములో,
తొమ్మండ్రా వాలంటీర్లు తాటిగలలను వరికిసందుగాను, పామ
ర్రలో విచారణచేయబడి ఎవరొకరుగారికి ఒక్కొక్కరికి 6
నెలల కఠినశిక్షయున్ను 20 రూపాయలు జాల్మానాయున్ను
వకమైనరు వాలంటీరుకు 8 నెలల కఠినశిక్ష 15 రూపాయలు
జాల్మానాయున్ను, కామరాజుమృత్యుంజయరావుగారు (సబ్
మేజస్ట్రేటు) విధించిరి. వాలంటీర్లు జార్జానా చెల్లించనిచో
15 రోజులు కఠినశిక్ష అనుభవించవలసినిదిగా కూడా తీర్పులో
చెప్పిరి.

పుత్తూరు (చిత్తూరుజిల్లా)

శ్రీ మహాత్ముని నిర్బంధవార్త తెలియగనే 6 వ తేదీ
నాడు యీ గ్రామమున సంపూర్ణ హతాశము జరుపబడెను.
మహాత్ముని చాయాపటము జాతీయపతాకము భజనలతో పుర
వీధులలో నూరేగింపబడెను. ఆనాటి సాయంకాలమున ప్రజలు
శ్రీయంత సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశ
మై యీ దిగువ తీర్మానము లేకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

1. దేశనాయకులను నిర్బంధించిన ప్రభుత్వమువారి
చర్యల నీ పురజనులు తీవ్రముగా నిరసించుచున్నారు.

2. ఏప్రిలు 25, 27 తేదీలలో మదరాసునందు సత్యా
గహలపట్ల మదరాసు పోలీసువారి చర్యల నీ పురజనులు
గర్హించుచున్నారు.

3. ఇదిమొదలు స్వదేశీవస్త్రుల మాత్రమే సుపయో
గింపవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

పురప్రముఖులు 12 గురు దేశీయ పాఠశాలావరణము
లో రాత్రి 7-80 గంటలకు సమావేశమై త్వరలో నీ జిల్లాలో
ప్రారంభింపబడునట్లు సత్యాగ్రహనిధికి రూ. 250/- లును
కనీసము 6 మంది వలంటీరులనున్న సమర్పిత తీర్మానించిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాళహస్తి

పరిపాలనమువారు మహాత్ముని చెరసాలకంపిన విషయ
ము ఈపురమున తెలిసినవెంటనే పురమునందలి వర్తకులు
తమంతటామే దుకాణములను మూసివేసిరి. ఏమాల చూచినను
క్రిక్కిరిసి వార్తాప్రతికల చదువనారంభించిరి. ఈపురమునందలి
భోద్దుపాన్కూల్లో సంవత్సర పరీక్షలు జరుగుచుండియును
విద్యార్థులందరును పాఠశాలకు బోవుట మానివేసి యితరులతో
కలసి పుదయం రి ఘంటలకే గొప్పపుత్సవముతో మహాత్ముని
నిర్బంధవిషయమును పురమంతయును వెల్లడిచేసిరి. సాయంత్ర
ము 6 ఘంటలకు స్వర్ణముఖీతీరమున గాంధీభూటులో సమావేశ
ము జరుగునట్లు చాటింది. ఈపురసామీప్రముననున్న కంచు
పాత్రకాలలు సహితము మాయబడి యందలి పనివాండ్రు 4 గం
టలకే పురవీధుల ప్రవేశించి మహాత్ముని యొక్కయు దేశభంధు
దాసుగారియొక్కయు చాయాపటములను జాతీయపతాకముల
తోటి పుత్సవముచేసి 5 క్వి ఘంటలకు గాంధీగాటు
చేరిరి. గం|| భా|| దుక్కిణమ్మగారు ధర్మసంస్థాపనార్థమై
ఈయగమునందు ఆవతారమైతి అహింసాప్రతీకమును చక్కగా
నెరవేర్చుచుండు గాంధీ మహాత్ముని చెరసాలకు పంపిన
దుమ్మిత్తమును గురించి విపులముగను గంభీరముగను ప్రారం
భోపన్యాస మొనర్చిరి. ఈపురచారిత్రలో ఇదివరకెన్నడును
లేని మహావైభవముతో సమావేశము జరిగెను. రమారమి రెండు
వేలశ్రీ పురములు సభ నలంకరించిరి. తదనంతరం పంచాప
కేశయ్యార్ గారు ద్రావిడ భాషలో సభ్యుల హృదయములకు కరు
గునట్లు అహింస కద్దరు మధ్యపాన నిషేధము మొదలగు విషయ
ముల సుపన్యసించగా ఆ పుష్పాగ్రహమును ఆంగ్రికీరింపబడెను.
శ్రీయతులు పి. వెంకటరంగంశ్రేష్ఠి శంకరయ్య కన్నయ్య వీర
లవస్యసించిరి. యాత్రార్థమై విజయవాడనుండి యీపురమున
కరుడెంచి యుండిన 12 సం|| వయసుగల్గి ప్రహ్లాద సమానుడన
నొప్పు ఒకబాలుడు తనంతటతాను వేదిక నలంకరించి గావిం
చిన హృదయరంజకముగు గంభీరోపన్యాసమువలన ప్రజల
యందు గలిగినయుత్సాహము యంతయును చెప్పనలవికాదు. వెం
టనే ప్రజ లనేకులు ఖద్దరును ధరియించుటకు నిశ్చయించు
కొనిరి.

విదేశవస్త్రములను విరివిగా దహనముచేసిరి. తదనంతరము
గొప్పపుత్సవము పురవీధులంతయును జరిగి సుమారు 9 గంట
లకు సమాప్తయినది. అనేకులు స్వచ్ఛందసేవకులుగా శేర సంసి
ద్ధులై యున్నారు.

ఈపురపాలక సంఘసభ్యులు శ్రీయతులు యల్. ను
బ్బయ్య యల్. పోలయ్యగార్లు మహాత్ముని నిర్బంధితుని చేసిన
ప్రభుత్వచర్యలు నచ్చక తమపదవులకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పాత్రో సర్వపత్న సమావేశము

ప్రభుత్వమువారు సాంత్వనధర్మముల నవలంబించిన వలెను ప్రార్థన

పాత్రోగారికి జయకర్ గారి లేఖ

బొంబాయి, మే 8:— మే 15 తారీఖున జరుగు అఖిల ప్రజా సమావేశమునకు రాజాలనందుకు చింతిల్లుచు జయకర్ గారు పాత్రోగారికి యింకొందిలేఖను వ్రాయుచున్నారు:—

మీ సభ చాల సందిగ్ధ సమయమున సమావేశమగుచున్నది. గావున ప్రస్తుత స్థితిగతులను విచారించి చక్కబరచుటకు ధానముల నాలొచించుట మీకర్హమగుచున్నది. మీ సభలో గలను దేశసేవారాయణులగువారు అనేకులున్నారు. ఏక ప్రస్తుతస్థితిగతులెట్టివో మనమెట్టి కష్టముల పాలున న్నామో వారు నిర్ణయింపగలరు. ఈ స్థితిగతుల ప్రభుత్వ మెట్టివిధానము నవలంబింపవలెనో నిర్ణయించి, ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుట యవసరమని నేను మనవిచేయుచున్నాను. ప్రస్తుతము దేశమునలముకొనిన కాసనోలంఘన, నిరాశ్రయతగలిగినది. ఇకముందు జరుగబోవు రాండుతేలితో సమావేశము వట్టివిధ్యయనియు, భారతీయులను పంచించుట ప్రయత్నమనియు, బ్రిటిష్ వారితో సంప్రదింపుల మూలక గా ప్రయోజనమేమియు లేదనియు భారతీయులు తలచుచుం తలంపులను ఖండించుటకు ప్రభుత్వమువారేమియు ఆచరించని ప్రజలు తలంచుటవలన నీ యుద్ధముము పెంపునొందినది. విషయమై తాము సద్భావపూరితులమనియు, ఆ సభయం తీర్మానములు భారత ప్రజలకు అంగీరముగా నుండుననియు ప్రజలకు నమ్మకగలిగించుటకు నవంబరనుండి యిప్పటివరకు ప్రభుత్వమువారు చేయలేదు. తమ అలసత్వముచే ప్రభుత్వమువారు రాండుతేలితో సమావేశము నొక వికృతకారముగా మార్చివారు. బరులో చేసిన ప్రకటన చాలననియు, అంతకంటే యేమి జేయవసరమనేలేదనియు, ప్రభుత్వమువారు తలచినట్లున్నవంబరులో చేసిన ప్రకటననే ప్రభుత్వమువారు లోకంట్టింగా పాడుచున్నారు. దేశములో నేమి జరిగినను తాము జరిపెదమని మాడు లోజులక్రింద భారతకార్యదర్శి ప్పను. ప్రస్తుతస్థితిగతులను చక్కబరచుటకు ఈ ప్రకటనము, ప్రభుత్వమువారికి హెచ్చరికేమున్నచో సభయొక్కములు ముఖ్యముగా సభజరుగుతారేఖు దానిలో పాల్గొను జనుకులు సభలో చర్చింపబడు విషయములు మొదలగునవి తాత్కాలిక రక్షణములతో భారతదేశమునకు అధినితే 5 తినో సంగదమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించియుండురు. లో సరసులు కూడ యిప్పుడు ఈ ఉద్ద్యమములో చున్నారు. ఉద్ద్యమము పెగ్గదనియు ప్రవక్తమైనదనియు నెరింగియు సరసులు అలోచనపరులు సములో చేరుటవలననేమి తెలియుచున్నది. వీరు నిరాశ్రయము, అందువలన వారియుద్ధముములో చేరిరనియు తెలిస్తుంది. నిరాశ్రయ ఆశ్చర్యనే పరిహరింపగలము. నిరంకుశవలంబనము సంపూర్ణముగా ఫలింపదు.

కానీ ప్రభుత్వమువారు లా, ఆర్డరును రక్షించుచుండు తత్వము అవలంబించిన పూనుకొనవలెను. జరుగుచున్నంతకాలము లా, ఆర్డరు రక్షణము చేయబాలమని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుటదు. ఇది యుద్ధములో నొక పార్టీవారు అవలంబింపదగిన సవలంబించుటలో ప్రభుత్వమువారు సంఘములు వాడులు యిత్యాదిపేర్ల నుపయోగించి పద్యములనే యవలంబించుచున్నారు. ప్రస్తుతము జరుగుచుండగానే ప్రభుత్వమువారు సరియవలంబించుట వివేకమార్గము. సమస్త విషయమై నాయభిప్రాయములను మీ ఢిల్లీలో మీ సభలో ముచ్చటించినప్పటికిని యింక లేదు. పైగా దృఢమైనది. ప్రస్తుత పరిస్థితు సమస్తము పరిష్కరించుట దుర్లభము. మొత్తం సభను ఫలప్రదముగా దానినిగా చేయుడు. హెచ్చు ఉపయోగకారిగా నుండును. మీ సభ సమావేశమునకు సహాయము చేయు సభ కావునగా పని చేసినచో సహాయకసభగూడ జయసియేటెడ స్పెషల్ - హిందూ పత్రిక.)

టంగంగులో అల్లరులు

మే 7:—చిట్టగాంగు అల్లరులకు కారకులైన రాత్రి చీకటిలో పదిగంటలు దాటుచుండగా నాముకలికి వారిని అడ్డగించిరి. వారు గ్రామ ప్రేల్మిరి. ఇంతలో పోలీసువారు వచ్చిరి. రాటము జరిగినప్పటికీ ఆరుమందిలో ఇరువురు పట్టువదిరి. (ప్రే. పే.)

మద్రాసు కార్పొరేషనుసభ

రైలుమార్గము మార్పుట బాలింతల మరణములగుర్చి విచారణ

నాయుదా వేయబడిన మద్రాసు కార్పొరేషను సంఘసభ నిన్న సాయంకాలము రిఫ్యూభవనమున గా|| ఏ. రామస్వామి మొదలియార్ గారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. పెక్కు మందిసభ్యులు హాజరైరి.

ప్రభుత్వమున పి. రంగనాథం చెట్టిగారు, కార్పొరేషను పట్టికయందు కొన్ని మార్పులు చేయగోరిరి.

ఇందులకు యన్. సత్యయూర్తిగారు ఆక్షేపించిరి. ఆక్షేపదామార్పులకు అధ్యక్షునకే తప్ప యితరసభ్యులకు అధికారము లేదని వీరు నుడివీరి. అధ్యక్షులు అప్పుడు ఆక్షేపదా పట్టికలో తీర్మానములు ఏమియుండుగా రావలెనో ఏమి తదనంతరము రావలెనో యనుట నిర్ణయించుట తనకే శ్రమగా నున్నదనిరి. తనసలహామైనచే పి. రంగనాథం చెట్టిగారు వైవిధ్యముగ ప్రతిపాదించి నటులను డిలీవీరి. పిదప, తీర్మానములపై చర్చపారంభింపబడెను.

యన్. ఐ. రైలుమార్గము మార్పుటనుగుర్చి చర్చ దక్షిణయిండియా రైలుమార్గము మెడికల్ కళాశాల వద్ద మార్పుబడుటకు కొన్ని సలహాలు పి. డబ్ల్యు. డి. వారు గావించిరి. అందుపై కార్పొరేషనువారు కొన్ని మరతులు విధించిరి. ఈమరతులపై చర్చజరిగెను. చక్రయ్య చెట్టిగారు యిట్లు నుడివీరి. రైల్వేనుం తెనలు చింతాడిపేటవద్ద కట్టుటలో అపాయముకలుగునని చెప్పుటకు కార్పొరేషనువారికి అధికారములేదని ప్రభుత్వమువారు తమ మెమోయందు తెలిపినవిషయము న్యాయసమృత్తమై యున్నదనియే నుడివీరి. శ్రీ మునుస్వామినాయుడుగారు ప్రతిపాదన బలపరచిరి. ప్రభుత్వమువారి మెమోవిషయము యోచించుట ప్రస్తుతము అపీసే, నాయుదా వేయవలెనని శ్రీ. యన్. సత్యయూర్తిగారు ప్రతిపాదించిరి.

బషీరు అహ్మద్ సయ్యద్ గారు ప్రతిపాదన బలపరచిరి. ప్రతిపాదన ఆమోదింపబడెను.

జే. ఇ. హెన్రీమనుగారికి సెలవు

జే. ఇ. హెన్రీమనుగారు ఇంజనీరు మే 12 వ తేదీ మొదలు 30 జూనువరకు సెలవు కోరిరి. వీరు 1 నెల పైగా సెలవు కోరియుండుటచే వీరి దరఖాస్తు కార్పొరేషను సంఘమువారి అనుమతి కొరకు పంపబడెను. హెన్రీమనుగారు సెప్టెంబరు 1 వ తేదీ నుండి నెలవు గైకొనమని చక్రయ్య చెట్టిగారు కోరిరి. ఈ సంవత్సరము బడ్జెటునందు నూతన ప్రాజెక్టులపైకేము నొసగబడియుండుటచే పై ప్రాజెక్టులను కొనసాగించుటకు ఇంజనీయరుగ హెన్రీమనుగారు ఉండుట అవశ్యకముగా నున్నదని చక్రయ్య చెట్టిగారు నుడివీరి. చక్రయ్య చెట్టిగారి కోరికను జే. ఇ. హెన్రీమనుగారు అంగీకరించిరి.

బాలింతల మరణములగుర్చి విచారణ

చెన్న పురియందు బాలింతలమరణములకు కారణములను విచారించుటకు డా|| ఏ. లక్ష్మణస్వామిమొదలియార్ గారిని నియమించిరి. ఇతనికి సాహాయ్యముగా మెడికల్ పట్టభద్రు నొకని కొనగవలెననియు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని మార్పులుగావించిరి. ఈ మార్పులన్నిటిని సంఘమువారు ఆమోదించిరి.

“విద్యోదయ” సంస్థకు రూపు 1000 విరాళము

సి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారు “విద్యోదయ” సంస్థకు రూపు 1000 విరాళ మొసగవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఈ ఉపపాదన సంఘమువారిచే ఆమోదింపబడెను.

పిదప సభ ముగిసెను.

పెద్దాపురం మునిసిపల్ కవున్సిలు

మహాత్ముని నిర్బంధముపట్ల అసమ్మతి దెల్పుట పెద్దాపురం, మే 8:—యీ పురపాలకసంఘము నేటి ఉదయమున ప్రత్యేక జరూరు సమావేశమున యాదిగువ యంతములు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపబడినవి.

(1) “ప్రపంచమునం దేకగ్రీవాభిప్రాయముతో మహాత్ముడనియు, మానవ శ్రేష్ఠుడనియు, శాంతయూర్తి అనియు, క్రిందచేపిరాజిల్లు గాంధీమహాత్ముని కరాడీలో ది 4-5-30 తేది రాత్రి 12.45 నిమిషములకు శిబిరమునందు గాఢనిద్రలో నుండగా 1827 సంవత్సరపు 25 రెవ్యులేషను ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించి మహాత్మునిపట్ల చూపిన నిరంకుశ ప్రవరణ ఈ కవున్సిలువారు ప్రభుత్వచర్యపట్ల అసమ్మతిని తెలియపరచుచున్నారు.

(2) మరియు:—మునిసిపల్ ఉద్యోగియులు ఖడ్గరును ధరించి వారిపనులు నెరవేర్చుచుండవలయును.

(ఒక కౌన్సిలర్)

హిందూ ధర్మాదాయముల బోర్డు

కమిషనరుల నియామకము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 7:— హిందూ ధర్మాదాయముల బోర్డు అధ్యక్షులుగ వి. నూర్యారావుగారు నియమింపబడిరి. ఎం. సంబంధం మొదలి, కె. శీతోరామరెడ్డి, కె. చిదంబరనాథ మొదలి, దామోదర మోసనుగార్లు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

కర్ణాటక బ్రాహ్మణేతరసభ

విఖ్యాత నేపనల్సిస్తు వకీలు హాసమణిగారు అధ్యక్షత వహించుట

ధర్వాడ, మే 7:— ఈనెల 11 వ తేదీని రెల్లాములో కర్ణాటక బ్రాహ్మణేతరసభ జరుగును. విఖ్యాతబ్రాహ్మణ వాది యను స్త్రీడరునగు హాసమణిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

(ఒ. వి. తం.)

కలకత్తాలో అరెస్టులు శిక్షలు

కలకత్తా, మే 7—24 పరగణాలజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘపు అధ్యక్షులగు శ్రీయంత టెహ్ సిహానీ గంగూలీగారు కార్పొరేషన్ కాళిపాతముకర్ణిగారు నిన్నటిదినము అరెస్టుచేయబడిరి. టెంగాలు ఆర్డినెన్సు ననుసరించి వీరు అరెస్టుచేయబడిరి తెలియుచున్నది.

144వ సెక్షను స్ఫురింపించినందులకు జీవను రతనధార్ గారు నలుగురు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు అరెస్టుచేయబడిరి.

కలకత్తా, మే. 7:—కాంగ్రెసు ప్రకటనను టెలిగ్రాఫు పోస్టుచైన అంటించినందులకు తారకనాథదత్తుగారికి రియాస్టుములు జరిమానా విధింపబడెను. వీరు జరిమానా చెల్లించనందున వారముదినములు శిక్ష విధింపబడెను. (అ. ప్రె.)

నారిమనుగారి జెయిలు అనుభవములు

రెండుపానులు బరువు తగ్గిరి

బొంబాయి, మే 7:—కె. ఎఫ్. నారిమనుగారు విడుదలైన పిదప సందర్శింపగా తనను యితరులతో కలవనియకుండునంచుట చాలకష్టతరముగ నుండెననిరి. రాత్రి 6 గంటలకు కొట్లోపెట్టి తాళమువేసి ఉదయం 7 గంటలకు తెరచెడివారు. పత్రికలేమి యివ్వనందున అడవిలోనుండి వచ్చినట్లే యున్నదనిరి. తనతో నున్న ఆలిబహదూరుఖానుగారితో తప్ప యితర ఖైదీలేవ్వరితోను కలియనివ్వలేదు. కాని యీవిషయము లగ్నియ అనుభవంపక తప్పదని యెంచి జెయిలు అధికారులకు ఫిర్యాదుచేయలేదు. జెయిల్ డైరెక్టరుజనరలు ఒకనాడు నారిమనుగారిని చూచి యోగక్షేమముడిగి తమ కేమికావలసినను వెంటనే నాయుబ్ తంతునపుటో జేసినయెడ లగ్నితరముజూతునని చెప్పెను. స్వేచ్ఛనొకంగలరాముని నారిమనుగారు పరిహాసోక్తిగ పలికిరి. నిబంధనల మించకుండ చేయగలదంతయు చేయుదునని డైరెక్టరుగా రనిరి. అదే చిక్కుఅని నారిమనుగా రనిరి.

నారిమనుగారు 2 పానుబరువు తగ్గిరి. కాని చాల ఉత్సాహముగను ఆనందముగను పూర్వమువలెనే యున్నారు. భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును బడయవలెనన్న విదేశవస్త్రు బహిష్కారము జరిగి తీరవలెనను దృఢవిశ్వాసమును నారిమనుగారు చెల్లడించిరి. (ప్రే. పే.)

మేచ్చాబజారు బాంబుకేసు

కలకత్తా, మే 7:—నేటిదినము అలిపూరు స్పెషలు ట్రిబ్యునలు వారియెదుట మేచ్చాబజారు బాంబుకేసు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. నిందితులందరు కోర్టులో నిలుచుకొనుటకు శక్తిగలవారుగ నుండిరి. పట్టుకు ప్రాసిక్యూటరు బాంబుకేసు ప్రారంభించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—నిందితులకు గాంధీగారి ఆహింసా సిద్ధాంతముపట్ల విశ్వాసములేదు. విర్లాండు పద్యకుల నవలంబించు విషయమై వీరికి ఉత్సాహము గలదు. బాంబులు తయారు చేయుట పోలీసు బారక్కులపై దాడిచేడలుట మొయిలు బండ్ల దొంగతనములు చేయుట ముగ్గురు సేరములు వీరిపై మోపబడినవి.

నిందితులసంఖ్య 24. వీరిలో అనేకులు బారిసాలు విద్యార్థులుగ నున్నారు.

(ప్రే. పే)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా పామర్రులో తాటిగెలలు నరికినందుకు శిక్ష

19 మందికి చెరి 6 నెలలు, ఒకనికి 3 నెలలును

కఠిన శిక్ష

మచిలీపట్నము, మే 8:—పామర్రులో తాటిగెలలు 7 నెలలు నరికినందుకు యీ నెల 5 వ తేదీ 10 మంది వలంబిరులపైని పోలీసుగారు కేసుచేసిరి. 9 మందికి చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్షయును చెరి 20 రూపాయలు జూర్మానాయును, చెల్లింపనిచో మరి 15 రోజులు శిక్షయును వేయబడెను. ఇంకొక ముంటేరు మైనరు. అతనికి 3 నెలలు కఠినశిక్షయును 15 రూపాయలు జూర్మానాయును వేయబడెను. (అ. పై.)

శిక్షింపబడినవారి పేర్లు

1. శ్రీయుతులు గుళ్లపల్లి రామబ్రహ్మం
2. ఆరికపూడి రామదాసు
3. పిన్నమనేని వీరభద్రయ్య చౌదరి
4. గుళ్లపల్లి బాపయ్యచౌదరి
5. ముక్తేని కేశవాచారి
6. మన్నపాని పున్నయ్య
7. ఆనే రామబ్రహ్మం
8. పాలవరపు గోపాలకృష్ణయ్య
9. కొల్లి మల్లారావు గార్లు
- 10 వ వారిపేరు తెలియలేదు. (స్వ. వి.)

బందరు పతాకసత్కారహము

మునిసిపాలిటీవారు విచారణ గోరుట

మచిలీపట్నం, మే 8:—నిన్న సాయంత్రము మునిసిపలు సంఘమువారు అవసరసమావేశమునందు, మంగళవారమునాడు పతాకసత్కారహముపై పోలీసువారిచర్యను ఖండించుచు, గవర్నరుగారు ఈ విషయమున విచారణ జరిపించవలెనని కోరుచు తీర్మానించిరి. (అ. పై.)

డా॥ ముత్తులక్ష్మి రెడ్డిగారి

రాజీనామా

మహాత్ముని నిర్బంధించినందుకు

గవర్నరుగారికి లేఖ

ఉదకమండలము, మే 8:—శ్రీమతి డా॥ ముత్తులక్ష్మి రెడ్డిగారు తమకాసనభూషణ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చుచు గవర్నరుగారికి వ్రాసినలేఖలో నిట్లు గలదు:—

ఆరెస్టుచేయబడిన ఆదర్శనీయు డగు మహాత్మాగాంధీ యెడల గౌరవము గల్గుటచే ఇట్లు చేయవలసివచ్చెను. ఈసందర్భమున ఒకవిషయము మీకు జెప్పట నావిధిగ నెంచుచున్నాను. నాజీవితముందు అన్ని విషయములలోను నాకు ఆచూకీ నీయునీజీవితమే ముఖ్యప్రాత్యహము నొసంగుచుండెను. (అ. పై.)

* * * *

మహాత్ముని నిర్బంధము

ఒకశాసనసభ్యుడు రాజీనామా ఇచ్చుట

అలహాబాదు, మే 7:—సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ్యులగు పండిత కంక టేకే వారాయణ తివారి గారు ప్రభుత్వము వారు నిరోధమునకు గడంగినందులకు తన ఆక్షేపణ తెలుపుటకై శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇచ్చిరి. (శ్రీ. పై.)

భావాజయరామదాసుగారు

లైసెన్సులన్నింటిని తిరిగి పంపివేయుట

కరాచీ, మే 8:—కరాచీ మ్యునిసిపలు కౌన్సిలరు భావాజయరామదాసుగారు తన లైసెన్సుల నన్నింటిని తిరిగిపంపివేసిరి. నేను నామత నియమముల ననుసరించియే యిటులచేసితిగాన నేనిందులకు విచారించుటలేదు. ఇందుల కెట్టి నష్టమునైన నినుభవించుటకు సిద్ధముగా నున్నాను. అని జయరామదాసుగారు నుడివెరి. (శ్రీ. పై.)

సిల్వా, మే 7:—గాలి సర్ ఫజల్ హుస్సేనుగారు ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయపు ప్రొఫెసరులగు నియమింపబడిరి. (అ. పై.)

గాంధీగారి ఆరెస్టు

న్యూఢిడరు పత్రిక

బ్రెయిలుపద్ధతిగా ప్రకటనము

“తక్షణము రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నీయవలెను”

“10 సంవత్సరములలో డొమియను

ప్రభుత్వము నీయవలెను”

(రూటరు)

లండన్, మే 8:—గాంధీగారి ఆరెస్టునుగూర్చి బ్రెయిలుపద్ధతిగా న్యూఢిడరుపత్రికలో ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. మరల క్రొత్తగ వ్యవహారమును ప్రారంభించిననే ఆశ్చర్యము. కార్మికప్రభుత్వమువారు తక్షణము రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునిచ్చి ఆధమము డొమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చెదమనవలెను. త్వరగా స్వపరిపాలనము నొసగెదమని ఖచ్చితముగ ఆధమిచ్చుటకు బాధ్యులు లాయడీ బార్లిగార్లు సమ్మతించినచో కార్మికప్రభుత్వము రాజీనామా నిచ్చునని చెలుపవలెను.

న్యూఢిడరుపత్రిక ఇట్లు చెలుపుచున్నది:—భారతీయులకు అంగీకారమును ప్రభుత్వమును రాండుటేటలు సభలోను నిశ్చయించుటకు భారతీయులకు బ్రిటిషు యధికారులతో సంపూర్ణముగ సమానాధికారమునుండవలె తక్షణము ప్రకటించవలెను.

భారత విదేశపత్ర

బహిష్కరణము

ఫ్రెంచి వర్తకుల అలజడి

(రూటరు)

పారిస్, మే 8:—భారత విదేశపత్ర బహిష్కరణమునుగూర్చి ఫ్రెంచి వర్తకులు భయపడుచున్నారు. రిబ్బన్ పరిశ్రమకు చాల నష్టముగల్గెనని నెయింటు ఎటిస్నీ పత్రిక చెలుపుచున్నది. మూడు నెలలనుండి ఎగుమతు లాగిపోయినది ల్యూరెప్యాక్రీలలో చాల గోలగానున్నది. ములుహపును నేతవర్తకులకు ఇండియా ఒక్కటే దిక్కుగాను గాన వారంత అలజడిని జూపుటలేదు. అయితే భారతదేశపరిశ్రమలను తీవ్రముగ కనిబెట్టజూచుచున్నారు. లయన్సునాత్రము నెమ్మదిగా సంగతి సందర్భములన్నిటిని కనిబెట్టజూచుచున్నది. లయన్సు వర్తకులు ఇండియాకు వెండిపూతలగ జరిగేగమతి జేసెదరు. ఇదేమిఖ్యమును ఎగుమతి దీనిని ధనవంతులగు భారతీయులే కొనెదరు. విదేశీయులు కొనెదరు. ఇండియాలో దీనిని కొంచెముగా తయారుచేసెదరు. అందుచే భారతదేశ బహిష్కరణ చెల్లయన్నకు అంతగా తగలదు.

భారత వైమానికు ఇంజనీరు అమృత జేతెను.

కరాచీనుండి లండనుకు పోవుచున్న తాతాగారు సోలముకు పోవుటకు అటాకరునుండి బయలుదేరెను.

ప్రకటన

మోటారుబండ్లు నడుపుట, వాటిని రిపేరుచేయుట మొదలగుపనులు నేర్పుకొనుటకుగాను నిమ్నజాతి బాలురకు మద్రాసులేబరు కమిషనరుగారివలన 10 ఉపకారవేతనములు ఇవ్వబడును ఒక్కొక్క వేతనము నెల ఒకటింటికి 20 రూపాయల చొప్పున 6 నెలలకు యివ్వబడును. మిగతవిశేషములకును అప్లికేషన్ ఫారములకున్న ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

J. GRAY,

లేబరు కమిషనరు.

చిరునామా:—లేబరు కమిషనరుదొరగారి

పర్సనల్ అసిస్టెంటు.

పి. బి. నెం. 429, తిరువల్లి క్లీజీ, మద్రాసు.

“ఆంగ్లో-ఈజిప్టు రాయబారములు భగ్నమైనవి”

“నుడానును కోల్పోవాలి” మ: ఈజిప్టువారినుట (రూటరు)

లండన్, మే 8:—నేటియందాము 8/15 గంటలకు ఒకటి ఆంగ్లో-ఈజిప్టు రాయబారములు భగ్నమైనవి. 11 గంటలకు మరల సభ మాడెను. కాని 12/15 గంటలకు రాయబారములు భగ్నమైనవి ప్రకటించబడెను. ఇక మరల సమావేశము జరగదు. ఈజిప్టురాయబారులు శత్రు కెయిరోకు పోవుదురను కోనుచున్నారు. నుడానును కోల్పోవాలిమని ఈజిప్టుప్రతినిధులు చెలిపిరి.

ఉభయపక్షములవారును అతిమైత్రితోను త్రికణగుద్దితోను ఎంత ప్రయత్నించినను రాయబారములు వ్యధాఅయివని కామన్వెస్థలో హెండర్సనుగారు చెలిపిరి. బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు నుడానునుగూర్చి ఈజిప్టు రాయబారుల కోర్కెల నంగీకరింపజాలక పోవుటచే రాయబారములు భగ్నమైనవనిరి (కన్సర్వేటివులసంతకము.)

(ప్రెస్ నెస్)

రంగీ, మే 8:—ఆంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడిక రాయబారములు భగ్నమగుటచే ప్రత్యేకింపబడిన నాలుగువిషయముల విషయమై పూర్వమువలెనే ప్రవర్తించెదరా యని యడుగ అది అటులనే జరుగునని హెండర్సను గారనిరి. రాయబారములు చెడుటచే ఇది తప్పుదనిరి.

ప్రత్యేకింపబడిన నాలుగు విషయములు:—ఈజిప్టును విదేశీయులు ముట్టడింపకుండ కాపాడుట. (2) బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపు రాకపోకల మార్గమును కాపాడుట. (3) ఈజిప్టులో నున్న విదేశీయులను, స్వల్పసంఖ్యాకులను రక్షించుట. (4) నుడానును కాపాడుట. రాయబారములు భగ్నమైనను సహస్ పాపాగారు బ్రిటిషువారు చూపిన స్నేహభావమునకు కొని యాడిరి. రాయబారములు విఫలమైన వని విచారించిరి. (అనంపూర్తి)

గొప్ప దేశమునురు

ప్రభుత్వప్రకటన

పూనా, మే 8:—6 వ తేదీని సంయుక్తరాష్ట్రములలో గాలిదుమారములు చాల అధికమైనవి. 6 వ తేదీ మధ్యాహ్నము తుపాను నూచనలు కనబడినవి. 7 వ తేదీ ఉదయమున తుపాను ఏర్పడినది. (అ. పై.)

సింహళములో తుపాను

కోలంబో, మే 8:—ప్రబలమగు తుపాను బాఫ్నా మీదుగా మన్నార్ ప్రెయియిటువంతుకు వెల్లినది. అందువలన సింహళ దేశమున ప్రబలమగునష్టము కలిగినది. రెయిలుప్రయాణములకును తలలివార్తలకును టపాలకును గూడ ప్రబలనిరోధముకలిగినది. సముద్రములో గూడ చాల అపాయము కలిగినది. సిక్కు అను స్త్రీవరు రాత్రిపూట తుపానువలన కొట్టుకొని పోయినది. కొన్ని గంటలసేపు నావికులు చాల శ్రమపడిననే గాని దానిని మరల లంగరవేయజాలకపోయిరి. మొత్తము 40000 రూపాయలు నష్టముచచ్చినది. ఈ స్త్రీవరు బొంబాయి నుండి రంగూను వెళ్లుచున్నది. దీనిలో చాల సామగ్రుల కలవు. 34 చిన్న పడవలు పగిలి పోయినట్లు ఇంతవరకు తెలిసినది. మరి తెక్కునాకలకుగూడ నష్టము కలిగినది. (అ. పై. స్పె.)

ఉదకమండలము

7 వ తేదీ ఉదయమునుండి 8 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వరకును సంతతధారగా వర్షము పరియుచు నేయున్నది. 24 గంటలలోను 7 దుక్కులవాన పడినది. 7 వ తేదీ రాత్రి గాలివాన చాల ప్రబలముగానుండుటచే ఎల్వీక్యెట్లెల్లు వెలుగలేదు. చాల చెట్లు విరిగి పడినవి.

తుపాను

పూనా, మే 8:—నిన్నును తుపాను నాగపట్నమువద్ద తూర్పుసముద్రములోనుండి దేశములోనికి వచ్చినది. నేడు ఉదయమున కల్కికోటవద్ద వచ్చిసముద్రములోనికి పోయినది. దేశమునం దంతటనుగూడ వర్షము కురిసినది. చెన్నరాజధానిలో దక్షిణ దేశమునందును ఉత్తరమునందు మైసూరులోను వర్షము విక్సిలీ హెచ్చగా కురిసినది. (అ. పై.)

కొచ్చిను దివాను

పి. జి. హార్బర్డు వి. పి. యన్. గారు నెలపు ముగి గనే నెవ్వెంబరు 6 వ తేదీని కొచ్చినుసంస్థానపు దివాను ఛతుర్వక్తికొనెదరని తెలియుచున్నది. (తంతివార్త)

విదేశవార్తలు

ఆంగ్లో ఈజిప్టు రాయబారములు

(వైలెన్)

రంగు, మే 7:—ఆంగ్లో ఈజిప్టు రాయబారములు మరల విదేశాంగకార్యాలయమున నేటియందును 6 గంటలకు ప్రారంభమయి మధ్యాహ్నము వరకు జరిగెను. బుధవారము మంత్రివర్గము సభకు బిటిషుప్రతినిధులు పోవుటకు వీలగునటుల ఇంత పెంపొందించుటకు 6 గంటలకే ప్రారంభించిరి. హెండ్లర్నుగారు రేపు పార్లమెంటుకువచ్చిరి. జనీవా జాతి సమితిసభ కేగెదను.

59 వ జాతీయమితి సభ

జనీవాలో పోయవారము ప్రారంభమయి, సుంకముల సభాకార్యక్రమమును పలనెయిను సమస్యను గూర్చి ఆలోచించెదరు.

పుల్లహం ఎన్నిక ఫలితము

కార్మికయభ్యర్థి అవజయము

(వైలెన్)

రంగు, మే 7:—పుల్లహం ఎన్నికలో కన్వెన్యేటివు అభ్యర్థి సర్ వైలెంకామగారు గెలిచిరి. కార్మిక అభ్యర్థి ఓడిపోయెను.

సెంట్రలు నాటింగుహం కన్వెన్యేటివు పార్లమెంటు సభ్యుడు ఆంగ్లకార్యములచే విక్రాంతి గొనుచున్నాడు. వీరిస్థానే ఎన్నికలు జరుగును.

ఆంగ్లో ఈజిప్టు రాయబారములు

(వైలెన్)

రంగు, మే 7:—నేటియందును 8 గంటలనుండి పగలంతయు ఈజిప్టు రాయబారము జరిగెను. ఫలహారము, మధ్యాహ్న భోజనమునకు మాత్రము లేచిరి. సాయంకాలము 9 గంటలకు మరల చర్చ ప్రారంభమగును. రేపు ఉదయము 1 గంట వరకు సాగవచ్చును. రేపు ఉదయమున మంత్రివర్గము కూడును. అప్పు డివిషయమును ఆలోచించెదరు. రేపు ఏవో నిశ్చయముగ ఏర్పాటులనుజేయు యత్నించుచున్నార. హెండ్లర్ను గారు మధ్యాహ్నమువరకు పార్లమెంటుకు వెళ్లదలచుకొనలేదు.

నూదాగు వ్యవహారము ఇంకను అస్థిరముగ నున్నది. ఆలోచనలో నున్నది. ఇతర విషయములనుగూర్చి చర్చ సాగుచున్నది. కుయిజాకావ్య ప్రాంతమును సేవలనుగూర్చి ఆలోచించుచున్నార.

తుపాను

సెంట్రలు టెక్ససులో తుపానుచే 78 గురు హతులయిరి. దెబ్బలు తగిలెను. ఆగ్నివిస్తారముగ నప్తచాయెను.

బెంగాలు క్రిమినలు లా

(హుటరు)

లండన్, మే 6:—బెంగాలు క్రిమినలులను రద్దుజేయు వరకు బెంగాలులో 27 గురి విప్లవకరముల యుద్ధమును పాల్గొన గూడదని ప్రభుత్వము గోరినయు మరల ఈ అట్టను ప్రొత్తగా ఆముల జరిపినపుడు 65 గురిని అరెస్టుజేసి నిర్బంధములో నుంచిన టెన్సు గారనిరి.

జమ్మలమడుగు

జమ్మలమడుగు అరెస్టువైత్య అన్నదానసమాజము. ఈ వైశాఖ శుక్ల ౧౩ లు జమ్మలమడుగు శ్రీ నారాయణస్వామి తిరుణాల ప్రారంభమగుచున్నది వైశాఖ బి ౩ లకు సరియైన మేనెల 15-వ తేదీగరుడోత్సవము మొదలు 17-వ తేదీ రథోత్సవమువరకు తిరుణాలకు విచ్చేయు వైత్య బృందమువారికి కేయింబవళ్లయందు మాడు దినములు అన్నదానముచేయబడును 18-వ తేదీ ఆదివారం గుడ్డి కుంటి విష్ణుటకులకు పంచమాడులకున్న అవిచ్చిన్నముగా అన్నదానము చేయబడును.

ఘడియారం చిదంబరయ్య.

గాంధీమహాత్మునికి యేర్పాటులు

(102)

ఎరవాడ చెరసాలలో అరుగడుల నిమిత్తుట

విద్యుద్దీపముల నమిచ్చుట-పండ్లను పాలను యిచ్చుట
గాంధీమహాత్ముని సేవ ఎరవాడ చెరసాలకు వెళ్లితిని. “మహాత్ముడు చాల సౌఖ్యముగా నున్నాడు. అరుగడుల ప్రత్యేకముగా మహాత్మున కియ్యబడెను. వానిలో విద్యుద్దీపము లున్నవి. అచట ఆర్య బతుటనే మహాత్ముడు నిద్రించుటకు యేర్పాటు చేయబడెను. మహాత్మునకు పండ్లు పాలు మున్నగువానిని యిచ్చుచున్నారు. మహాత్ముడు ప్రస్తుత కరుగు (తిక్లి)యొడ నూలు వదులుచున్నాడు. తనకు ఒక రాట్టుము కావలెనని ఉద్యోగులతో తెలిపెను.” అని నూపరింపెండెం టు తెలిపెను. ఒక భగవద్గీతను ఒక బైబిలును మహాత్ముని కండ్లముందు ఉంచిరి. సేవ జయిలు నూపరింపెండెం టు కచ్చిలిని అని ఒకరు పూనానంకి తంతివార్త నందిరి.

రౌండు టేబిలు సభలో పాల్గొనము

వివిధ వాణిజ్యసంఘముల తీర్మానము

బొంబాయి, మే 8:— పదు నేడు వాణిజ్య సంఘములు సమిష్టి సభ గావించి యీ దిగువనీ తీర్మానించిరి:—

ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన వాణిజ్య సంఘముల ఆధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు సభ్యులు మున్నగు వారందరు కూడి సభవారు దేశములో ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల ననుసరించి వాణిజ్య సంఘమువారు వ్యాపారస్తులను జరుగనున్న రౌండు టేబిలు సభయందు పాల్గొనుట నిర్ణయించిరి. పాల్గొన రాదనియు తీర్మానించుచు యితర సంఘముల వారు గూడ యిట్లే తీర్మానించవలెనని కోరుచున్నార.

సభయందు యీ దిగువ సంఘములవారు పాల్గొనిరి:—

1. మరాఠ్ వాణిజ్యసంఘము, 2. మలబారు వర్తక సంఘము, 3. మహారాష్ట్ర వాణిజ్యసంఘము, 4. బొంబాయి కమిషను ఏజెంటులసంఘము, 5. బొంబాయి మరాఠులసంఘము, 6. ధాన్యవర్తకసంఘము, 7. బొంబాయి బులియను మారకసంఘము, 8. విత్తులవర్తకసంఘము, 9. విత్తులవర్తకసంఘము, 10. నూలువర్తకసంఘము, 11. డక్క-నువర్తకసంఘము, 12. చక్కెరవర్తకసంఘము, 13. కరియానా వర్తకసంఘము, 14. రంగుబట్టల వర్తకసంఘము, 15. ముడిబజారుసంఘము, 16. సినిమా పనివాండ్రసంఘము, 17. జాతీయ నోకాదారుల సంఘము.

(ఫీ. వై.)

మనమోహాసింగు వైమానికుడు ఆయాకరులనుచిచ్చిరి. ఇంజనీరు వై మానికుని వాటిపోయెను.

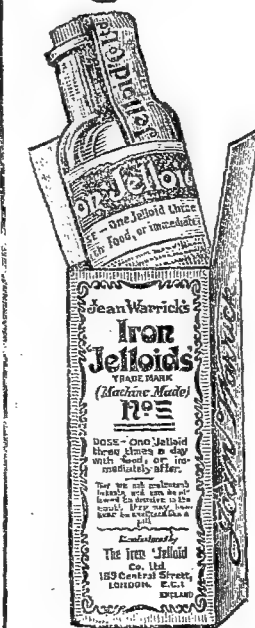
పసిబిడ్డలు!

తల్లిదండ్రులు తమ బాధ్యతలను

తొలగించుకొనజాలరు

మీ పసిబిడ్డకు వ్యాధికలిగినను, లేక బలహీనముగ నున్నను బిడ్డను నిందించక తండ్రెవైన నీవు తగుమైన వాగ్రత్తను గలిగియుంటేనా యను విషయమును ఆలోచించవలయును.

పసిబిడ్డలు పట్టణములందును గ్రామములందును కూడ కులాసాగా యుందురు. పసిబిడ్డలకు చక్కగా పోషణయుండి, మంచివస్త్రములు తొడగిన అందరిచేతను ప్రేమించబడగలరు.

వారు సరిగా లేనిసమయమందు వారిరక్తమును పరిశీలించులెను.

సెం. 1 పసిబిడ్డలకు ఐరన్ జెల్లాయిడ్స్ యిచ్చిన చక్కని శరీర వారుభ్యును కలిగియుండగలరు.

ఐరన్ (యినుము) రక్తపోషణకు యత్నవశ్యకమైనది. అందుచే యీ ఐరన్ జెల్లాయిడ్స్ తప్పక రక్తమును పుద్దిపరచి, చిరకాలము యిటులనే యుండుటలు చేయగలరు.

ఐరన్ జెల్లాయిడ్స్ పుష్కమదముల చేర్చబడకనే శాస్త్రసీత్యా తయారుచేయబడి తుదివరకు చేతితో అంటబడియుండలేదు.

తరిచోటను అమ్మబడును 14 రోజులు పరిశీలించుటకు రు 1/-
2 పెద్దపైజా సీసా (40 రోజులకు) రు 2-12/-

కే. భాష్యంగారి అస్వస్థత

3, 4 రోజులవరకును దేశసేవ నొనరింపజాలరు
చెన్నపురి, మే 8:—చెన్నపురి హైకోర్టు అడ్వకేటు (మెట్రాఫూరు) శ్రీమాన్ కే. భాష్యంగారికి జ్వరమువచ్చినందున కోన్ని రోజులువరకును సంపూర్ణముగా విక్రాంతిని గొనవలెనని డాక్టరు విధించెనుగాన రెండుమూడు రోజులవరకును వీరు దేశసేవ చేయజాలరని ప్రకటించవలెనని వీరు కోరిరి.

భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ

సభను జరుపగోరుట

శ్రీమాన్ ఆర్. చిన్నసామిగారు

తంతివార్త సంపుట

చెన్నపురి, మే 8:—“ప్రస్తుత స్థితినిబట్టి వెంటనే భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభను జరుపవలసి యున్నదిగాన వెంటనే యీసభను జరుపగోరెదను” అని స్థాయిసంఘ సభ్యుడు చిన్నసామిగారు నేడు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి తంతివార్త నందిరి మాకు తెలుపబడెను.

డాక్టరు సుబ్బారాయనుగారి లేఖ

డాక్టరు వరదరాజులుగారి ప్రత్యుత్తరము

మద్రాసు, మే. 8:—“నిన్నటి పత్రికలలో ప్రధానమంత్రి డాక్టరు సుబ్బారాయనుగారి లేఖ ప్రకటించబడెను గాని అందులో వ్రాయబడినరీతి ప్రధానమంత్రి మొదలు చిన్నయు దోష్టలవరకును యెల్లవారును సత్యాగ్రహయోధులపట్ల సానుభూతిని వెల్లడించి పోలీసువారి చర్యలను నిరసింపిరి. అని నేన్నడును నుడివియుండలేదు. 27 వ తేదీని జరిగిన గొప్పసభలో నేనొసగిన ఉపన్యాసము 28 వ తేదీని పత్రికలో ప్రకటించబడెను. డాక్టరుగారి లేఖనుమాచిన పిమ్మట ఆఉపన్యాసమునందలి విషయములను నేను మరల శ్రద్ధగా చదివితిని. ఆవాటిసభకు వెళ్ళువేలమంది వచ్చిరి. నేను ఉపన్యాసమును ప్రారంభించినపుడే అల్లరిగూడ వారంభమైనది. “చెన్నపురి దొరతనమువారు సైతము ప్రధానమంత్రి మొదలు క్రింది యుద్యోగివరకును చెన్నపురిలో స్థితిగతులనుగూర్చి చాల ఆందోళమును చెందుచున్నారు” అని మాత్రమే నేను జదివితిని. సుబ్బారాయనుగారు రాజభక్తిని కలిగియుండుటలో రాజుగారిని సైతము మించి పోయియున్నారను విషయము జగద్విశ్రమయిండ్లగా నాకు సత్యాగ్రహయోధులపట్ల సానుభూతిని వెల్లడించినది నేను తెలిసినను మాత్రము యెవరైన నమ్ముదురా గాన ప్రధానమంత్రి యీఖండలేఖను ప్రకటించుటయే అనవసరము హిందూ పత్రికలో తప్ప తక్కిన అన్నిపత్రికలోను ఆవాడు నేనిచ్చిన యుపన్యాసము సరిగానే ప్రకటించబడినందులకు నేను చాలసంతసించుచున్నాను” అ. డాక్టరు పి.వరదరాజులు నాయుడుగారు వ్రాసిరి.

శ్రీయుత బొల్లిని మునిస్వామి

నాయుడుగారు

త్వరలో జాతీయ బ్రాహ్మణేతరపక్షము

నేర్పరువ దలచుట

ఉడకమండలము, మే 8:—15 రోజులలోగా జన్మి ను పక్ష నాయకుడు శ్రీయుత బొల్లిని మునిస్వామి నాయుడుగారు జన్మి నుపక్ష నాయకత్వమును త్యజించి త్వరలోనే మరియొక జాతీయ బ్రాహ్మణేతరపక్షము నేర్పరచెదరని తెలియుచున్నది. జన్మి నుపక్షము నందలి ప్రముఖులలో పెక్కుమంది నాయుడుగారి అభిప్రాయములతో నేకీభవించి జాలకున్నారను విషయ మందరికిని తెలిసియేయున్నది. ఈ కొత్త పక్షమునుగూర్చి మంత్రులయొక్కయు వారి పక్షమువారి యొక్కయు అభిప్రాయము లెటులుండునో యింకను సరిగా తెలియలేదు. (స్వ. వి. తం.)

శారదా చట్టమును ఉల్లంఘించుట

శివగంగలో నొక పెండ్లి జరుగుట

శివగంగ, మే 8:—శివగంగలో నొక బ్రాహ్మణుడు యీ నెల 4 వ తేదీని 12 వత్సరములయొడుగుల భగమురైకు పెండ్లిచేసెను. (బి. వి.)

మహాత్మానినిర్బంధము

ఆంధ్ర దేశము

గంపలగూడెం

సంపూర్ణపాఠాలు 6-5-30

ఈ గ్రామమున మహాత్మాగాంధీగారి నిర్బంధముగూర్చి పూర్తిగా పాఠాలు జరుపబడెను. సాయంత్రము పుస్తకము చేయబడెను. 400 మంది పైగా జనులు పుస్తకములో పాలు గొనినారు. కటికజీని వెంకట్రామయ్య పుగారు సేటిసభలో మహాత్ములవారి నిర్బంధమును గూర్చి వివరముగా తెలిపిరి.

(విలేఖరి)

సామర్లకోటలో హరటాలు

నిన్నటి దినము 11గంటలకు పత్రికాధ్యక్షులు మహాత్మా గాంధీగారిని అరెస్టుచేసినవార్త తెలియగానే గ్రామములో పుష్కలముగా జరుపబడినది. సాయంత్రము పుస్తకము చేయబడెను. 400 మంది పైగా జనులు పుస్తకములో పాలు గొనినారు. కటికజీని వెంకట్రామయ్య పుగారు సేటిసభలో మహాత్ములవారి నిర్బంధమును గూర్చి వివరముగా తెలిపిరి.

నిన్నటిరోజు సాయంత్రము 8 గంటలకు శ్రీమతి వేదాంతము కమలాదేవిగారు రావారు. దయచేసి శ్రీ శ్రీమేకేశ్వర పురమండలములో స్త్రీలమీటింగుజరిపించి పుస్తకములో పాలు గొని సాయంత్రము 8 గంటలకు మిరం రామన్నగారిపిల్లలో పుస్తక శ్రీరామలవారి ఆలయములో శివరాత్రిసంబంధముగా పాఠమును నెలకొల్పినారు.

7-5-30 పసుపాడుల మార్గనారాయణరావు.

చీరాల పురపాలకసంఘము

మహాత్ముని నిర్బంధమున ఖండించుట

1. సత్యాగ్రహనాయకులైన టి.ఎ.ఎ. పురపాలకసంఘము నకు శ్రీయుతులు శ్రీకామేశ్వరం పట్టాభిరామలు గుప్త గారిని చీరాల రంగయ్యగారిని వారి త్యాగమును ఈపురపాలక సంఘమువారు అభినందించుచున్నారు.

2. దేశములోని ప్రస్తుత కష్టపరిస్థితులలో కాంతియుతుడును కాంతిపాపకుడును లోకపూజకుడును మహాత్ముని నిర్బంధమున అక్రమముగా ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- పూటూరి రామయ్యగారు

సత్యాగ్రహశివరము తరపున శ్రీయు. బూడె రాజులక్ష్మి నారాయణగారు మునిసిపలు సభవారికి వందనము లిప్పించిరి.

శ్రీకామేశ్వరం జనార్దన గుప్త.

కొవ్వలి

6 వ తేదీయందు మహాత్ముని అరెస్టుచేసినవార్త కారుదిచ్చువలె పుర మంతయు వ్యాపించెను. వెంటనే పాఠ తాళము జరిగెను. కొట్లన్నయ్య మునిసేయబడెను. జనులు గుంపులుగా తిలకం బ్రేషించుచు రాదీడగిరి ఇంతలో మహాత్ముని సీయోగ్యులు శ్రీఎస్.ఎ. పురపాలకసంఘము వారు దాడులు మూల్యుని రంగయ్య చాదరిగారును విచ్చేసిరి. వెంటనే నగర సంతకము మొదలై ఒక బహిరంగసభ జరుపబడెను. మహాత్ముని చాదరిగారు నుమా రొక యంగంటేపు చక్కనియు పవ్యాసముసంకుచు భగవత్ స్మరార్పణ చేసి మహాత్ముని నిర్బంధించినందులకు విక్రమముంది వలంటిరుగా చేరవలసినది కొడు చు నచ్చినవారిలో చాలమంది ఖద్దరుకట్టినందులకు సంతసించిరి. వారు సభను ముగించి కారులో దెంబలూరు వెళ్లిపోయిరి. వెంటనే యూనియన్ బోర్డు అత్యవసరసమావేశము ఆధ్వర్యము లగు గత్తా వెంకయ్యచాదరిగారి ఆధ్వర్యము జరిగి బోర్డుసభను మీద జాతీయపతాకమును స్థాపించునట్లు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించబడెను. సాయంత్రము గ్రామ యూనియన్ బోర్డు సేతుమెన్ గారు సత్యాగ్రహచాదరిగారి సేతుమెన్గారు తాళమును లేవ నెత్తి. వీరు తమ మూడుని సెంటిమెంటుగా పంపదలచినట్లు తెలియచెప్పిరి. సాయంత్రము మరల వలంటిరుకు చేరుకుటకు సభ జరిగెను. ఇప్పటికి 15 మంది వలంటిరు ఈ గ్రామముననే కాసనోల్లంఘన మొనర్చుటచేసిరి. ఇందులో ఇద్దరు స్త్రీలుకూడగలరు. కాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు మీ పురపాలకసంఘము తన పాదమును సైతములేనిదో మీ భార్యను నాతో పాటుపంపుడు అని వలంటిరుగా చేసిన శ్రీమతి మదిపాటి నరసమ్మగారు సభలో సుపర్యవించిరి. ఆపుడే ఇద్దరు వలంటిరు చక్కని ఉప్పును తాగినచేసి సభలో ప్రవేశించిరి. తర్వాతనే శ్రీ పురపాలకుడిని ఒక చిరము ను గ్రామమునుండి జయలడెరగలదు.

(ఒకవిలేఖరి)

జగ్గయ్యపేట

మహాత్ముని నిర్బంధము 7 తేదీ మధ్యాహ్నము 2గంటలకు తెలిసినది. వెంటనే దావానలమువలె పురమంతయు ప్రాకినది. ఒక అరగంటలో దుకాణదారులు వారి గారితో మునిసేసిరి. సాయంత్రము 6 గంటలకు పురజనులందరు సమావేశమై శ్రీరాం అప్పన్నగారి ఆధ్వర్యమున సభ జరిపినారు. ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముని అరెస్టుచేసిన నిర్బంధించుటకు ప్రజలందరు ఏకగ్రీవముగా నిరసించిరి. అధ్యక్షులవారు యువస్వనించుచు మహాత్ములవారు నిర్బంధించబడినను, వారి ఆత్మకృతి గుణతముగా దేశమున వ్యాపించగలవనియును, ప్రజలందరు మహాత్ములవారు పదేపదే కాసనోల్లంఘనమును తయారై ఎవరికి పిల్ల నకాస నమునవారు ధిక్కరించుటయే విధ్యుక్తధర్మమని ప్రజల నుద్బోధించిరి. పిమ్మట పలువురు వేదాంతం శంభుకామ్రులు గారు, కృష్ణయ్య, బసవరాజుగారు దుపస్యవించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

ఉంగుటూరు

ఉంగుటూరు, మే 7:-నిన్నటిదినమున మహాత్మా గాంధీగారిని అరెస్టు చేసినవార్త తెలియబడగానే యీ గ్రామమునందలి దుకాణదారులు, పాఠశాలలలో కట్టి వేసి యందరును కలిసి జాతీయపతాకం గ్రామమంతయు జాతీయగీతముల బాదుచు తిరిగి రామలయమువద్దకు చేరి యచ్చట యొక పెద్దసభ జేసిరి. అప్పుట సభలో మ. రా. శ్రీతల్లాప్రగడ భీమేశ్వరావుగారు ప్రస్తుతపరిస్థితులను గురించియు, త్రాగుడు నుగురించియు విదేశీ ప్రస్తుతపరిస్థితులను గూర్చియు గంభీర వాదన మొనరిరి. పిమ్మట ఈ గ్రామములో కొందరు సముద్రపునీటిని దెప్పి తాము తయారుచేసిన ఉప్పును ఎల్లరకును జూపించి తద్విధానమును ఎల్లరకును యెరింగించిరి. జనుజను ధ్యానముతో సభ ముగింపు చేయబడెను. రోజంతయు యువ వాస మొనర్చిరి.

(పురవాసి)

తాళ్లపూడి

మహాత్ముని నిర్బంధము విశుభ్రతను ప్రభుత్వచర్యకు తీవ్ర అసమ్మతిని తెలుపుచు యీ గ్రామమున విచ్చిక్రమముగా పాఠతాళము జరుపబడినది.

శ్రీపాదజోగిసోమయాజులు

వెంట్రువెగడ

మహాత్ముని నిర్బంధించిన సమాచారము వినినచే గ్రామమునందలి దుకాణదారులు, పాఠశాలలు మొదలగు యితర పరిశ్రమగారములు మూయడ మొనరి. గ్రామవాసు లెల్లరు మహాత్మాపూజార్చితులై యుండిరి. పాఠశాల బాలురు తమ పాఠశాలను వీడి వీధులవెంట గాంధీమహాత్ముని నామము ఉచ్చరించుచు దిరుగుచుండిరి.

సాయంత్రం 4 గం. కు శ్రీ నామేశ్వరయ్యలయందు సభాసమించినది.

(ఒక విలేఖరి)

వెద్దాపురం

7 తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మహాత్మా గాంధీగారి అరెస్టు వృత్తాంతము వెద్దాపురము వల్లడల కార్మి చుప్పవలె నలుమూలలకు వెళ్లిపోయెను. ప్రజలందరు మహాత్మాదేశముతో మహాత్మాగాంధీకి జై యను కేకలతో దిక్కులు పిక్కిటిల జేసిరి. వెద్దాపురము వలంటిరు క్యాంపు కప్పా నకు శ్రీయుత ముసల్ బ్రహ్మదేవ శాస్త్రిగారు తమ సైనికులతో గాంధీ మహాత్ముని పలుము నుర్రించి పాఠతాళము జరుపుటకు బయలుదేరిరి. గ్రామస్థులలో చాలమంది మహాత్మాసమావేశము తీసుకొని పాల్గొనిరి. దుకాణదారులన్నియు మునిసేయబడెను. ఆఫీసులూ మూట్లు కట్టివేయబడి గాంధీమహాత్ముని యం దలిభక్తిని దెలుపుచు చేసిరి. గొప్ప యువకులతో ప్రజలందరు బయలుదేరి గ్రామమునందంతట మహాత్ముని పలుము నుర్రించి గాంధీచా కను ప్రదేశమున సమూహి రొడ్డు యు ప్రజలచే నిండిపోయి రహదారి కట్టువడి పోయెను. చుట్టుప్రక్కల మేడలు మిడెలు ప్రజలతో నిండిపోయెను. కాంతి సైనికులు ప్రజలలో కాంతిని నెలకొల్పి జాగ్రత్తగా కాపాడిరి. ప్రప్రథమమున శ్రీయుత కేశవరపు రామరాజుగారు గాంధీ మహాత్ముని అరెస్టువృత్తాంతము గూర్చి ముచ్చటించిరి. కొల మర్రి చినరఘుపతిరావుగారు ప్రస్తుత రైత్యమునుగూర్చి యు శ్రీయుత రాపాక తిరుపతిరాజుగారు సత్యాగ్రహచరిత్రను గూర్చియు విపులముగా సవస్యవించిరి. శ్రీయుత బ్రహ్మదేవ శాస్త్రిగారు ఆంగ్లేయ దౌర్జన్యమును గూర్చి చూటలాడిరి. సభలో గొప్ప విదేశీ ప్రస్తుతముల రా శి తగులవేయబడెను. సభ కాంతియుతముగాను జయప్రథముగాను నెరవేరెను.

ఒక విలేఖరి

కావలి

హరతాళము

కావలి, మే 7:-నిన్న దినం ఉదయం గాంధీమహాత్ముని అరెస్టు వార్త వినినతోడనే పురమంతయు పూర్తి హరతాళము జరిగెను. ఆంగ్లేయ మునిసిపలయడెను. సాయంత్రము బజారులో గొప్పసభ జరిగెను.

తుమ్మలపెంటును శ్రీయుతులు వేరుగంటి వెంకట సుబ్బయ్యగారు, కానా సుబ్బారావు గారు చతుర్యేదుల రాఘవయ్యగారు సభకు విచ్చేసియెల్లరును ఖద్దరు ధరించి గాంధీ మహాత్ముని సందేశమును నెరవేర్చవలెనని ఉద్బోధించిరి. తుమ్మలపెంటునుండి తేబడినస్వరాజ్యలక్షణము విక్రయింపబడెను. అశేషులు శివీనిరి. తదనంతరము విదేశీ ప్రస్తుతము జరిగెను.

ఉప్పునత్యాగ్రహము

ఇప్పటికి 5 మైళ్లదూరమున సముద్రతీరమున తుమ్మల పెంటయను చిట్ట గ్రామము కలదు. అప్పుట శేషలూ సహజ మైన పుష్పగడ్డలు విరివిగా గలవు. వాటిని ప్రాంగణములకు 4 రోజుల క్రిందట శ్రీయుతులు కానా సుబ్బారావుగారు పది మంది వాలంటిరుతో అచ్చటికి వెళ్లిరి. వకరోజు పుష్పమూటలు కట్టుకొని తెచ్చుచుండగా పోలీసువారును పాల్కువారును వారి చేతులలోనుండు పుష్పము అందుకొని సుబ్బారావుగారిని రాఘవయ్యగారిని మరికొందరిని మేడలుపట్టుకొని పుష్ప కాలవలోముంచిరి. దీనివలన కొంతపుష్ప కరిగిపోయెను. మిగిలిన జానిని యిక్కడ వాలంటిరు బసకు తీసికొనివెళ్లిరి. మరునటి రోజునూడ పుష్పము బలవంతముగా పూజయెరుగు కొనిరి.

(స్వీయ విలేఖరి)

బెజవాడ తా. గొల్లపూడి

మే 6:-ఉదయం 8 గంటలకు గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధమును గూర్చి తెలియబడినది. అంతట గ్రామస్థులు జాతీయగీతములు, భజన, వాయిద్యములతో, మహాత్ముని దేశీయనాయకుల చిత్రపటములతో గ్రామప్రదక్షిణ మొనర్చి కృష్ణా నదియందు స్నాన మొనర్చివచ్చి మా గ్రామములో యిటీవల సాపించబడిన శ్రీ జగదీశ్వర లో నెహరు శిబిరము వారికి సమయంలో శ్రీ యు. యె. లూరు కాపురములు బండ్లుబిచ్చయ్య చాదరిగారిచే జాతీయపతాక సాసనోన్మము దరిపించిరి. పలు పురు ప్రముఖులు పతాకముయొక్క పుత్రికాపుత్రులను గూర్చియు యెట్టి పరిస్థితులయందైనను పతాకమును రక్షించవలసిన బాధ్యతను గూర్చియు ముచ్చటించిరి. అంతట పదిమంది గ్రామస్థులు "యాపతాకము" తమ కట్టి కష్టములు ప్రాప్తించితిమని జీవ మున్నంతవరకు ప్రాణప్రదముగ రక్షించెదమని ప్రతినయొనర్చిరి. తదుపరి పతాకమునకు నారకేశ్వరులు, దూప, దీపములు సమర్పించి వందనమొనర్చి తపశ్శక్తిని వెల్లడించిరి. విదేశీ ప్రస్తుతమునూడ జరుపబడినది. సాయంత్రము 4 గంటలకు శ్రీయుత, బి.ఎ.ఎ. చాదరిగారి ఆధ్వర్యమున సభ జరుపబడి మహాత్ముని నిర్బంధము మహాత్మాదేశమును గూర్చి మాట్లాడిన వెనుక పలువురు ప్రముఖులు మాట్లాడుచు సవస్యవించిరి. ఈదినం తీర్మానము సభికులందరు నిలచి ఆమోదించిరి.

"భారతజాతీయ స్వాతంత్ర్య సమరసేనాధ్యక్షుడును, ప్రపంచమునకు నవీన విజ్ఞానప్రబోధనాచార్యుడును, అగు మహాత్మాగాంధీజీ నిర్బంధమునకు మే మభినందించుచున్నాము. మహాత్ముని నిర్బంధము, భారతీయుల దాశ్చర్యము క్షిణి, మహాత్మ తక్షణి నోంగుటకును సహకార మొనర్చునే గాని జాతీయ స్వాతంత్ర్యసమర మాపబడజాలదనియు, భారతీయుల ఆశయములు చెరసాలవలననే నెరవేరదనియు నమ్ముచూ మేముండులకు సిద్ధముగా నున్నామని తెలియజేయగలము"

(విలేఖరి)

కాకినాడ

(స్వీయవిలేఖరి)

సత్యాగ్రహులకు శిక్షలు

కాకినాడ, ది 8-5-30:- ఉప్పువట్టుము నల్లంపించి నందుకు 74 ఉప్పు వట్టుముక్రింద ఈ దినవారాకి శిక్షలు విధించిరి. పిరాపురం మేజిస్ట్రేటుగద్ద విచారణ జరిగెను.

1. రావు, అచ్చయ్యరావు గారు 6 నెలలు విడివైదు వి క్లాసులో చేసిరి.
2. అల్లక సత్యాగ్రహులు గారు 6 నెలలు కఠిన శిక్ష.
3. జ్యోతుల కాశీస్వామి గారు 6 నెలలు కఠిన శిక్ష.
ఈసత్యాగ్రహులు పిరాపురం తాలూకాలోని ఉప్పాడ, కొత్తపల్లి గ్రామములో విశేషముగా కాంగ్రెసు ప్రచారము నెల్పుచున్నారు. వీరచ్చుట మిగుల పలుకుబడి కలిగిన వారు, అక్కడ ప్రజలచే వీరు ఉప్పు కాసనోల్లంఘనము చేయించుచుండిరి.

జెన్న పురి బజారు ధరలు

36 4 1 2 0

గాంధీమహాత్మున కభినందనములు

చెన్నపురినత్యాగ్రహాల త్యాగదీక్ష

“ఆత్మవిశ్వాసమే ప్రధానము”

“గాంధీమహాత్ముడు నిర్బంధమునం దుంచబడినందులకు చెన్ననగర పౌరులు వారి కాంతయు అభినందించుచు మహాత్ము డేదలకై ఆక్రమముగా నిర్బంధింపబడెనో అట్టి సివిలు కాస నోల్లంఘనముతో సహా భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటమును కడ పరకును కొనసాగింపఁజేసినది భారత స్త్రీపురుషు లెల్లరును నేడుచున్నార” అను తీర్మానము మొట్టటి నాయంత్రము మైలా పురం ఉడుమునం సత్యాగ్రహోద్యమమును జరిగిన పౌరసభలో నేకగ్రీవముగా నామోదించబడినది. సభకు మొట్టమొదట శ్రీ కె. భావ్యమయ్యగారును పిమ్మట శ్రీ గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్ర రావు గారును ఆధ్యక్షత వహించిరి. వేల, లక్షలకొలది పౌరులు సమష్టికాసనోల్లంఘనమును గావించుచో ప్రభుత్వమువారి చేయకాలనియు, కాని అట్టి క్రయ గ్నిమున కెంతయో ప్రచార మానశక్తమనియు పలికిరి. ఉత్తర సత్యాగ్రహముతో బాటు విదేశప్రభుత్వపక్షమునై నెక్కువక శక్తులను కేంద్రీకరింపవలెననియు, ప్రజలయొద్దయంద్యమము పట్ల ఎక్కుడు ఉత్సాహము జూపుచున్నారనియు పలికిరి. శ్రీ మతి దుర్గాబాయిమ్మ గారి యుపపాదనపై, శ్రీ. కె. భావ్య మయ్యగారు సభ కధ్యక్షత వహించి చెన్నపురి సత్యాగ్రహ లీంతదనుక గావించిన కాసనోల్లంఘన కార్యక్రమమునకు వారి నెంతయు ప్రశంసించుచు పురప్రముఖు లిదివరలో లోడ్వడిన దానికంటెను ఇకముం దతోధికముగ సత్యాగ్రహోద్యమము నాదరింపవలెనని పలికిరి.

డాక్టరు నటరాజన్ గారు మాట్లాడుచు యువకులు వయో వృద్ధులపై ఎన్నడును ఆసలు పెట్టుకొనరాదనియు, స్వయంసహాయము, ఆత్మ విశ్వాసము లావశ్యకములనియు, శ్రీ ప్రకాశం నాగేశ్వరరావు పంతులు గార్లు చే కారంభింపబడిన చెన్న నగర సత్యాగ్రహోద్యమమును తుదివరకు సాగించు టావశ్యక మనియు పట్టణముందేగాక ఇతర ప్రాంతములం దెల్ల ప్రచార ము గావించవలెననియు, మరణమునకైనను సంసిద్ధులు కావలె నని పలికిరి.

శ్రీ. నుబ్రహ్మగంగారు మాట్లాడుచు చెన్నపురియందు 144 వ శక్తును నుల్లంఘించుట ఆత్మగౌరవము గల ప్రతిభారత పుత్రులయొక్క విధ్యుక్తధర్మమనియు, ప్రభుత్వమువారి ఆక్ర మ కాసనము లన్నిటిని ఉల్లంఘింపవలెననియు, లోకోత్తర పురుషుడైన గాంధీ మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడినపిమ్మట భార తీయు లెవ్వరు ఉపేక్షవహించియుండుట ధర్మముకాదనియు పలికి నాయకుల తోడ్పాటు లేమికి విచారించిరి.

శ్రీ స్వామి నిత్యానందగారు — మాట్లాడుచు సమర్థతీ సత్యాగ్రహోద్యమమందలి యనుభవములను వివరించిరి. ప్రస్తుత పోరాటము సత్యాగ్రహ దురాగ్రహములను హింస అహింసలకు ను జరుగుచున్న సమరమనియు సత్యాగ్రహికి ఆపజయమున ది ఎచ్చటను లేదనియు మానవుడు తన ధర్మమును నిర్వర్తించ వలసియున్నాడనియు ఫలము భగవదధీనమనియు పలికిరి.

శ్రీ స్వామి నాథనుగారు మాట్లాడుచు నాయకులు లేరని ఎవరుగాని నిరూపించు చెందరాదనియు భగవద్వక్త ఆత్మవి శ్వాసము దేకాభిమానములు గలవా రెన్నడును ఎట్టిపరిస్థితులందు ను నిరూపించు జెంద పనిలేదనియు గాంధీమహాత్ముని నిర్బం ధానంతరము విరతవాదమునకు తావేలేదనియు శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు మదరాసు ప్రతిష్ఠను కాపాడిరనియు మన విప్రుడు వెనుకంజవేయరాదనియు పలికిరి.

డాక్టరు బి. నుబ్రా రావుగారు— మాట్లాడుచు 8 వ తేదీ 144 వ శక్తును నుల్లంఘించు పోవుచున్నామని పోలీసు కమిషనరుగారి కి నోటీసు జారీచేయించిమనియు అందులకై తమపై 144 శక్తు ను క్రింద ప్రత్యేకముగా ఉత్తరువు నొసంగియుండి రనియు, పోలీసువారిని గావించినను ఈ శక్తును నుల్లంఘించుటకు కృత నిశ్చయములయెన్నామనియు, వందలకొలది సత్యాగ్రహులు బయలుదేర సిద్ధముగనున్నారనియు, సత్యాగ్రహులు అహిం సా తత్వమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలవారై త్రికరణముల అహింస నవలంబించవలెననియు, సత్యాగ్రహులు తాము కాంత ముగ నుండుటయేగాక ప్రజల నందరను కాంతచిత్తులనుగ జేయ వలెననియు, సత్యాగ్రహ లీస్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రాణ ములు గోల్పోయినను తద్వారా స్వరాజ్యము చేరువకు రాగల దనియు పలికిరి.

పండిత వ్యాపీకేశ శర్మగారు మాట్లాడుచు బ్రిటిషు ప్ర భుత్వ నిరంకుశ పరిపాలనక్రింద భారతీయులు కాలంచేతులు బంధింపబడియున్నారనియు, ఇట్టిపరిపాలనక్రింద మనియుండు టకంటెను మరణించుటయే యుత్తమమనియు, గాంధీమహా త్ముని పాంచభౌతిక శరీరము కారాగారమున బంధింపబడినను వారియొక్క ముప్పదిమాడుకొల్లు భారత ప్రజలందఱు వర్తించు చునే యున్నదని పలికిరి.

శ్రీ టి. నరసింహమూర్తిగారు:— మాట్లాడుచు పోలీసు కమిషనరుగారు తమపై 144 వ శక్తును క్రింద నోటీసు నొసంగి బహిరంగసభలందు మాట్లాడుట కనుకాశమును గల్పించి రనియు (నవ్వు) జాతీయవాదాంతమున శుభదీపసమున చెన్ననగరమందు శ్రీ ప్రకాశం, నాగేశ్వరరావు పంతులుగార్లు ఈ యంద్యమ మును ప్రారంభించిరనియు, ఇందు ప్రాణములు గోల్పోయి నచో స్వాస్థ్యాజ్యమును, జయించి బ్రతికినచో స్వరాజ్యమును అనుభవించగలమనియు, స్త్రీలు కాసనోల్లంఘన మొనర్చినను ప్రభుత్వమువారు వారిని నిర్బంధించుటకు దైర్యము లేకపోయి ననియు, నాయకులకై పందేపొంపవలదనియు, తెలియని తావులనుండి తెలియకుండగ నాయకు లుంట్రించగలరనియు పలికిరి.

శ్రీ తాడేపల్లి వేణుగోపాల రావుగారు:— గాంధీమహా త్ముని నిర్బంధితమున, వారి ప్రపంచ విఖ్యాతిని, వారి మానవీయోపద్రవ్యములనుగూర్చి సంక్రమముగ ముచ్చటించిరి. సత్యాగ్రహులందరును ఆ తే శత్రువు లగు లా గాక సమయ మరుచెంచి నపుడు మాత్రము ఆత్మసమర్థులును సంసిద్ధులైయుండవలెనని హెచ్చరించిరి. భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమనాయకుడును, ప్రధాన నాయకుడును మహాత్ముని, కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షులును జవహర్లాల్ నెహ్రూ పండితుని నిర్బంధించిన పిమ్మటగూడ ఈయంద్యమందు పాల్గొననిచో ఆట్టిభారతీయులు ప్రభుత్వపక్షమునందు చేరిన ప్రాంతదేశదరనియు, మహాత్మునియందు, భారతీయ నాగరిక తా, విజ్ఞాన, శీలములు మూర్ఛింబించి యున్నవనియు, మహా త్ముడు పదేకించిన అహింసామార్గమే వారిని అవతారపూరు షునిగ ప్రపంచమునకు చాటుచున్నదనియు, గోవిందుని మరణీ నాదమును విని తనయులై తమపనలను విడిచి పరుగిడిడి గోప గోపీజనమువలె మహాత్ముని అహింసాసందేశము నాలకించి పుల కాంకితులై భారతీయులేగాక, విదేశీయులు సైత ముకర్షింప బడుచున్నారనియు, గాంధీమహాత్ముడు భారతదేశస్వాతంత్ర్య ముకొరకే కాక ధర్మలోక కళ్యాణమున కవతరించిన పుణ్యపూ రుషుడనియు, ఇట్టికాలమునందు జన్మించుటయే పరమభాగ్య మనియు పలికిరి.

శ్రీ బులుసు రావజోగరవుగారు మహాత్ముని గురగణ మలను కీర్తించుచు పంచపూతములను, పంచేంద్రియములను జ యించి నశేపరచుకొనినవాడే నిజముగ వీరుడనియు, గాంధీమహా త్ముడిట్టిపూర్వగేసరుడనియు, మహాత్ముడు బాహ్యోంతరశక్తు లను జయించిన నిష్కరిపంధి యనియు సత్కరజ ప్రయోగము లను ఉత్సాహ ప్రభు మంత్ర శక్తులను ప్రతిష్ఠాక్రియు అభ్యసించి కలెగియుండవలెనని పలికిరి. పిదప సభ కధ్యక్షత వహించి యున్న శ్రీ గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావుగారు మహాత్ముని గూర్చి మాట్లాడుచు ప్రార్థనయే మహాత్ముని జీవితపరమాధి యనియు, వారు సర్వకాలసర్వాస్థలయందును పారిభావనారూఢుడైయుం దురనియు, మహాత్ముడు తన నిర్బంధమును నుభవముగ గాని, కష్టముగగాని పరిగణించువారు గారనియు, వారు ద్వంద్వ ముల కతీతులనియు, ప్రభుత్వమువారు మహాత్మునకు విక్రాంతి నొసంగి రనియు, ఫలరహితబుద్ధితో కర్మ నాచరించెడి కర్మ యోగి కావున మహాత్మున కంజము మగునది ఎన్నటికినిలేదని యు, ప్రార్థనవలన సర్వకార్యములు చేపూరునను విశ్వాసము పాశ్చాత్య రైత్యులందులలో గూడ గాఢముగా కలదనియు పలికిరి.

శ్రీ మతి దుర్గాబాయిమ్మగారు మాట్లాడుచు స్వతంత్ర ప్రకాశం నాగేశ్వరరావుగారు దివిటిచే వర్తించ నశక్తమునటులు, సర్వ గుణలక్ష్మణుడును, పవిత్రచారిత్రుడును లోకోద్ధాతుడును గాంధీ మహాత్ముని గురగణముల నెన్నట కేరికిని శక్తి చాలదని యు, తమయందుండెడి దేకాభిమానమునకు మహాత్ముని దివ్య సందర్శనమే, వారి పవిత్రోపదేశములే కారణమనియు, మహా త్ముని భూతదయాపరత్వము, వారి నిరాడంబరత్వము ప్రతివారి కిని ఉదర్శప్రాయము లనియు, అధికారి అనధికారిభావము, అల్పవల్లభావముల నెల్లరును విడదాడవలెననియు మహాత్ముని నిర్బంధించినప్పటికిని, భారత పుత్రీపుత్రు లెల్లరును వారి నను సరింపగలరనియు గాంధీ మహాత్ముని చిరాయారాగోగ్యములకై ప్రార్థించవలెననియు పలికిరి.

శ్రీ వి. యల్. కామ్రెగారు తీర్మానము నుపపాదించుచు సర్వాస్త్ర సంపన్నులను, సాయుధులను, రాజ్యాంగ తంత్రములు నను బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపై ఒక్క మానవమాత్రు డెంతవని చేయగలడో అంతవనిని గాంధీమహాత్ముడు భారత స్వాతంత్ర్యము కొరకై గావించి యుండెననియు, అందులకై ప్రభుత్వమువారి క్రమముగ మహాత్ముని నిర్బంధమునం దుంచి రనియు, ప్రభుత్వమువారి వలంబించుచున్న చర్యలను బట్టి వారికి ఉపాధము జనించెనని చెప్పవలెననియు కాంత చిత్తులగువారి తలలనేకము లీప్రభుత్వమువారు బ్రదులు కొట్టి రనియు ఇచటగానిచో మరొక తావున నైన తమ యకార్యము లన్ని పేరు సమాధానము చెప్పకొనవలసి యుండురనియు, ఏమిక్రిస్తు నేడున్నవించినచో “ప్రభూ వారిని తమింపుము. వారేమి చేయుచున్నారో వారే ఎరుంగరు” అని విలపించి యుండుననియు ప్రభుత్వమువారి రీతియన చిర కాలము భారత జాతిని నిం దల పాల్గొలు

కలకత్తాలో గడవిడలు

ప్రజలు పోలీసు స్టేషనుమీదికి బోవుట

25 వందల అరెస్టు చేయబడిరి

కలకత్తాకు 48 వైశ్ల దూరమున నున్న రాజాపూరు పోలీసుస్టేషను మీదికి 7 వయ ప్రజలు దుండగములు చేయ టవలసి కొంతకది 7 వ ఇనప్పెక్టరులకు, పోలీసులకు, ఎక్స్ ప్లో బండ్లలోడలం దెబ్బలు తగిలినట్లు తెలియుచున్నది. రాజా పూరు స్టేషను పోలీసుమీద పత్రికల నమ్మవారిని అడ్డ పట్టినందులకు యిద్దరు కాంతి సైనికులు అరెస్టు గావించ బడి రుట. వీరిని పోలీసు స్టేషనుకు తీసికొని పోవునపుడు ప్రకాసమువామల పోలీసుస్టేషనుచేరి కాంతి సైనికులను రక్షిం ప ప్రయత్నించిరి. ఇటుచేయుటలో వారు పోలీసుఉద్యోగి యులను కొట్టిరి. ఈసంగతి తెలిసి రైల్వేపోలీసులును ఉద్యోగి యులు అన్వేషించిరి. వారు మూకలను వెళ్ల గొట్టి 25 మందిని అరెస్టుచేసిరి. దెబ్బలుతగిలినవారు ఆసుపత్రిలోనున్నారు. ఈ యొక్క ఉపాధము పట్టణములో కాంతముగా నుండెను. ఆముఖ పాములు పోలీసులు స్టేషనును కడించుచున్నారు. (ఆ. ప్రెస్)

ధోల్గొట్టాటలు

60-70 మంది అనువత్రిలోనుండుట

6 గురు మరణించిరి
ధోల్, మే 6—దెబ్బలుతగిలి ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొన బడినవారిసంఖ్య 60 కి 70 కి మధ్యగిన్నది. చాలమందికి లాటి దెబ్బలు తగిలినవి. ధోల్గొట్టాట పోలీసులు కాల్చినందువలన దెబ్బ లుతగిలినవి. సైనికులు కాల్చలేదు. ఇంతయుట్టుకు అరుగురు మరణించిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

సిన్హ, మే 7—ఇప్పుడు ధోల్గొట్టాట కాంతముగానున్న దని ప్రభుత్వమువారిలన తెలియుచున్నది. బ్రాంబండ్లు టాం గాలు నగుచున్నవి. చాల దుకాణములు తెరువబడినవి. చచ్చిపోయిన యిద్దరు శరదాసంస్కారస్థలమున గడవిడ జరుగవని తెలపబడినది. కాని అట్లుజరగలేదు. 48 గురు ఆసు పత్రిలో చేర్చుకొనబడిరి. 48 గురు బయటినుండివచ్చి మందు పుచ్చు కొను చు న్నారు. ఆ సు పత్రి లో రా త్రి యి ద్ద రు చచ్చి పోయిరి. పోలీసు ఆసుపత్రిలో 18 గురు చేర్చుకొనబడిరి. 5 గురు బయట నుండివచ్చి చికిత్సనొందుచున్నాడు. ఇద్దరుకా కొత్తపోలీస్ కొం దరకు చికిత్స గావించబడినది. ఇంతవరకు 4 గురు చచ్చిరి. ఇతర వివరములు పంపగలటకు అధికారులు ప్రయత్నించుచు న్నారు. (ఆ. ప్రె.)

నేడు ధోల్గొట్టాట కాంతముగా నున్నది

ధోల్, మే 7—ఈరోజు ధోల్గొట్టాట కాంతముగా నున్నది. ప్రజలయొక్కయు ముఖ్యముగా మహాత్ముద్యమయొక్కయు ప్రోత్సాహములన దుకాణములు తెరువబడినవి. చచ్చిపోయిన వారిని ఉల్లి వేయతో తీసికొని పోకుం డుటకు కాంగ్రెస్ వారు నిశ్చయించిరి. అందువలన అల్లరు లే మియు ఒరుగలేదు. కొత్తపోలీసుప్రజలకు పంపివేసి పోలీసులు చాందినీచాక్ లాహోర్ గోటువరకువీయి కాంతమునెలకొల్పిరి. మహాత్ముద్యమము గడవిడలలో పోల్గొనలేదు. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసులు, సైనికులు ఆజ్ఞోలంఘనము చేయులేదు

మే, 7—అలకాబదులో పోలీసులు సైనికులవలె ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించిరనువార్త అసత్యమనియు, పూనాలో సైనికు లు అధికారుల ఆజ్ఞల నుల్లంఘించి రనువార్తకూడ అసత్యమని యు ప్రభుత్వమువారు తెలపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

జాలరనియు, లోలోపుగ మరణించ రాత్మార్థము గావించవలె ననియు, ఎట్టి సందర్శమునందైనను ఎవరియెడలను ద్వేషభా వము వహింపక ప్రేమపూర్వకముగ బాధలనెల్ల అనుభవించ సంసిద్ధులము గావలెననియు, చెన్నపురి పౌరుల కాంతివర్తనము నకు పాఠాభిజయమే ప్రబలసాక్ష్య మనియు, ప్రజలు తమ ధర్మమును గుర్తించి మహాత్ముని యంద్యమమునకు విజయమును చేకూర్చవలెననిరి.
ఇ. రెడ్డి కుమారు తీర్మానమును బాపరదిరి. అంతట సభ ముగింపబడినది.

మహాత్ముని నిర్బంధము

ఆంధ్ర దేశము

గుడివాడలో హత్యము

పిక్కెటింగు పోయటము ఏర్పాటు

గుడివాడ, మే 7:—ఉదయము హఠాత్తుము నిర్విఘ్నముగా జరిగినది. నిన్న సాయంత్రము గాంధీచౌకులో జరిగిన బహిరంగసభయందు శ్రీమతి ముసుగంటి లక్ష్మీనరసమ్మ గారు ఉపన్యసించిరి. ఈమె బందరు నల్ల జెండాలు కేసులో శిక్షితులైన వారికి నాయకులగు వెంకట్రావుగారి ధర్మపత్ని సభలో యన్. కృష్ణమూర్తిగారును, యస్. సత్యనారాయణమూర్తి గారును డాక్టరు జి. సుబ్రహ్మణ్యము గారును, స్వామి ప్రణవానందు గారును రామినేని కోటయ్యగారు, కడియాల వెంకటరత్నము గారును, రామినేని రాజస్వామిగారును ఉపన్యసించిరి.

ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులను గూర్చియు మహాత్ముని ఆరెఘ్టును గూర్చియు వివరించిరి. స్వామి ప్రణవానందుగారిట్లు చెప్పిరి.

భారతీయులకన్న ఆంగ్లేయులకే మహాత్ము డెక్కువ ఆప్రమితుడు. కాబట్టి ఆయనను నిర్బంధించుటవల్ల విశ్వమయమైన ధర్మమునే ఆంగ్లేయులు అరికట్టుటకు యత్నించుచున్నారు.

శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమ్మ గారు తయారుచేసిన జేబు దుమ్మార్థ సభలో ధ. 16 లకు ఏలము వేయబడెను. ఈపై కము సత్యాగ్రహనిధికి ఒసంగబడెను.

కల్లుదుకాణములును, విదేశీవస్త్ర దుకాణములును పిక్కెటింగు చేయఁబడునని తీర్మానింపబడెను. శ్రీ వెంటి రులను, పురుష ఫలంబీరులను చేర్చుటకై వేరొక సభ జరుపబడును.

ఏలూరు

50 శ్రీవలంబీర్లు పిక్కెటింగునకు

సిద్ధముగానున్నారు

ఏలూరు, మే 7:—మహాత్ముని నిర్బంధవార్త విన్నతోడనే నగరమంతట ఆకస్మికముగా హఠాత్తు జరిగెను. బహులన్నియు మూయబడెను. మూలపరమండి ఉప్పు సత్యాగ్రహ వలంబీరుజట్టు ఏలూరు తిరిగివచ్చెను. ఈ పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సత్యాగ్రహమునకు సర్వాధికారులు గానున్న కొమ్మారెడ్డి ఆంజనేయులుగారు యీ వలంబీరుదళమునకు నాయకులుగా నుండిరి.

హైస్కూలు ఆవరణలోనికివచ్చి ఊరేగింపు ఆగెను. 15 వేలమంది జనులు సమావేశమైరి. వందలకొలది శ్రీలు వచ్చిరి.

మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగారు, ఎల్వేని సుబ్రహ్మణ్యము వేదవేదికగారును, బాపినిడుగూరు శరభరాజుగారును, రంగారావుగారును, డాక్టరు కోకా నరసింహారావుగారును, డాక్టరు పట్టాభిరామయ్యగారును, శ్రీమతి తల్లాప్రగడ సుందరమ్మగారును, తదితరులను ఉపన్యసించిరి. నిషేధలవణ విక్రయము సభలో జరిగెను. తాడేపల్లి సత్యనాథదేవిగారు రు 116 లకు ఉప్పునుగొనిరి. ఈమెగారు ఖద్దరు ప్రచారమునకై చాలా కృషిచేయుచున్నారు. ఈమె 50 మంది నలంబీరులను విదేశీవస్త్ర దుకాణముల పిక్కెటింగు చేయుటకై తయారుచేయుచున్నారు.

150 మంది శ్రీమత్సత్యదేశవస్త్రదీక్షకు స్వీకరించిరి. విదేశీవస్త్రవర్తకులు విదేశీవస్త్రములను తెప్పించకుండుటకై వారిచే-వాగ్దానములు చేయించుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. సర్దారు ఆంజనేయులుగారిని సభవారు అభినందించిరి.

విదేశీవస్త్రదహనము జరిగెను.

(తంతివార్త)

నర్సాపురము

(స్వకీయవిలేఖరి)

నర్సాపురము, మే 7:—హఠాత్తుము నిర్విఘ్నముగా జరిగెను. పెద్దబజారులో నిన్న జరిగిన బహిరంగసభలో శ్రీ యుత సి. వెంకటేశ్వర్లుగారు (నకిలు)-అధ్యక్షత వహించిరి. పోడూరి పేర్రాజుగారు ఉపన్యసించిరి.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం. రం.

మ చి లీ ప ట్టు ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి థిర్వలలో హైదరాబాదు పట్టణమునకు తెరువబడును. ఆచట కొందరు పురప్రముఖులు కోరుటవలన 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. నైజాము జోషియన్నయొక్కయు సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాట చేయబడును. ఈ సెలెక్షన్లలోగా వాటాజాబితా ముగించబడును.

షేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు మీద తెలుపబడును.

డో. కో. శాస్త్రి, యం. వ. సెక్రటరీ.

మహాత్ముని నిర్బంధము చేయుటలో గవర్న మెంటు వారి వైఖరిని ఖండించుచు తీర్మాన మొకటి శ్రీయుత బహ్మ య్యశాస్త్రి గారు ఉపపాదించిరి. శ్రీమతి పులుగు రి కనకమ్మ గారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

మారగాదు దుకాణములు మత్స్యబజారు కూడా మూయబడినవి.

పాండూరు

పాండూరు, మే 7:—బాతీయతాకములతో ఊరేగింపు జరిగినది. ఎర్రపతాకము కట్టిపెట్టిరి. దుకాణములు మూయబడెను. సాలెపరివాండ్లు పనిచాలించిరి. లోకలు బోర్డు పాఠశాలలో పరీక్షలు జరుగుచుండెను. కాని విద్యార్థులు పరీక్షకు పోగూడదని పిక్కెటింగు ప్రారంభింపబడెను. అందువల్ల సాయంకాలము పరీక్షకు పోగూడదని విద్యార్థులు నిశ్చయించిరి.

ఖద్దరు విక్రయము అపారముగా జరిగెను. ఉన్న ఖద్దరు చాలలేదు. అనేకమంది ప్రముఖులు స్వదేశీవస్త్ర కొనిరి. యూనియనుబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారును అనేకమంది పెద్దవర్తకులును స్వదేశీవస్త్ర దీక్షవహించిరి.

మా ట్రే టు ఎ డ్డ్ వే ల కొ ల ది జ ను లు గుమికూడిరి. మహాత్ముని ఆరెఘ్టుగూర్చిన వివరములు ఆంధ్ర పత్రికలోనుండి చదివి వినిపింపబడెను.

కల్లుదుకాణములు పిక్కెటింగు జయప్రసముగా జరుగుచున్నది.

పోలీసుగారు ఎవటను కన్పించలేదు. సాయంకాలము బహిరంగసభ జరుగను. దేవాములలో ప్రార్థనలు కొనసాగు జరుపబడును.

(స్వ వి)

తిరుపతి

తిరుపతి, మే 7:—నిన్న తిరుపతిలో హఠాత్తు జరిగెను. మహాత్ముని పటమును భజనలతో ఊరేగించిరి. సాయంకాలము రిడింగు రూము ఆవరణలో రెండువేలమంది సభచేసిరి. అనంత శయనమయ్యగారు, శ్రీనివాసాచారిగారు, (కాంగ్రెసుకార్యదర్శి) సభలో ఉపన్యసించిరి. చిత్తూరులో వకీలుగానున్న అనంతశయనమయ్యగారు ఖద్దరు ధారణమును గూర్చి మద్దతి వేధమును గూర్చి యుపన్యసించిరి.

మ్యునిసిపలు చెయ్యకూడగారు శేషాచలయ్యగారు మ్యునిసిపలు కార్యాలయమును ఆవాడు మూసివేసిరి. పట్టాములోని బ్యాంకు కూడా మూసివేయబడెను. యువకులు ఖద్దరు ప్రచారమునకును మద్దతివేసే ప్రచారమునకును పనిచేయుచునున్నచేసిరి.

(స్వ వి.)

సికింద్రాబాదు మే 7:—పెద్ద ఊరేగింపు జరిగెను. హఠాత్తుము నిర్విఘ్నముగా జరిగెను. సాయంకాలము బహిరంగ సభజరిగెను. రామశ్రీ కిషనుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఖద్దరునే విరివిగా ఉత్పత్తి చేయవలయునని చెప్పిరి.

సి. యస్. కే. అయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. కే. యకా. హరనాథుడు, సత్యనారాయణగారును ఉపన్యసించిరి.

సబర్బన్ అక్రమసభ్యులుగా నుండిన రామగోపాలు గారు అక్రమజీవితమును విడిచిరి. తల్లి ఉపయోగముకు ప్రదర్శించిరి.

సి. యస్. నాయకుగారు ఉపన్యసించుచు యిట్లు చెప్పిరి. భారతీయులందరూ ఏకీభవించినయెడల బ్రిటీష్వారు యీ దేశమును చెంబుత్వస్థలతో సహావిడిచి ఒక అర్ధరాత్రి లో వెడలిపోగలరు. మహాత్ముని బ్రిటీష్వారు అర్ధరాత్రివేళ ఎట్లు అరెస్టుచేసిరో అదేరీతిగా వారు ను అర్ధరాత్రి వేళ వెడలిపోగలరు.

ముక్తేశ్వరరావుగారు “తరిగాంధీయుగ మేనుదెంచె” య సుపన్యాయుడు చదివిరి.

ఒక నుహమ్మదీయుడు సభలో నుపన్యసించెను. అధ్యక్షుడు ఉపన్యసించుచు నిట్లుచెప్పెను. విల్లబట్టు సిగరెట్లు కల్లుపారాయీలు విక్రయము నిరోధించవలయునని చెప్పిరి.

(తంతివార్త)

ఆంధ్ర దేశ సత్యాగ్రహము

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, మే 7:—గాంధీమహాత్ముని ఆరెఘ్టువార్త పురమంతటను కార్చిచ్చువలె అతిత్వరగా వ్యాపించెను. సంపూర్ణముగా హఠాత్తు జరిగెను. వకీళ్లందరూ కోర్టునకు బోవుటమానిరి. 125 వందల సత్యాగ్రహులు బాతీయ తాకములతో సత్యాగ్రహ శిబిరమువద్ద బయలుదేరి ఉత్సవముతో నగరసిద్ధులందు తిరిగి స్వరాజ్యమేదానము చేరిరి. సీరం సుబ్బారావునాయుడు గారు గుంటూరుజిల్లా నియంతయు, పున్నయ్యశాస్త్రిగారును ఎ. కే. ఆంజనేయులుగారును, ఉత్సవమును నడిపించిరి. ఉత్సవము పోవుచుండగ త్రోవలో అనేకమంది చేరిరి.

బహిరంగ సభ

ఆంజనేయులుగారి అధ్యక్షతను బహిరంగ సభజరిగెను. సభలో ప్రధమవిషయము, ప్రభుత్వమువారిచే నిషేధింపబడిన గ్రంథములను చదువుట. టి. శివరామయ్య గోపాలరావు, ఎ.క. మృత్యుంజయరావు, మొవ్వా ఆదినారాయణ, వెంకటాచారిగారు నిషేధింపబడిన పాటలు వాదిరి. సీరం సుబ్బారావునాయుడుగారు ఆంగ్లగ్రంథములలోని విమర్శిరి. జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారు వాటిని తర్జుమాచేసిరి. తాను కూడ వాటిని చదివినట్లే ఎంచుచున్నని చెప్పిరి. ఇటుకాలరామ శాస్త్రిగారు బాష్పరు సంగ్రాహగారి గ్రంథమునుండి చదివిరి. శివరామయ్యగారు తర్జుమాచేసిరి. ఈ దిగువ పేర్లవలన శ్రీ సత్యాగ్రహులు గూడ నిషేధింపబడిన పాటలు చదివిరి. ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు, గ. పిన్నమ్మగారు, ఆక రత్నమ్మగారు, తుమ్మల చంద్రమ్మగారు, తుమ్మల దుర్గాంబగారు, భిమిరెడ్డి అన్నపూర్ణమ్మగారు, నెల్లంకి సరళాదేవిగారు, తుంగల లక్ష్మీదేవిగారు, మునగపాటి రాజలక్ష్మమ్మగారు, పరిమి రామకోటి పున్నమ్మగారు.

జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రి, గోపాలకృష్ణయ్య, లక్ష్మీ బాయిమ్మగారు, సభలో ఉపన్యసించిరి. ప్రజలందరూ ముందుకువచ్చి విదేశీవస్త్రపులను బహిష్కరింప వలెనని హెచ్చరించిరి నేటి సభలో విశేష సేమన చాలమంది వకీళ్లు పూర్తిగా ఖద్దరు ధరించినవచ్చిరి. ఈ సభవారు మహాత్ముని ఆరెఘ్టువార్త విని ఆనంద మొందుచు వారి కార్యక్రమమునకు తమ సహాయము చేల్పుచు అందరూ బ్రిటీషు వస్త్రపులను బహిష్కరించవలెనని కోరుచున్నారు” అను తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. విదేశీవస్త్రదహనముతో సభముగ సెను. కారదాసినిమా మూయబడెను. (తంతి)

ఇచ్చాపురం

మహాత్ముని ఆరెఘ్టువార్త 6 వ తేదీని తెలియబచ్చెను. వెంటనే బహులన్నియు మూయబడెను. ఆతిశాంతముగ రెండువారు కోరనవసరము లేకుండగనే పురమంతయు హఠాత్తు జరిగెను. బి. శ్యామసుందరరావుగారు బాధననుండి అప్పుడేవచ్చి ఉదయం ఉనుకీర్తనలు జరిపిరి. దేవాలయములందు ప్రత్యేక ప్రార్థనలు జరిగెను. (ఒక విలేఖరి)

గజికితైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు కాచిన గడ్డి, పేస, చిలము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పుక పనిచేయును. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ప్రకటన

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డువారి తాలూకా, ప్రస్తుతం నర్సాపురంవద్ద గోదావరిరేవులో వుంచబడిన "నెల్" అనే పేరుగల స్టీమరు దానితాలూకా యావత్తు సామానులతోను 1 వ జూన్ 1950 నం వత్సరం తేదీ వుదయం 7½ గంటలు లగాయితు నర్సాపురం తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు బిల్డింగులో పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారివల్లగాని నారివల్ల అధికారం పొందబడినవారివల్లగాని పబ్లిక్ వేలంలో అమ్మబడును అని యిందుమూలముగా ఎల్లరకు తెలియపర్చడమైనది. పాటపరతులు ఏలూరు జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులోగాని పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని ఏ లోకలుఫండు అసిస్టెంటు యంజినీరు ఆఫీసులోగాని, ఏ తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులోగాని తెలుసుకొనవచ్చును.

పశ్చిమగోదావరి } పి. పెద్దిరాజ్,
జిల్లాబోర్డు ఆఫీసు } పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డు
ఏలూరు 5-5-50 } ప్రెసిడెంటు.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు నెగరోగములను నివారించి మూత్రము నిడుచునప్పుడు గలుగు బాటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్ తోను పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును సీసా 1-3 రు 3-0-0.

మూర్ఖారిప్తము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్ని సంవత్సరములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు సరిపావుమందు రు 3-0-0.

పొడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపొడలనేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాటి మొదలగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలుసేటికి మార్చును. డబ్బీ 1కి రు 1-0-0.

"గుంటూరు జిల్లాకు యెడెట్లు:-"

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు, 131

సంతానం పుట్టకుండా 100-1

'కాంట్రా సెప్టిన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదులట్యాబులు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర వయములకు:-

వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు సోత్ ఏజంట్

ది ఫోషల్ హైజీన్ సిండికేట్

ఇతర టెబుల్టులు అండ్, డ్రగ్స్టులవద్ద కూడ దొరుకును

మేము లండను, జర్మనీ, బెల్జియం, హాలెండువగైరా పూర్వముండి అద్దాలు, ఫ్రేములు, రవివర్తాపిక్చర్లు జర్మనీపిక్చర్లు, చిన్న సయిజు పెద్దసయిజు బిగోరి అద్దములు, మోటారుకువేసే అద్దములు, రంగులుపువ్వులు అద్దములు ఇంకా అనేకరకములు చిల్లరగాను, టోకుగాను కాకినాడ డెలివరీ తెప్పించి మద్రాసురేట్లకు అనుసరించి విక్రయించుతూ వున్నాము. ఒకడపా కొనిచూచినయెడల మీకే తెలుసును.

యెక్. వెంకట్రాయులయ్య,

అద్దాలు వ్యాపారం, మెయినురోడ్డు, కాకినాడ.

హెడ్డాఫీసు:-

155, 156 దేవరాజమొదలిపేటి, మద్రాసు.

శ్రీమద్భక్తరత్నము

భీమునిపట్టణము

పురసాలకోన్నత వారశాల వార్షికోన్నత దినము

భీముని పట్టణ పురపాలకొన్నత వారశాల వార్షికోన్నత దినము నెల 8 వ తేదీ శనివారము, పేగు మహమ్మదు పురము జమీందార్లు చన్నపురి కాసన సభ్యులు వై.కె. ఎల్. రామ్. పి. వి. భానోజీరావుగారి యాధిపత్యమున జనుప్రదముగా జరుపబడెను. సభాధ్యక్షులు ప్రారంభోపన్యాసమున ఆటలు బాలభట్టాద్యయము, నాటకములు, మతవిద్యల ప్రాముఖ్యము మున్నగు వానిని గూర్చి ప్రసంగించిరి. సాంఘిక నివేదిక పరీక్షానంతరమున భానోజీరావుగారి సతీమణి వాఙ్మయ వ్యాయామ పరిశోత్తిర్ణులైన వారికి బహుమతుల నొసంగెను. బాల్మీని సంస్థానోన్నత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులైన, మల్ల రామ్. ఆర్. యస్. రామచంద్రరావు, యస్. వి. యల్. జి. గారు, మన యున్నత విద్యను గుఱించి సర్వ విషయముల జర్జించుచు బెక్కు మాతనాంశములు గల గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. పిమ్మట విద్యార్థులు, "కర్ణ, రూపర్ణ అఫ్ హెంట్ కో" లనుండి యాంగ్ల రంగములను, "స్టేడరు తమాషా" అను తెలుగు ప్రహసనమును సర్వ జనానందకరముగ బ్రదికించిరి. పాఠశాలాధికారుల సలహాను సదుద్యమముల గుఱించియు బాలర నాటకకళానైపుణ్యాభివృద్ధికై వారు షహియ నసాధారణ శ్రద్ధను గుఱించియు సభాధ్యక్షులు మిక్కిలి ప్రశంసించిరి.

ప్రాత బడిపిల్లలకలయిక

మల్ల రామ్ రామ్ ప్రకాశరావు వి. యె. యల్. టి. గారి యాధిపత్యమున పూర్వవిద్యార్థి సంఘసమావేశము ఈ నెల 4 వ తేదీ యాదివారమున జరుపబడెను. మల్ల రామ్. ఆర్. యస్. రామచంద్రరావుగారు "ప్రాత పిల్లల -బడి" అను వానిని గూర్చి యుపన్యసించిరి. "మర్చెంట్ అఫ్ వెర్మీన్" నుండి యొక రంగమును చెంది తెలుగు ప్రహసనములను బూర్వ విద్యార్థులచే బ్రదికింపబడెను.

(ఒక విలేఖరి)

రామచంద్రపురం

మే 4 తేదీని సత్యాగ్రహాలు శివరమునుండి సాయంత్రము 5 గంటలకు బయలుదేరి నగరసంక్రీతనలుపాడుచు పట్న మంతయంతిరి 7 గంటలకు శివరము చేరుకొనిరి.

రాత్రి 8 గంటలకు మార్కెటులో గొప్ప బహిరంగసభ జరుపబడెను. సభ ప్రారంభించుటకు పూర్వము వాలంటరీల చే దైవప్రార్థన జరుపబడెను. సత్యాగ్రహ వాలంటరీల చే బహిరంగసభయందు కాకినాడనుంచి తీసికొనిరాబడిన సముద్రపునీటితో ఉప్పును తయారుచేసిరి.

పిమ్మట శ్రీయుత దూర్వాసుల సత్యన్నారాయణగారు భారతదేశములో జరుగుచున్న సత్యాగ్రహమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. తదుపరి చోడే రామలింగ చౌదరిగారు ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట పోతంబెట్టి బసిరెడ్డిగారు కాకినాడలో జరుగుచున్న ఉప్పు సత్యాగ్రహముగరించిన్నీ ఖద్దరువ్యాప్తినగుంచిన్నీ గంభీరోపన్యాసమును నొసంగి ప్రజలకుచాలా ఉత్సాహము లగున నటులబోధించిరి. పిమ్మట శ్రీయుత అడ్డూరి వెంకటలిరుపతి రాజుగారు మద్యపాననిషేధమును గురించిన్నీ ఖద్దరు ప్రచార మునుగురించిన్నీ అతీతమయిన బోధగావించిరి. సభలో నండి తయారుచేసిన ఉప్పు విక్రయించబడెను. ప్రజలు చాలాఉత్సాహపూరితముతో "గాంధీమహాత్మునకు జై" అను జైత్ర ధ్వనులతో ఆ తయారుకాబడిన ఉప్పునుకొనిరి. సభలో మహా ఉత్సాహముతో విదేశీవస్త్ర దహనము జరిగెను. సభరాత్రి 11 గంటలకు ముగిసెను.

మే 5:-సాయంత్రము 5-30 గంటలకు సత్యాగ్రహ శివరమునుండి వాలంటరీయర్లు బయలుదేరి సంక్రీతన చేయుచు నగరప్రచారము గావించిరి. నుమారు రాత్రి 8 గంటలకు శివరము చేరుకొనిరి. రాత్రి 8 గంటలకు సంతకేటలో గొప్ప బహిరంగసభ జరుపబడెను. సభ ప్రారంభించుటకు ముందు దైవప్రార్థనయు బాతీయగీతములును పాడిరి. శ్రీయుత రాయప్రోలులక్ష్మీనారాయణగారు ప్రస్తుతదేశములో జరుగుచున్న సత్యాగ్రహమును గురించియు, ఖద్దరు వ్యాప్తినగుచున్న యు, మద్యపాన నిషేధమునుగూర్చియు ప్రజలకు చాలకుతూ హలముగలుగున ట్లుపన్యసించిరి. శ్రీయుత యర్రమిల్లి జగ్గన్న

కాశ్రిగారు తమ గంభీరోపన్యాసముచే సంతోషతరంగదోలికలతో నూగులాడించిరి. మరియు పెక్కుమంది వక్తలు ఉపన్యసించిరి. సభయందే కాంగ్రెసు వాలంటరీయర్లు ఉప్పును తయారుచేసిరి. సత్యాగ్రహదళ ప్రచారము పురజనులకు ప్రోత్సాహమును కలుగజేయుచున్నది. నుమారు రాత్రి 11 గంటలకు "వందేమాతరమ్" ఇత్యాది జయజయ ధ్వనములతో సభ ముగింపబడెను.

మే 6:-ఉదయము, వాలంటరీయర్లు రామచంద్రపురమునకు నుమారు 2½ మైళ్లదూరముననున్న మెల్లగ్రామములో నుపన్యసించి, తిరిగి 8 గంటలకు శివరమును చేరుకొనిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

నెల్లూరు

ఏనుగు వెంకటనర్సారెడ్డిగారి విచారణ

(2-5-50) 11 ఫుల్ల లకు నెల్లూరు కలెక్టరు ఆఫీసులో సాల్టు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ దగ్గర శ్రీయుత ఏనుగు వెంకట నర్సారెడ్డిగారు (పల్లాపల్లి)గాంధీ ఉప్పును కొన్నందుకు కేసు తీసికొని రాబడినది. వెంకటనర్సారెడ్డిగారు తిఖితపూర్వకము గను వ్రాతపూర్వకముగను వాఙ్మూలము యివ్వననిచెప్పిరి. త. మాపణకోడెవా అని ప్రశ్నింపగా వాగ్మంతులతో ప్రాణములున్నంతవరకు కోర ననిచెప్పిరి తరువాత యింటికి పొమ్మని చెప్పిరి.

శ్రీలు ఖద్దరమ్మల

నెల్లూరు పురపిడులలో శ్రీమతి పాణకా కనకమ్మగారు యొకను అనేక శ్రీలు తిరిగి ఖద్దరు నమ్ముచున్నారు. (స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు

అనంత కాశ్రి యం. యల్. సి. గారి సతీమణియగు సత్యవతీ జయదేవిగారు వీరి పుత్రులును స్వతు, భారతమాత పిలుపుననుసరించి ఖద్దరు ప్రచారమునకై వీరి స్వగృహమునుండి శనివారము సాయంత్రం నాలుగు ఘంటలకు బాతీయ పతాకములతోను బ్యాండు వాయిద్యములతో బాతీయగీతములు పాడుచు గృహమునుండి వెలుపడగా! యంతకు పూర్వమే యేలూరు పురవాసులును, యితర గ్రామస్థులును జయజయధ్వనులతో ఘుమారు 1000 మంది జనులువిచ్చేసిరి. వీరందరిలోను డాక్టరు అనంతకాశ్రిగారు నాసతీజీయగు సత్యవతీ జయదేవిగారిని, నాపుత్రులు ముగ్గురిని దేశసేవనిమిత్తం ఖద్దరు ప్రచారము గావించుటకై యారోజునే భారతమాతకు దత్తత క్రింద నొసగి నని వాగ్దానముచేసి ఉపన్యసించిరి. అంతట సత్యవతీజయదేవిగారు కూడా నాభర్త యిష్టానుసారం సేను నాపుత్రులు సుఖభోగముల నన్నిటిని త్యజించి యారోజు నుంచి దేశసేవకై ఖద్దరు ప్రచారము గావించెదమని వాగ్దానము చేసిరి. వీరి త్యాగశీలతను దైర్యసాహసములను చూచిన జను లందరు అమితోత్సాహమును పొంది, జయధ్వనులు గొట్టిరి, గుర్రపు సాధులమీద మహాత్ముని పటములు మొదలైనవాటితో పూరేగించుచూ శనివారము సాయంత్రము నాలుగు ఘంటలకు గృహమునుండి బయలుదేరిరి.వీరితో గూడ కొంత మంది శ్రీలు కూడా బయలుదేరిరి. యేలూరు బజారులన్నియు యిసుక వేస్తే రాలకుండా జనప్రవాహమై జయజయ ధ్వనులతో నిండి పోయెను. పురజనుల కందరు డాక్టరు గార్కి సత్యవతీజయదేవిగార్కి పుత్రులు ముగ్గురికీ కర్పూరదండలు పూలనగరములు కర్పూరహారతుతో మెడలోవేయుచూ పన్నీరులను వర్షము క్రింద కరిపించుచూ అమితోత్సాహముతో ఆహ్వానించిరి, విదేశబట్టలు ఎన్నటికి కట్టుమని అప్పటికప్పుడే కొంత మంది ప్రమాణపత్రములపై సంతకములుజేసిరి. వీరు నాలుగైదు రోజులు యిచ్చుటనే ప్రచారముచేసి కొంతమంది శ్రీ దళముతో కామవరపుకోట తాలూకా ప్రచారమునకు వెళ్లుదురని తెలియుచున్నది.

(ఒకవిలేఖరి)

వేరాల

ది 3-5-50 తారీఖున వేరాల గ్రామములో సాయంత్రం 5 గంటలకు పోలీసి వెంకటసుబ్బయ్య చౌదరిగారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్పబహిరంగ సభ జరుపబడెను. సభకు 2 వేలమందికిపైగా వచ్చిరి. కె. వెంకటేశ్వర్లు జనస్యామినారాయణ, కె. మట్టిరెడ్డి, జె. నారాయణ యింకా కొంతమంది పురప్రముఖులుపన్యసించిరి.తదుపరి అధ్యక్షుడు 2 గంటలకాలము, గవర్నమెంటు చర్చలను దీర్ఘముగ విమర్శించిరి. శ్రీయుత పట్టాభిరాములగృహ, చీరాల రంగయ్యగార్లు 2 సంవత్సరములు కఠినశిక్షలకు బలియైనందుకు అభినందించుచు రాత్రి 11 గంటలకు సభ బహుశాంతముగ ముగించిరి. గోపాలకృష్ణుని రామనగరులో వేరాల పాదల పహాయమువల్ల ఒక శివరము నెలకొల్పుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. (స్వకీయవిలేఖరి)

నర్సాపురం

నరసాపురం, మే 6 :—నర్సాపురమునకు సమీపమున వున్న లింగన్న బోయనచర్ల వద్ద పుష్ప పండించే నిమిత్తమున 800 మంది వలంటియర్ల సహావేషమే పుష్పము పండించుచున్నారు. వీరిలో 200 మైగా మొన్నటికోజాన యిచ్చటకు వచ్చి గొప్ప ఫలము జరిగిరి. అసభకు మూడు 1000 వేయిమంది ప్రజలు సహావేషమేరి. వారు తెచ్చినవలమును జనుల కందరికి పంచివెట్టిరి. చాలమంది పువవ్యాసము లిచ్చిరి. యిచ్చట పువదేశ వస్త్రములను ధరించువారలు చాల తక్కువ. నర్సాపురము అన్ని పట్టణవాసములకన్న ఎక్కువ పేరుపొందిన యీ గ్రామమున యింత తక్కువ అభిమానులు వుండుట చాల విచారకరమని యీసభలో దెబ్బరి. 11 వ తేదీన ప్రతి గ్రామవాసులును పల్లెలందును ప్రతివారును ఉప్పు సత్యాగ్రహమును గూర్చి ట్రేసు పట్టు బజారులలో పుష్పము పండించవలసినదిగా యీ సభలో ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపబడినది. స్త్రీలు కూడా యీ సభలో చాలమంది పాల్గొని పువవ్యాసము లిచ్చిరి. వీరు పాటకొల్లు వగైరా గ్రామములుమీదుగా యేలూరు వెళ్లుదు రని తెలియుచున్నది 11 వ తేదీన విదేశవస్త్రదహనము కూడా జరుగవలెనని యీ సభలో తీర్మానింపబడినది. లింగన బోయనచర్లలో కొంతమంది వలంటియర్ల రైతుల సహాయమున పుష్పము పండించుచున్నారు.

ఇచ్చట విదేశవస్త్రములు ధరించువారలు యెక్కువ. చాల మందిని సేను ప్రక్షింపగా ఖద్దరుబట్టలు లేవని చెప్పుచున్నారు. కాని అభిమానము అంత కాన్పించుటలేదు. ఖద్దరుగూర్చి అంతరికి బిందు మాధురాపుగా చాలవోట్లను ఆర్జించుచు వున్నారు. అయినను ఖద్దరుబట్టలు కూడా చాలతక్కువగా వున్నవి. ప్రతి మానవుడును ఖద్దరు కావలెనను వారు గాని రాట్నము పెట్టి వడుకుదుమని యెవరికి కాన్పించదు. ఈతాలూకాకు యిచ్చట జోళ్లు అప్పు రామమూర్తిగారు సత్యాగ్రహ శిబిరమును ఒకదానిని యేర్పాటు చేసినారు. దేశసేవకే చాల పాటుపడుచున్నారు. వీరు బి. యల్. పరీక్షయందును, ఫస్టుక్లాసులోగా పాస్మై 1921 సం॥ నుండి దేశసేవకే చాలా పాటుపడుచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

పెద్దాపురం

పెద్దాపురం, మే 6 :—పెద్దాపురం తాలూకాలో ప్రచారము సల్పుటగాను నుసర్ల బ్రహ్మదేవశాస్త్రిగారి నాయకత్వమున 15 నురు వాలంటియర్లు పెద్దాపురంలో శిబిరము సేర్పాటుచేసియున్నారు. పెద్దాపురం పట్టణవాసులు ఘనమును స్వాగతమునగి వాలంటియర్లకు కావలసిన యావత్సదుపాదములను చేయించు వ్యాధయత్సార్యక భక్తిని జూపుచున్నారు. వీరు యిచ్చటికి 2-వ తేదీన వచ్చియుండిరి. నాడు మ-రా-రా-శ్రీ మారిన నుబ్బారాపుగారి అధ్యక్షతక్రింద బ్రహ్మదేవశాస్త్రిగారు, చంద్రగిరి బోగయ్యగారు ప్రస్తుతపరిస్థితులను గూర్చి విపులముగ ఉపన్యసించిరి. మూడవతేదీ బ్రహ్మదేవశాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద బ్రహ్మాండమున సభ జరుపబడినది. శ్రీమతి వేదాంతం కమలాదేవిగారు ఉపన్యసించిరి. వాలంటియరు పీఠికా రామబ్రహ్మంగారుకూడా ప్రస్తుతపరిస్థితిగూర్చి విపులముగా మాట్లాడిరి. 4-వ తేదీ శ్రీయంత్ర యర్రమిల్లి జగ్గన్న శాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జయప్రదముగా జరిగినది. ప్రతివాదిభయంకర యెకటాచార్యులవారు మొదట మాట్లాడిరి. అధ్యక్షులగు జగ్గన్న శాస్త్రిగారు, ప్రజలు తాము తమ స్వధర్మమును గురించి యీ కాంతియుద్ధమును జయప్రదముగా జరుపనిచో దొర్లన్యాయతమగు ఉద్యమము దేశములో బయలుదేరుననియు అభిప్రాయపడుచు. దేశయులకందరకుగూడ ప్రమాదమేత్పొందించుననియు, అట్టి భయంకరములగు పరిస్థితులు ఏర్పడకుండు యీ కాంతి ధర్మయుద్ధములో పాల్గొని జయము చేకూర్చుభారమును గురించుమనియు గంభీరపద్యమును గావించిరి. తదనంతరం దేవాంగయ్యజనసంఘమువారు, రు 24-11-31 లు కాంతియుద్ధమునకై సమర్పించిరి. కళాపూర్ణోదయమును పుస్తకముగూడ బహుమతిగా యాయ ఆ పుస్తకము కలపాక సత్యనారాయణగారు రు 6 లకు ఏలంపాడి తిరుగ ఏలమునకై సమర్పించిరి. డాక్టరు చలపతిగారు మరల రు 6 లకు ఏలములో కొనిరి. పట్టణవాసులందరు ఉత్సాహపూరితులై దేశసేవకై సిద్ధమునున్నారు. త్రాగుడు మాన్పించుటకు ఎవరుగూడ విదేశబట్టలు పీలులేకుండుటకును తగుటట్లుదిట్టములు గావించుచున్నారు. కాంతిపైకులు నగరసంక్షేప ఉదయరిగావించుచు మోటింగుల త్రాగుడు చేయుచు, పెద్దలపలవల ననుసరించి ఖద్దరువ్యాప్తికిని త్రాగుడు మాన్పించుటకును ఉత్సాహముగా పనిచేయుచున్నారు.

ఈ కోజాన ఉదయం కన్యకాపర మేకర్వీ సత్రములో జరపభగావించి సోమంచి కూర్మనారాయణశర్మముక్కామేశ్వరావు, రామమోహనరావుగారు మనోరంజకముగా గంటలకాలము ఉపన్యాసమును సాగించి సభవారి సానుకూలమునాడు.

(ఒక విలేఖరి)

అత్తిమాంజేరివేట

“రూరర్ డిస్పెన్సరీ” ప్రారంభోత్సవము
తిరుత్తని, మే 6:—కార్యదీక్షగరం తాలూకాలో అధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు దాపుగూరు మునిరత్నం నాయుడు గారు అత్తిమాంజేరివేటయందు 5-5-30 వ తారీఖు సోమవారమున 7 గంటలకు రూరర్ డిస్పెన్సరీ (పల్లెటూరి వైద్యాలయము) ప్రారంభోత్సవమును గావించిరి. అమహోత్సవమునకు పరిసరములనుండి గ్రామ పెద్దల సేనలు విచ్చేసి యుండిరి. కోసలు చాలమందికి అక్కడి డాక్టరుగారు ప్రథమ చికిత్సలు జేసిరి. చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు రాజా బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజులుంగారు బి. ఏ. బి. యల్; వారును పి. రామానాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్; గారును ఆమహోత్సవమునకు విజయము చేసియుండిరి. వైద్యశాల, ఆరోగ్యము అనువిషయములపై శ్రీయుతులు మునిరత్నం నాయుడుగారును డాక్టరు కస్తూరిగారును రామానాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్; గారును విపులముగ మాట్లాడియుండిరి.

(స్వీయవిలేఖరి.)

తిరుత్తని

(స్వీయవిలేఖరి)

తిరుత్తని, మే 6:—కోత్తర పురుషుడగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కరాడీయం దర్శరాత్రివేళ నిర్వహించి సరవాడ పెంట్లలు కేయిలనందుంచివారను వార్త 5 వ తేదీ రాత్రి 9-30 గంటల కిక్కిడకు దెలిసి ఆక్షణమునకే పట్టణమంతయు వ్యాపించిపోయినది. సేదకు దక్షము నీ యూరిలోని అన్ని ఆంగ్ల మూసినైచి పురజనులు సంపూర్ణ హారతాళము గావించిరి. బహిరంగసభయొకటి వచ్చి గమెదలియ్యురగారి రైసుమిల్స్ ఆవరణములో డి. మునిరత్నం నాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై గాంధీమహాత్ముని నిర్వహించి ధానమును గూర్చియు, చెన్నపురమున జరిగిన పోలీసు అల్లరులను గూర్చియు, ప్రతికా కాసనసభల ప్రయోగములనుగూర్చి చర్చించి అసమ్మతి స్పృహకమును ఖండిన తీర్మానము గావించిరి.

వార్షికోత్సవము

కింగ్ బార్నిస్ట్రీ రీడింగ్ రూం శ్రీత్యాగరాయమె మోరియల్ లైబ్రరీ వార్షిక మహోత్సవములు డిప్యూటీ తహశీల్దార్ శ్రీయుతులు బి. వేంకటరాయచెట్టి బి. ఏ. గారి అధ్యక్షతక్రింద మొన్నమిగల జమామొముగ జరిగినవి. రాబోవు వ్యయమునకు మాతకోశ్యాలను ఎన్నుకొనిరి.

నాటక ప్రదర్శనము

వైతకనాలయము గ్రంథాలయముల బోధనమునకుగాను గాలవమునది నిలితమును అరవ భాషయందు పానాలయ నాటక కాఖాసభ్యులనాటిరాత్రి ప్రదర్శించిరి.

నీటిగొట్టముల పద్ధతి

మా చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు డి. వాన్ బహదూరు మునిస్వామినాయుడుగారును మదరాస్ కానిటరీ అసిస్టెంటు యింజనీయరువారును నాలుగు కోజాలనా డియారికి వచ్చియుండి నీటిగొట్టములు, కొళాయిలు, బెట్టు పద్ధతులను గూర్చి చర్చించి నీటిపట్టులు మున్నగు చోట్లను గూడ జూచిపోయిరి. ఈవిషయమై యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు డి. మునిరత్నం నాయుడుగారు మిగుల శ్రద్ధసహించియున్నార.

ఏజంట్లు కావలెను

తలనొప్పి, యికఫ్లయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక తుణుములో పోగొట్టుగల ఖ్యాతిజేందిన “జానా తైలమునకు” సమమును మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు, ఇంగ్లీషుమందులు ఫలసరకులు సల్సారిక్, వైటిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారములు, 63 నెం. నైసప్ననాయునిపీఠి, మద్రాసు. గవర్నమెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

విశాఖపట్నం జిల్లాప్రజలకు హెచ్చరిక

వదుకునూలు ఉత్పత్తి చేయుటకు ప్రస్తుతము విశాఖపట్నంజిల్లా పనిచేయుచున్న సంస్థలుగల ప్రాంతములేగాక ఇతర సలములు ఆనేకములు గలవు. గోలకొండ తాలూకాలో సరస్వీపట్నం, కొత్తకోట ప్రాంతమున్ను, సరస్వీది తాలూకాలో పెనుగొల్లు, దిమిలిప్రాంతమున్ను, వీరవల్లి తాలూకా వడ్డూని ప్రాంతమున్ను విశాఖపట్నం తాలూకాలో మధురవాడ, నరవ పెంద్రే ప్రాంతమున్ను, భీమనీపట్నం తాలూకాలో ఆనందపురం ప్రాంతమున్ను, శృంగవరపుకోట తాలూకాలో ధర్మవరం జామిప్రాంతమున్ను, గజపతి పగరంతాలూకాలో హొచ్చిలి పార్వతీపురం ప్రాంతములన్ను అత్యవసరములు.

ఆయా ప్రాంతములలోని ప్రజలు కో-ఆపరేటివు సంఘములవంటి సంస్థలను నెలకొల్పి స్వల్పవాలలతో రు 2000 మరుపుతో ప్రారంభించి పనినడుపవచ్చును. లెక్కలు వడుకు సేతవనై రానుజారీల విషయమై తుని, కైలాసపట్నం, అనకాపల్లి, విజయనగరంలలో గల నిర్మాణసంస్థలవద్ద తెలిసికొనవచ్చును.

నూలును వీలైనంతవన్నముగా వడికించవలెను. పదియవ నెంబరుకు తక్కువ సన్నము గల నూలునచ్చినచో సాదాతానులు, తువ్వార్లు, సాదా, జములుదుప్పట్లు సేయించవలెను. ఆయాసంస్థలు నిర్మించినపైని అఖిలభారత చర్యసంఘమువారి వద్ద ధ్రువపత్రములు పొందినచో వారి విక్రయశాఖలలో ఈధరకును అమ్మించవచ్చును.

పై జెప్పినరీతిగా కో-ఆపరేటివు సంస్థలను నెలకొల్పజాలనిచో ఆయా ప్రాంతములలోని ధనికులు వాటాలను వేసికొని జాయంటుగా నిర్మాణము చేసినచో కష్టముఖములు అందరిపైనను పంపకమును. ఎవ్వరను హెచ్చుగా ఇబ్బంది పడవలసియుండును.

తమిళదేశములో ఒక్కతిరువూర్ జిల్లాదే వివాదలకుల కద్దరును ఉత్పత్తి చేయుచున్నది. ఆంగ్లదేశము అంతయుకలసి అంతకద్దరును చేయజలకున్నది. ఈ అవకాశము పోగొట్టుకొనక ఆంగ్లలు ముఖ్యముగా చాలాఅవకాశములు గల విశాఖపట్నంజిల్లావాసులు ఖద్దరు ఉత్పత్తి నుండు శ్రద్ధసహించెదరుగాక!

మల్లిమడుగుల కోదండరామస్వామి, శ్రీకాకుళం.

సులభముగా

దగ్గును ఆపుజేయవచ్చును.

నిజముగా ఊరటను, సౌఖ్యమును గలిగించును. గడచి 50 సం॥లములకు పైగా నుండియే శిశువులు, పెద్దవారు మొదలగువారు ప్రపంచమునం దంతయు

చాంబర్లెన్సు

దగ్గునివారికినే పుచ్చుకొనుచున్నారు. దీని రుచిమనోహరమైనది. మత్తుపదార్థములుగాని లేక ఇతరహానికరమైన వస్తువు లిందులో కలియబలేదు. దగ్గులను, జలుబులను, బిడ్డలకునచ్చు కింకవాయువును ఇదిపారదోలును. ఇన్ ఫ్లుఎన్సా, కొమ్ముపడితము, ఉపిరితిత్తులకు హానికలిగించునట్టి న్యూమోనియా జ్వరము మొదలగునవి వృద్ధిగా కుండునట్లు అటంకపరచును. అనేకరకముల దగ్గులు త్వరలో కుదర్చబడక పోయినచో కఠినవ్యాధిని కలిగించుచున్నది. అందుచేతనే అనేకమంది ప్రజలు ప్రపంచమందంతయును ఎప్పుడును పైన అధారపడి యున్నారు.

ప్రపంచమందలను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతికొందిన వ్యాధధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్చును. CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Io U. S. A.

CHAMBERLAIN'S
కూలినొప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారిణి.
కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారిణి

